

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmlkowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 547 P

Poznań, wtorek dnia 28 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 27 listopada

Zwycięstwo Obozu Narodowego

Największą wymowę polityczną i moralną ma zwycięstwo Obozu Narodowego w Poznaniu.

Do Poznania „sanacja” przypuściła najsilniejszy szturm, by się przed całą Polską popisać pokonaniem dumnej i hardej stolicy ziem zachodnich i tem oddziaływać następnie na resztę kraju. Gdyby to był szturm argumentów politycznych, choćby najostrzejszych, ale politycznych jeszcze argumentów. Nie, zamiast tego uruchomiono aparat, wyrzucający na ulice miasta dzień w dzień coraz to gorsze niegodziwe kłamstwa, nierzemne oszczerstwa i najpotworniejsze alarmy, które w ostatnich dniach przed wyborami kulminowały w świadomych fałszach o rzekomej znajomości przez policję przy rewizji w lokalach Stronnictwa Narodowego i Związku Młodych Narodowców „całego arsenału broni”, a nawet „dynamitu”. Temu wszystkiemu towarzyszyły takie czyny „bohaterskie”, jak to, co zrobiono na sali „Belwederu”.

Nie będziemy się już rozwodzili szerzej nad zalepieniem afiszami i zamalowaniem czernidłem przez „jedynkowców” domów prywatnych i gmachów publicznych wbrew wyraźnym przepisom prawnym, z krzywdą miasta, jego instytucyj i jego obywateli. A pieniądze rzuciła „sanacja” na agitację sumy olbrzymie, jak na nasze wielkopolskie srosunki i dzisiejsze ciężkie czasy.

Co sądzić o wpływie na wynik wyborów trudnego położenia ludzi zależnych, wiadomo powszechnie.

Mimo to wszystko wyszedł Obóz Narodowy w Poznaniu jako stanowczy, potężny zwycięzca, nietylko odpierając szturm „sanacyjny”, ale jeszcze wynikiem głosowania poprawiając swój stan posiadania na ratuszu: dotąd mieliśmy tam na 60 radnych — 33. W przyszłości będziemy ich mieli na 64 — 35, przyczem stwierdzić należy, że Obóz Narodowy przeprowadził jeszcze swojemi głosami ponadto 3 członków Narodowej Partii Robotniczej w okręgu V, w którym lista Obozu Narodowego była un... ona. Są to jedyne mandaty N. P. R. „Sanacja” zdobyła 26 mandatów. Chrześcijańska Demokracja, znana ze swego braku oblicza i charakteru, oraz P. P. S. i lista niemiecka odpadły całkowicie.

Podkreślić jeszcze należy, że Obóz Narodowy uzyskał w roku 1929 przy wyborach do rady miejskiej 55 proc. głosów, w roku 1930 przy wyborach do Sejmu około 57 proc., a obecnie utrzymał się na tym poziomie mimo całej furji ataku „sanacyjnego”. Liczby te mówią głosem dobitnym.

Odpowiedź narodowego Poznania

Przy wczorajszych wyborach do rady miejskiej m. Poznania Obóz Narodowy — mimo wszystkich oszczerstw i fałszów, jakimi obrzucony był przez sfery „sanacyjne”, i mimo niesłychanie trudnego położenia ludzi zależnych — zdobył absolutną większość wszystkich głosów oddanych. Zdobył ją mimo to, że pewien odsetek jego głosów został unieważniony.

W całym mieście Obóz Narodowy rzucił na listy nr. 5 głosów 53 525, a ponadto w okręgu V na wspólną listę nr. 4 z N. P. R. głosów około 3 000, czyli razem głosów przeszło 56 500.

„Sanacja” rzuciła na listy swoje nr. 1 ogółem głosów 38 071.

Małe listy całkiem odpadły: N. P. R. po za okręgiem V — 1 649, Ch. D. — 2 221, P. P. S. — 2 135, Niemcy (w okręgu III) — 557.

Według dotychczasowych obliczeń Obóz Narodowy przeprowadził do nowej rady miejskiej, na 64 radnych 35 radnych, a ponadto w okręgu piątym, gdzie lista jego była unieważniona, przeprowadził głosami swemi 3 radnych z listy Narodowej Partii Robotniczej.

Czyli ogółem Obóz Narodowy przeprowadził w wyborach na 64 radnych 38 radnych.

Oznacza to wynik korzystniejszy jeszcze od stanu rzeczy w dotychczasowej radzie miejskiej, do której Obóz Narodowy przy zeszłych wyborach przeprowadził 33 radnych na 60.

Niech żyje Poznań narodowy!

Okręg I

Główna, Śródka, Starołąka, Rataje

Uprawnionych do głosowania było 10 215. Głosów oddano 8 256. Głosów nieważnych 280, ważnych 7 976.

Obóz Nar. otrzymał 3 563; „sanacja” 3 909; N. P. R. 308; P. P. S. 196.

Z listy Obozu Nar. przeszło dwóch: Stefan Radajewski 3 669 i Wład. Górnicki 3 563. Jako zastępcy: Andrzej Leitgeber 3 546 i Stan. Kiszka. Z listy „sanacyjnej” trzech: Dutkowski, Sobczak i Roszak.

Okręg II

Stare miasto

Uprawnionych 8 597. Głosowało 6 872. Głosów nieważnych 431, ważnych 6 441.

O. Nar. 3 760; „san.” 2 362; Ch. D. 186; P. P. S. 132.

Z listy O. Nar. przeszło trzech: Henryk Arlt 3 808, Maksymilian Pluciński 3 704 i Wincenty Płonka 3 704. Jako zastępcy: Leon Türk 3 804, dr. Cel. Rydlewski (? gł.) i Czamański (? gł.) Z listy „san.” jeden: Szymański.

Okręg III

Śródmieście

Komisja tego największego okręgu nie spisała jeszcze protokołu i odłożyła dokończenie swej czynności do poniedziałku wieczora. Możemy podać tylko następujące dane:

O. Nar. 16 230; „san.” 6 904; Ch. D. 504; Niemcy 557; N. P. R. 353; P. P. S. 575.

Bardzo dobre wyniki na prowincji

Krotoszyn. Obóz Narodowy 16 mandatów, „sanacja” 8. Jest to wprost świetne zwycięstwo.

Gniezno. Obóz Narodowy 16 mandatów, N. P. R. 8, „sanacja” 8.

Gostyń. Obóz Narodowy 9, N. P. R. 4, „sanacja” 3. W porównaniu do poprzednich wyborów zaznaczył się silny przyrost głosów narodowych.

Środa. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 4, P. P. S. 3. Jest to świetne zwycięstwo, gdy się zważy, że jeszcze w wyborach do Sejmu w r. 1930, „sanacja” uzyskała więcej głosów niż Obóz Narodowy.

Mogilno. Obóz Narodowy 10, „sanacja” 6. Do tej pory siły Obozu Narodowego i „sanacji” były równe.

Międzybóże. Obóz Narodowy 8 mandatów, „sanacja” 8. Do tej pory Obóz Narodowy miał 2 radnych, a „sanacja” 16.

Grodzisk. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 7.

Kórnik. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4.

Wągrówiec. Obóz Narodowy 8, N. P. R. 6, „sanacja” 2.

Września. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 4, N. P. R. 3. Pierwsze wiadomości, podane przez nas w dodatku nadzwyczajnym, powiadały, że „sanacja” (Ciąg dalszy na str. 3).

Z prowincji nadeszły również bardzo korzystne wiadomości. „Sanacja” usiłuje ich wrażenie zatrzeć wysuwaniem na front miast, gdzie listy Obozu Narodowego zostały w całości lub w części unieważnione, ale na tych metodach już się wszyscy znają.

Najlepsze wyniki wykazuje Krotoszyn: 16 mandatów narodowych na 24. Przewagę absolutną zdobył Obóz Narodowy między innymi w miastach: Gostyniu, Gnieźnie, Mogilnie, Wrześni, Śmiglu, Kościanie, Obornikach, Szamotułach, Wolsztynie, Rogoźnie, Środzie, Grodzisku, Kurniku, Miłostawiu, Krobi, Murowanej Goślinie, Buku, Kruszewicy, Poniecu, Lwówku, Wronkach,

Witkowie, Mosinie, Rakoniewicach itp. Bardzo wybitna poprawa sytuacji zaznaczyła się w Bydgoszczy, Rawiczu i wielu innych miastach.

Z Pomorza brak jeszcze wiadomości dostatecznych, by obraz był już całkowicie jasny; ale z szeregu miast istnieją już doniesienia bardzo pocieszające.

Trud i wysiłek Obozu Narodowego na ziemiach zachodnich nie poszedł na marne. Wszystkim działaczom Obozu Narodowego i całej ludności narodowej, która listy narodowe poparła z takim entuzjazmem, należy się gorąca podzięką.

Z listy O. Nar. przeszło jedenastu radnych, z listy „san.” pięciu.

Okręg IV

Dzielnica św. Wojciecha, Sołacz, Urbanowo, Winiary, Naramowice

Uprawnionych 11 276. Głosowało 8 436. Nieważnych 151, ważnych 8 285. O. Nar. 3 961, „san.” 4 324.

Z listy O. Nar. przeszło dwóch: Józef Bok 3 859 i dr. Wład. Dalbor 3 237. Jako zastępcy: Fr. Budzyński 3 767 i Józef Gliński 3 750. Z listy „san.” trzech: Wilczyńska, Dziurkiewicz i Zawadzki. Ważnych?

Okręg V

Dzielnica ul. Półwiejskiej i przylegająca część Wildy

Uprawnionych 8 046. Nieważnych 965. Ważnych 5 081.

Lista N. P. R., na którą głosował Obóz Nar. z powodu unieważnienia listy nr. 5, otrzymała 3 183; „san.” 1908.

Z listy N. P. R. przeszło trzech: Stan Kunca 3 187, Fr. Witkowski 3 186, Fr. Poraziński 3 170. Z listy „san.” przeszedł jeden: Piotr Kabaciński 2 001 głosów.

Okręg VI

Pozostałe części Wildy, Dębiec itd.

Uprawnionych 19 270. Nieważnych 315. Ważnych 14 992.

O. Nar. 6 982; „san.” 5 959; N. P. R. 819; P. P. S. 1 232.

Z listy O. Nar. przeszło pięciu: Ign. Rausch 7 678, Jakób Oleksy 6 954, Stanisław Jeske 6 900, Woj. Rozwadowski 6 881, Woj. Paetz 6 880. Jako zastępcy: Walenty Goderski 6 880, Wacław Dobrzycki 6 880, Maksym Suwalski 6 831, Jankowski Józef 6 589. Z listy „san.” trzech: dr. Machowski, Zawadzki i Giedzik.

Okręg VII

Część Łazarza i Jeżyc dokoła ul. Grunwaldzkiej, Bukowskiej itd.

Uprawnionych 11 363. Nieważnych 607, ważnych 7 654.

O. Nar. 3 523; „san.” 3 961; N. P. R. 169.

Z O. Nar. przeszło dwóch: Ig. Liezbinski 3 587, Bohdan Jarochocki 3 526. Jako zastępcy: Wł. Kultys 3 504 i Tom. Godewski 3 497. Z listy „san.” trzech: Bederski, Słuszkiewicz i Aleks. Cieślicki.

Okręg VIII

Główna część Łazarza, Górczyna itd.

Uprawnionych 18 526. Nieważnych 319. Ważnych 14 168.

O. Nar. 7 286; „san.” 5 227; Ch. D. 962.

Z listy O. Nar. przeszło pięciu: Jan Stark 8 170, Jan Jesse 7 886, Wiktor Gładysz 7 221, ks. Bol. Pawłowski 7 210, Marcin Bukowski 7 208. Jako zastępcy: Teodor Witkowski 7 187, Woj. Maciejewski 7 161, Józef Jankowiak 7 154, Stan. Kowalski (? gł.), Czesław Nagler (? gł.) Z listy „san.” przeszło trzech: Rożycka, Skotarczak i Mróz.

Okręg IX

Główna część Jeżyc itd.

Uprawnionych 19 543. Nieważnych 558. Ważnych 14 214.

O. Nar. 8 220; „san.” 5 425; Ch. D. 569.

Z listy O. Nar. przeszło pięciu: Józef Janowicz 7 447, Teodora Pawłowska 7 419, Stan. Chmielewski 7 419, Antoni Zieliński 7 419 i Józef Goebel 7 411. Zastępcy: Lucjan Zaremba-Rychwalski 7 403, Józefat Krzyżanowski 7 499 i Antoni Przepióra 7 399. Z listy „san.” przeszło trzech: Sowówna, Malecki i Ratajczak.

Fotografia p. Becka w hitlerowskim „Angriffie“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, 26 listopada.

Któżby pomyślał, któżby mógł to sobie wyobrazić jeszcze niedawno nawet w najbujniejszej fantazji? Na pierwszej stronie hitlerowskiego „Angriffu“, organu ministra Goebbelsa, tego samego „Angriffu“, który tak bardzo zawsze napadał na Polskę, fotografia ministra Becka — w mundurze oficera polskiego. A pod nią olbrzymi artykuł, zatytułowany „Józef Beck, zaufany Piłsudskiego“, pióra warszawskiego korespondenta tego pisma. Artykuł w samych superlatywach, obejmujący dwie szpalaty.

„Beck jest politykiem realnym — czytamy w nim — i nie obciążony przesadami. Żołnierz w sposobie myślenia i metodzie pracy, nadal on polskiej polityce zagranicznej orzeźwiająca samodzielność, która doprowadziła do znacznych sukcesów i której nawet przeciwnicy polityczni nie mogą odmówić uznania“.

W ten sam ton uderzają i inne pisma. Wogóle prasa niemiecka jest przepelniona Polską i przedewszystkiem chwali ogromnie ludzi obecnego systemu rządzącego. Dwa tygodnie temu o ministrze Becku zamieścił bardzo długi artykuł korespondent warszawski „Berliner Tageblattu“, rozwodząc się o jego polityce, nie szczędząc uznania jego osobie, i dodając wreszcie jako charakterystykę swoich wywodów następujące zdanie: „Jest to wynik przypatrzenia się polityce Becka oczyma Becka“.

Najbardziej zdumiewające jest jednak stanowisko pisma Hugenberg, niezwykle zawsze polakożerczych. „Der Tag“ dał również nadzwyczaj pochlebną sylwetkę ministra Becka wraz z jego fotografią, a dzisiejszy „Berliner Lokal-Anzeiger“ zamieszcza artykuł wstępny bardzo znanego swojego publicyście Rolf Brandta pod tytułem „Nowy ton w Polsce“, w którym autor z największym uznaniem pisze o rządzącej obecnie w Polsce „generacji frontowej“ i powraca do swoich wspomnień, kiedy był odkomenderowany podczas wojny do sztabu Piłsudskiego. Pisze o legionach bardzo pochlebnie. Oto krótki ustęp z długiego artykułu:

„Widzę scenę w mizernej szopie nad brzegiem bagien: Wyżywienie złe, wyekwirowanie złe, ale wielka odwaga. Wysiłek („Einsatz“) aż do ostatnich możliwości. Chociaż znajdowaliśmy się przy wysokim sztabie, było bardzo skromnie. Drewniane stoły, woda jako napój. Przy końcu troszkę wódki. Śpiewali, ci młodzicy legioniści. Słyszę tę pieśń i słyszę twarzą zemstą („achehart“) głos Piłsudskiego, który śpiewał razem.“

Autor przytacza w tłumaczeniu pieśń, jak druga brygada stała nad Styrem, poczem wspomina słowa Piłsudskiego, powiedziane do niego w Genewie: „Prawda, Pan był przy legjonie. Mam zawsze czas dla kogoś, który był przy nas podczas wojny“. Cały artykuł zawiera dużo uznania dla Piłsudskiego i dla ministra Becka, jako jego najbliższego współpracownika.

Moglibyśmy przytaczać w ten sposób jeszcze niezliczoną ilość artykułów. Wszystkie one idą po linii wyżej odzwierciedlonej. Wreszcie — powiada się tutaj — rozmawiają ze sobą pokrewne warstwy, ludzie, którzy wyszli z wojny, którzy dosyć mają żargonu genewskiego i którzy wskutek tego łatwiej się rozumieją.

„Ministra Becka — pisze Rolf Brandt — nie obciążają kompleksy genewskie. Jego sądy, z których wiele jest znanych, były bezpośrednie. Również w słowie zabarwione po żołniersku.“

Wogóle istnieje tu wyraźna tendencja uważania obozu rządzącego w Polsce za coś pokrewnego hitleryzmowi. Stąd — taki jest wniosek — możność dogadania się. W głosach prasy tego rodzaju zapatrywania przebijają się bardzo wyraźnie.

Niektóre organy prasy niemieckiej idą tak daleko, iż, jak n. p. „Deutsche Allgemeine Zeitung“, dowodzą, że właściwie między Polską a Niemcami nie było nigdy wojny. W świetle tego artykułu wszystkie przeciwnictwa między Polską a Niemcami, jak gdyby niknęły, co oczywiście jest już zdumiewającym różowaniem historii. Wspominamy jednak o tym artykule, jako o charakterystycznym przykładzie tendencji prasowych, które tutaj zapanowały.

Jest rzeczą jasną, że są one wyra-

zem pewnej polityki i pewnych rachub. Byłoby przedewszystkiem mylną rzeczą przypuszczać, że stanowią one odchylenie się od całokształtu polityki partii hitlerowskiej. Dzisiejsza taktyka i polityka niemiecka w stosunku do Polski ma swoją podszewkę, na którą już zwróciliśmy swego czasu uwagę, i którą zajmiemy się obszernie w przyszłej korespondencji, ograniczając się dzisiaj do zwrócenia uwagi na prasową, więcej zewnętrzną jej stronę. Bije ona silnie w oczy i zwraca ogólną uwagę.

Prasa niemiecka i korespondenci warszawscy prasy niemieckiej — w tem również hitlerowskiej — idą bardzo daleko w podkreślaniu swojego uznania dla ludzi dzisiaj w Polsce rządzących. Prawdę mówiąc, żaden publicysta i korespondent polski nie pisał tak o ludziach i obozie rządzącym w Niemczech, jak dzisiaj piszą Niemcy o ludziach i obozie rządzącym w Polsce.

Nie należy oczywiście przeceniać tych głosów i tego zainteresowania. Jednak ono istnieje i dzisiaj uwaga prasy niemieckiej zwrócona jest na Polskę. Wzrosła też obsada prasy nie-

mieckiej w Warszawie, i mimo, że warszawscy korespondenci niemieccy potrafili sobie wyrobić duże stosunki w kołach obozu rządzącego w Polsce — co jest ich najrozsądniejszym obowiązkiem dziennikarskim, bo jakże mają się i naczej czegoś dowiedzieć, tak jak na odwrót nikt nie wpadnie na dziki pomysł robienia wyrzutów ludziom obozu rządzącego w Polsce, że z nimi rozmawiają — udają się do Warszawy jeszcze specjalni publicyści, jak n. p. Sieburg, ażeby w osobistym zetknięciu z ludźmi obozu rządzącego przekonać się o nastrojach i tendencjach rządowej polityki polskiej.

Z drugiej strony i obsada prasy polskiej, a zwłaszcza rządowej w Berlinie została wzmocniona — rzecz zrozumiała i słuszną. I tutaj również dąży się do jak najszerszych znajomości i stosunków, ażeby orientacja nie polegała tylko — na czytaniu tego, co i w kraju czytać można, to znaczy prasy i książek. Nigdy bowiem papier nie zastąpi żywych ludzi. Wzmocniona ruchliwość wykazują również publicyści i dziennikarze francuscy, przyjeżdżający do Berlina i szukający kontaktów, które uzyskują często w najwyższych kołach, jak tego dowodzi ostatnio rozmowa publicyście francuskiego de Brinon z Hitlerem, ogłoszona w „Matinie“.

Słowem, ruch jest wielki w świecie dziennikarskim. Są też ku temu wszelkie powody.

JERZY DROBNIK.

Genewska ciuciubabka

Gdańsk: A kuku, babciu, a kuku!

Żółte niebezpieczeństwo

Ostatnie posunięcia polityczne państw Dalekiego Wschodu zwróciły na siebie uwagę wszystkich niemal narodów świata. Słowo „wojna“ jako przewidziany skutek tamtejszych powikłań, coraz częściej pojawia się na łamach wielu dzienników. Zwłaszcza Sowiety poważnie zaniepokojone są widmem żółtego niebezpieczeństwa.

Przed niespełna 40 laty cesarz niemiecki Wilhelm II. przesłał carowi Mikołajowi II. charakterystyczny obraz w darze. Symboliczne osoby, przedstawiające poszczególne państwa europejskie, stoją na wzgórzu wpatrzone w niezwykle horyzont. Przed temi postaciami stoi anioł w godła Chrystusowe zdobny, z mieczem ognistym w ręku, wskazując na zbliżające się kłęby dymu i ognia, z którego wylania się posąg siedzącego Buddy. Pod obrazem widnieje napis „Narody europejskie brońcie swych świętych włości“.

Wspomnienie tego cesarskiego daru dziś tylko uśmiech budzi, gdyż przypomina zreczny jedynie manewr, by odwrócić uwagę od swych nienasyconych zamiarów zaborczych. Liczebnie jednak bardzo szybko wzmagająca się rasa żółta zdaje się obecnie coraz śmielej przekraczać granicę swych posiadłości. Dochodzą do nas dziś od-

głosy rzeczywistych nieporozumień między państwami wschodu, spowodowanych czy to potrzebą terytorjów czy też brakiem samowystarczalności. Czy to wszystko jest już najbliższą zapowiedzią militarnej agresji buddystycznego wchodu — trudno dziś jeszcze rozstrząsać! Przypatrzmy się raczej innemu ruchowi żółtej rasy w stronę Europy. Przed zawinięciem do naszych portów zaczepiają o Palestynę, ziemię poświęconą cudownym życiem Chrystusa. Są to więc pielgrzymi! Setki ich przemknęło w tym roku morze Śródziemne, aby z okazji wielkiego jubileuszu Stolicy Piotrowej złożyć hołd następcy Chrystusa. Z wielkiem przejęciem stawali przed ojcem chrześcijaństwa, oddając mu w opiekę swoje kraje. I błogosławiła z rozrzewaniem ręka „Papieża misyj“ te przedstawicielstwa narodów wschodu, które aż dziewiętnaście wieków czekać musiały, by móc się w takiej liczbie zjawić w ośrodku chrześcijaństwa i zaczerpnąć bezpośrednio ducha wiary, miłości i pokoju.

Z wielkim pietyzmem oglądali też żółci pielgrzymi czcigodne pamiątki Wiecznego Miasta. Odbijali wreszcie od brzegów Europy, żegnani z nadzwyczajnym entuzjazmem. Po kilku tygodniach dochodziły wieści z ich oj-

czyzny o uroczystym „Te Deum“, odśpiewanem na podziękowanie za szczęśliwie odbytą pielgrzymkę.

Nie stanowili więc żółtego niebezpieczeństwa, lecz przeciwnie, byli zapowiedzią lepszego jutra. Jeżeli bowiem idea katolicyzmu była dotąd zawsze i wszędzie wiele znacząca, tak dla poszczególnych narodów/jak i dla społeczeństw razem wziętych, to w naszych czasach jest ona osobliwie zbawczą zwłaszcza dla ludów wschodu i narodów z niemi w jakikolwiek sposób związanych. Bo narody Azji wschodniej prędzej czy później odegrają wielką rolę w życiu społecznym świata. Kościół uświadomił sobie to przysiężnie stanowisko żółtej rasy, stąd też śle swoich misjonarzy w wielkiej liczbie dla nawracania tej właśnie rasy, aby zaszczerpiwszy w niej katolicyzm, zapewnić sobie kiedyś wzrost wraz z jej wzmocnieniem się, a tem samem najwydajniej wpłynąć na uchrześcijanienie całej ludzkości.

Jeżeli więc słuszenie społeczeństwa nasze zwracają pilną uwagę na stosunki wschodu, to wypada również przyjrzeć się tej żywotnej tam kwestji — katolicyzmowi. Te święte inwersje, wśród atmosfery przyjaźni i pokoju, utwierdzają nas coraz więcej w przekonaniu, że idea katolicyzmu dokona swego i wśród tych ludów wschodu. Ustępują w Chinach i Japonii pod wpływem chrystjanizmu coraz bardziej pogańskie formy religijne: buddyzm, islamizm i szintoizm.

Im większy zaś będzie nakład sił w nawracaniu wschodu — tem dalsze będzie owo żółte niebezpieczeństwo — bo hasłem Kościoła jest „Pokój Chrystusowy w Królestwie Chrystusowym“.

J. M.

Przy dolegliwościach żołądkowych, zgadze, braku apetytu, obstrukcji, ucisku w okolicach wątroby, złem samopoczuciu, drżeniu kończyn, senności, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** działa szybko i ożywczo na osłabione trawienie. Tg 593.

O żydowską akademję literatury w Polsce

Utworzenie Akademji Literatury doczekało się uznania ze strony Żydów.

Dr. Gotlib uzasadnia w „Hajncie“ z dn. 9 b. m., w artykule „Państwo i literatura“ zadowolenie Żydów z tego powodu:

„Utworzenie polskiej akademji literatury jest jednym z najpiękniejszych czynów polskiej państwowości. Jeżeli państwo wpręga się do wózka muz, wywołuje to u nas duże zadowolenie.“

Po tym entuzjastycznym wstępie autor przechodzi do rzeczy bardziej realnych:

„Utrzymujemy, że polska republika, licząca na swoim terytorjum zgórą 3 milj. Żydów, powinna mieć w pamięci również żydowskie życie kulturalne... Witamy powstanie polskiej akademji literatury. Lecz niech i u nas narodzi się nadzieja, że majestat republiki przeniknie do naszego żydowskiego kąta i wniesie tam zapładniającą pomoc i ofiarność.“

„Żydzi nie kwestjonują praw większości polskiej“, kończy wspaniałomyślnie autor. Uważa jednak, że po akademji polskiej czas największy na akademję żydowską. Żydzi wiedzą, do kogo przemawiają i jakimi wpływami rozporządzają. W obecnych warunkach powstanie żydowskiej akademji lub przekształcenie świeżo powstałej na polsko-żydowską nie jest bynajmniej rzeczą paradoksalną. Odpowiada całkowicie „duchowi epoki“.

„Nowy ustrój samorządu“

Ukazało się już drugie wydanie doskonałego podręcznika samorządowego dr. Władysława Dalbora: „Nowy ustrój samorządu w wojew. poznańskim i pomorskim“. Drugie wydanie jest znacznie rozszerzone i zawiera szereg nowych wyjaśnień. Autor, opierając się na nowej ustawie samorządowej i najświeższych rozporządzeniach wykonawczych, w jasny i przejrzysty sposób przedstawia nowy ustrój samorządu w naszej dzielnicy. Książeczka ta, kosztująca za ledwie 3,20 zł, jest wprost niezbędną dla wszystkich, którzy zajmują się sprawami samorządowymi, a chcą szybko wtajemniczyć się w zawile przepisy prawne. Zmieniając znacznie dotychczasowe stosunki, zwłaszcza w okresie wyborczym i po wprowadzeniu w życie nowych rad miejskich, książka dr. Dalbora odda samorządowcom niewątpliwie usługi.

Bardzo dobre wyniki na prowincji

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej).

cja" zdobyła 7 mandatów, co okazało się nieścisle, gdyż faktyczna liczba uzyskanych przez nich mandatów wynosi 4. Wynik wyborów oznacza bardzo duży przyrost głosów narodowych w porównaniu do wyborów poprzednich. Miłosław. W dodatku nadzwyczajnym „Kurjera Poznańskiego” podaliśmy, że Obóz Narodowy zdobył w Miłosławiu 8 mandatów, a „sanacja” 4. W rzeczywistości Obóz Narodowy uzyskał 9 mandatów a „sanacja” tylko 3. Jest to więc zwycięstwo jeszcze świetniejsze, niż początkowo donoszono.

Kościąn. Obóz Narodowy 14, „sanacja” 4.
Witkowo. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4.
Oborniki. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 7. Przy ostatnich wyborach Obóz Narodowy miał w Obornikach tylko 7 mandatów.

Szamotuły. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4. Wynik ten uznać należy za znakomite zwycięstwo, zwłaszcza wobec niezwykle ciężkiej sytuacji miejscowych działaczy narodowych i wielkich trudności, jakie im na każdym kroku stawiano. „Sanacja” liczyła w Szamotułach na 12 mandatów. Współ z „sanacją” szła N. P. R., N. P. R.-lewica i Związek „Praca”.

Rawicz. Obóz Narodowy 11, „sanacja” 9. N. P. R. 2, Niemcy 2. Do tej pory w Rawiczu bezwzględna przewaga miała „sanacja”. Zwycięstwo Obozu Narodowego przeszło w tym mieście wszelkie oczekiwania.

Wronki. Obóz Narodowy 10, „sanacja” 6. Jest to wynik imponujący, gdyż we Wronkach do tej pory górę mieli „sanacyjni” cizakowcy.

Rogoźno. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 4, N. P. R. 2, Niemcy 1.
Krobia. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 4, dżicy 1.

Jarocin. Obóz Narodowy 6 (brakowało mu po kilka głosów do dwóch dalszych mandatów), „sanacja” 8, N. P. R. 2. Jest to duże zwycięstwo Obozu Narodowego, gdy się zważy, że w Jarocinie do tej pory znaczną przewagę miała „sanacja”, a Obozowi Narodowemu prorokowano tam najwyżej 2 mandaty.

Pleszew. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 8.
Kruszwica. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 5. Jest to sukces znakomity, biorąc pod uwagę, że w dwóch okręgach lista Obozu Narodowego była unieważniona.

Śmigiel. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 3, Niemcy 2.
Krzywiń. Obóz Narodowy 5, „sanacja” 7.

Inowrocław. Obóz Narodowy 13, „sanacja” 11, P. P. S. 8.
Wolsztyn. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 5.

Poniec. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 4, Niemcy 1.
Lwówek. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4.

Murowana Goślina. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 4, N. P. R. 1.
Nowe Miasto nad Wartą. Obóz Narodowy 6, N. P. R. 3, „sanacja” 3.

Trzemeszno. Jak wiadomo, w Trzemesznie komisja unieważniła w dwóch okręgach (I i III) listy Obozu Narodowego. W okręgu II, gdzie głosowanie się odbyło, Obóz Narodowy uzyskał 4 mandaty, a „sanacja” 2. W okręgu I, mimo unieważnienia listy Obozu Narodowego, padła na listę Narodową 322 głosy, a w okręgu III 318. Gdyby głosowanie w tych dwóch okręgach się odbyło, Obóz Narodowy zyskałby w ogólnym wyniku na 16 mandatów 11. Komitet wyborczy Obozu Narodowego wnosi protesty przeciwko ważności wyborów.

Borek. Na mieszanej liście obywatelskiej Obóz Narodowy uzyskał 7 mandatów, N. P. R. 1, „sanacja” 4.

Opalenica. Obóz Narodowy 5, „sanacja” 7. W mieście tem „sanacja” stosowała wprost niesłychane metody wyborcze, o których jeszcze obszerniej napiszemy.

Zbąszczyń. Obóz Narodowy 6, „sanacja” 10. W poprzednich wyborach Obóz Narodowy uzyskał 466 głosów i 2 mandaty, obecnie zaś 1.029 głosów i 6 mandatów. Jest to przyrost o przeszło 120 proc. Zaznaczyć należy, że w dwóch okręgach Obozowi Narodowemu brakowało zaledwie po kilka głosów do uzyskania dwóch dalszych mandatów. W tym wypadku Obóz Narodowy miałby 8 mandatów, „sanacja” również 8. Do tej pory B. B. miał w radzie miejskiej olbrzymią przewagę.

Żnin. W mieście tem na 3 okręgi wyborcze w największym z tych okręgów wybierającym 7 radnych (pozostałe dwa okręgi wybierają razem tylko 9 radnych) lista Obozu Narodowego została unieważniona. Ponieważ poza nią była tam tylko lista „sanacyjna”, lista ta przeprowadziła swych kandydatów bez głosowania. W pozostałych okręgach Obóz Narodowy uzyskał 5 mandatów, „sanacja” 4. Z uwzględnieniem okręgu, gdzie lista Obozu Narodowego była unieważniona, „sanacja” uzyskała w radzie miejskiej 11 mandatów, a Obóz Narodowy 5. Gdyby nie to unieważnienie, Obóz Narodowy miałby w radzie miejskiej absolutną większość.

Sulmierzyce. Obóz Narodowy 7, „sanacja” razem z cizakowcami 5.
Odolanów. Obóz Narodowy 6, „sanacja” 6.

Raszków. Obóz Narodowy 6, „sanacja” 6.
Mosina. Obóz Narodowy 7, „sanacja” 5. Uprawnionych do głosowania było 1.514 osób, głosów oddano 1.345, unieważniono głosów 7. Lista Obozu Narodowego dostała 739 głosów, lista „sanacyjna” 599 głosów.

Buk. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4. Jest to wspaniałe zwycięstwo, zważywszy szaloną wprost agitację, jaką „sanacja” rozpętała i metody, jakimi się posługiwała.

Rakoniewice. Obóz Narodowy 6, „sanacja” 4, Niemcy 2.
Swarzędz. Obóz Narodowy 6, „sanacja” 5, Niemcy 1.

Pakość. W mieście tem lista Obozu Narodowego została unieważniona. Mimo to na listę tę rzucono manifestacyjnie 4.158 głosów, a na „sanację” tylko 1.859. W świetle tego oryginalnie wyglądają twierdzenia prasy „sanacyjnej”, jakoby „sanacja” zdobyła „wszystkie mandaty w Pakości”. „Zdobyla” je tylko dzięki unieważnieniu listy Obozu Narodowego. Gdyby tego unieważnienia nie było, lista Obozu Narodowego zdobyłaby 9—10 mandatów, a „sanacja” najwyżej 3.

Pniewy. Obóz Narodowy 8, „sanacja” 4. Wspaniałe ten sukces zawdzięcza się niezmordowanej pracy miejscowych działaczy narodowych. Do tej pory Pniewy były jedną z głównych ostoi „sanacyjnych” cizakowców.

Kępno. Obóz Narodowy 7, N. P. R. 2, „sanacja” 7. Stosunek głosów jest dla Obozu Narodowego znacznie korzystniejszy, niż przy wyborach poprzednich.

Bydgoszcz. Obóz Narodowy 13, Ch. D. i N. P. R. 18, „sanacja” 15, Niemcy 2. Do tej pory Obóz Narodowy miał tylko 10 mandatów na ogólną liczbę 60, obecnie ma 13 mandatów na ogólną liczbę 48, przyrost mandatów wynosi więc 63 procent. Bydgoszcz działacze narodowi stanęli do walki w obronie własnych sił, nie mając nawet na swe usługi pisma narodowego, albowiem, jak wiadomo, p. Pawłowski z „Kurjerem Bydgoskim” popierał — bezskutecznie — Blok „sanacyjny”. Dlatego też zwycięstwo Obozu Narodowego w Bydgoszczy uznać należy za znakomite.

Toruń. Obóz Narodowy 16. Idąca w duchu narodowym N. P. R. 4 „Sanacja” 19. Obóz Narodowy przeprowadził zatem w Toruniu 16 zdecydowanych narodowców, w tem 4 z pośród członków Związku Młodych Narodowców. Sukces to olbrzymi, jeżeli się zważy, że w poprzedniej radzie miejskiej takich, którzyby się zdecydowanie przyznawali do Obozu Narodowego, było zaledwie 4. Takim wynikiem wyborów „sanacja”, która przepowiadała „zagładę endecji toruńskiej”, jest wielce skonsternowana. Poszczególne listy otrzymały następujące ilości głosów: Obóz Narodowy 7.612, N. P. R. 3.829, „sanacja” 9.124, P. P. S. 1.632, Niemcy 430, B. B. S. 196

Chelmska. Obóz Narodowy 14, „sanacja” 8, N. P. R. 1, P. P. S. 1.
Lidzbark. Obóz Narodowy i N. P. R. 10, „sanacja” 2.

Starogard. Obóz Narodowy 11, N. P. R. 7, „sanacja” 6.
Lubawa. Obóz Narodowy 9, N. P. R. 1, „sanacja” 6.
Nowe Miasto na Pomorzu. Obóz Narodowy 7, N. P. R. 1, „sanacja” 4.
Świecie. Obóz Narodowy 9, „sanacja” 7.

Sztuczki statystyczne „sanacji”

Prasa „sanacyjna”, skonsternowana wielkim zwycięstwem Obozu Narodowego w wyborach do rad miejskich w Poznaniu oraz w całej Wielkopolsce, próbuje osłabić wrażenie tego zwycięstwa przy pomocy różnych niesumiennej manewrów.

Tak więc „Dziennik Poznański” wydał dodatek nadzwyczajny, w którym w wiadomościach z prowincji wylicza prawie wyłącznie te miasta, w których głosowanie się wcale nie odbyło z powodu unieważnienia list Obozu Narodowego, albo z powodu wysunięcia tylko jednej listy mieszanej. Jest faktem, że w tych miastach, względnie okręgach, gdzie listy Obozu Narodowego zostały unieważnione, „sanacji” przypadły bez głosowania wszystkie mandaty, ale pisanie o tem, jako o zwycięstwie „jedynki”, jest grubą nieuczciwością. Gdyby głosowanie w miejscowościach tych się odbyło, Obóz Narodowy uzyskałby w nich niewątpliwie wielką przewagę. Świadczy o tem choćby ilość głosów, rzuconych manifestacyjnie przez ludność na unieważnione listy Obozu Narodowego w Pakości, Trzemesznie i t. d.

W tych miejscowościach, gdzie wystawiono mieszane listy obywatelskie, członkowie i zwolennicy Obozu Narodowego również przeważają. Cyfry podane przez „Dziennik”, są zupełnie nieścisle. Blższe dane z tych miast wkrótce ogłosimy.

Podobnych sztuczek statystycznych co „Dziennik Pozn.”, używa „Przegląd Codzienny”, pismo, które swemi oszczerstwami i kłamstwami zdobyło sobie smutny rekord w całej prasie polskiej.

Zaznaczyć należy, że również Polska Agencja Telegraficzna, podając zsumowanie liczby mandatów w wyborach do rad miejskich w Wielkopolsce i na Pomorzu, dolicza do mandatów B. B. te mandaty, które „sanacja” uzyskała bez głosowania w miastach, gdzie listy Obozu Narodowego były unieważnione. Także do ogólnej liczby mandatów PAT dolicza mandaty z miast, gdzie wysunięto tylko po jednej mieszanej liście obywatelskiej, przyczem repartycję tych mandatów między poszczególne odłamy podaje w sposób zupełnie niezgodny z rzeczywistością.

Stwierdzić należy, że w ogólnej liczbie mandatów w tych miastach, gdzie głosowanie się odbyło, Obóz Narodowy ma bardzo znaczną przewagę. Faktu tego, który jest najlepszym wskaźnikiem nastrojów ludności nasyższych miast, nie zdołają zakryć żadne manewry ani sztuczki.

Zestawienie ogólnej liczby mandatów w wyborach do rad miejskich podamy po otrzymaniu wyników ze wszystkich miast.

Wykonanie wyroku śmierci

Grodno (PAT). Ub. nocy wykonano w Łomży wyrok śmierci na trzech bandytach: Mroczkowskim, Calinie i Karwowskim, skazanych na karę śmierci przez sąd doraźny w Łomży za wymordowanie rodziny Bagińskich.

Trzęsienie ziemi na Elbie

Rzym. (PAT). Po raz pierwszy od niepamiętnych czasów zarejestrowano krótkie, lecz gwałtowne trzęsienie ziemi na wyspie Elbie. Ludność wyspy w obawie ponowienia się wstrząsów przeżyła noc pod gołym niebem. Obserwatorium miejscowe zarejestrowało trzęsienie ziemi o charakterze falistym z ogniskiem odległym o 500 km.

O współpracy gospodarczą

Morawska Ostrawa. (PAT.) Sprawa współpracy gospodarczej czechosłowacko-polskiej oraz wykorzystania przez Czechosłowację portu gdyńskiego nie schodzi z łamów prasy tujszej.

Ostatnio pojawił się w „Morawsko-Sleskim Deniku” obszerny artykuł, pióra dr. Gregora, nawołujący do jak najściślejszej współpracy gospodarczej z Polską. Port gdyński, dla którego

autor nie szczędzi słów uznania, stanie się w krótkim czasie bramą wyprowadzającą całego handlu słowiańskiego na świat. Przyjazną rękę, którą Gdynia wyciąga do Czechosłowacji, proponując jej współpracę gospodarczą, winna Czechosłowacja skwapliwie przyjąć.

Wkrótce w Morawskiej Ostrawie ma zawiązać się „Polsko-Czechosłowackie Towarzystwo wymiany towarów i eksploatacji portu w Gdyni”.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.55 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.41 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212.00 zł. gotówką 211.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.94 zł, gotówką 172.60 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 27. 11. 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza. Zauważa się naogół większy brak materiału w papierach notowanych.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 50 1/2%, za 4% premj. dol. 48.— oraz za 4% poz. inwest. po 102.—; pozatem poszukiwano — bez oddawców — 3% poz. bud. po 37%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. w których był szczególny brak materiału płacono za 4 1/2% dol. listy zast. 33 1/2% (przy kursie dolara 5,63), jednakże później poszukiwane były po 34.— — bez oddawców, również płacono za 4 1/2% dol. listy zast. w zlocie 40.— (przy kursie dolara 8,90), za 4% listy zast. konwert. 39.— oraz za 4 1/2% złotych listy zast. również 39.—.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 78.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 50 1/2% P.
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,63 33 1/2% P.
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 40.—% P.
4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 39.—% P.

(Kurs w złotych)
4% poz. premj. dol. serja III 48.— P.
4 1/2% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 39.— P.
4% premj. poz. inwestycyjna 102.— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 78.— P.
Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 27. 11. 1933 r.
Warunki: Handel hurtowy partytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 345 tonn par. Poznań 14,75
Żyto 15 tonn par. Poznań 14,00
Żyto 15 tonn par. Poznań 14,68 1/2
Żyto 30 tonn par. Poznań 14,70

Ceny orientacyjne
Żyto 14,50—14,75

Usposobienie spokojne.
Pszenica 18,25—18,75

Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 14,75—15,50

Usposobienie spokojne.
Jęczmień 695—705 g/l 13,25—13,50

Usposobienie spokojne.
Jęczmień 675—685 g/l 12,75—13,00

Usposobienie spokojne.
Owies 13,00—13,25

Usposobienie spokojne.
Mąka żytnia 65% wł. work 20,75—21,00

Usposobienie spokojne.
Mąka pszenna 65% wł. work 29,50—31,50

Usposobienie spokojne.
Otręby żytnie 10,25—10,75

Otręby pszenne 9,50—10,00

Otręby pszenne (grube) 10,50—11,00

Rzepak zimowy 39,00—40,00

Gorczyca 35,00—37,00

Wyka latowa 15,00—16,00

Peluszka 14,50—15,50

Groch „iktoria” 21,00—23,00

Groch Folgera 21,00—23,00

Seradela 13,50—15,50

Koniczyna czerwona 170,00—220,00

Koniczyna biała 80,00—120,00

Koniczyna żółta odluszczone 90,00—110,00

Ziemniaki jadalne 4,25—4,50

Ziemniaki fabr. za kilo % 12

Makuch lniany 19,00—20,00

Makuch rzepakowy 16,00—16,50

Makuch słonecznikowy 18,50—19,50

Srut Soja 23,00—23,50

Mak niebieski 53,00—57,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tonn, pszenicy 75 tonn, jęczmienia 30 tonn, owsa 15 tonn, otrąb żytnich 75 tonn, otrąb pszennych 15 tonn, otrąb jęczmiennych 15 tonn, lubinu niebieskiego 15 tonn, ziemniaków fabrycznych 1200 tonn.

Po Sarraut — Chautemps

Rozmowy z przedstawicielami ugrupowań politycznych i politykami desygnowanymi na nowego premiera — Skład gabinetu

Paryż. (PAT.) Senator Chautemps zakomunikował oficjalnie, iż przyjął misję tworzenia gabinetu.

Paryż. (PAT.) Chautemps rozpoczął już od rana rozmowy z poszczególnymi politykami, celem wysondowania opinii zarówno kół parlamentarnych, jak i przedstawicieli świata gospodarczego i instytucji finansowych. Pierwszą rozmowę odbył z deputowanym Proustem, przewodniczącym komitetu republikańskiego dla spraw gospodarczych, dalej konferował z b. prezesem rady ministrów sen. Barthou, a następnie powtórnie z b. ministrem Bonnetem.

W dalszym ciągu swych rozmów Chautemps odbył konferencję z gubernatorem banku francuskiego i dyrektorem kasy amortyzacyjnej.

Paryż. (PAT.) Po zakończeniu konsultacji Chautemps udzielił prasie informacji, z których wynika, że po definitywnym przyjęciu misji tworzenia gabinetu, odbył raz jeszcze konferencję z min. Bonnetem i dyrektorem depart. budżetowego, z którymi opracował wytyczne planu finansowego i program równowagi budżetowej. Następnie odbył rozmowę w sprawie polityki zagranicznej z przewodniczącym komisji spraw zagr. Senatu.

Wieczorem miał szereg konferencji, dotyczących spraw, związanych z przesileniem. O g. 19.50 udał się Chautemps do izby dep. na zebranie grupy radykałów socjalnych. Po zebraniu ogłoszono komunikat, stwierdzający, że grupa, która obradowała pod przewodnictwem Herriota, przyjęła do zatwierdzającej wiadomości deklarację min. Chautempsa.

Paryż. (PAT.) Dziś ma być utworzony gabinet Chautemps przypuszczalnie w następującym składzie: Premier i min. spr. wewn. Chautemps, wicepremier i sprawiedliwości Steeg albo Gardey, min. wojny Daladier, sprawy zagr. Paul Boncour, finanse

Bonnet, budżet Pietri, marynarka Sarraut, lotnictwo Cot, oświata de Monzie albo Lamoureux, roboty publ. Paganol, praca Frot, handel Queuille albo Berety, rolnictwo Durand, marynarka handlowa Dalimier albo Marchandea, zdrowie publ. Lisbonne, poczta i tel. Mistler, emerytury Dusos.

Paryż. (PAT.) Gabinet Chautemps został uformowany. Posiada on zabarwienie radykalno-socjalne. Skład jego jest następujący: premier i sprawy wewn. Chautemps, sprawiedliwość Raynald, sprawy zagr. Paul-Boncour, finanse Bonnet, budżet Marchandea, wojna Daladier, marynarka Sarraut, lotnictwo Cot.

Paryż. (PAT.) Jak zapewniają, pierwszą czynnością nowego rządu będzie osiągnięcie oszczędności, wyrażających się sumą 1 miljarda fr. przez skasowanie wielu podsekretariatów i znacznej liczby urzędów ministerjalnych.

Paryż. (PAT.) Dziś o godz. 10 rano prezes gabinetu Chautemps przedstawił swoich współpracowników prezydentowi republiki. By zaznaczyć swoją solidarność z nowym gabinetem, Herriot, który ze względu na stan zdrowia nie mógł wziąć udziału w rządzie, zgodził się przyjąć stanowisko delegata Francji do Ligi Narodów oraz reprezentować rząd w misjach dyplomatycznych.

Rząd Chautempsa posiada zabarwienie prawie wyłącznie radykalno-socjalne. W skład jego wszedł szereg ministrów, którzy byli członkami poprzedniego rządu.

Najpoważniejszą zmianą jest oddanie teki min. budżetu burmistrzowi m. Reims, Marchandea. Jak wiadomo posiadał Gardey. Tekę min. oświaty objął de Monzie, robót publ. Pagamon, handel Eynac, rolnictwa Queuille, pracy Lamoureux, kolonii Dalimier, poczta i tel. Mistler, marynarki handl. Frot.

Smiertelny finał tragedii miłosnej

Toruń. (Tel. wł.) W niedzielę w godzinach wieczornych w jednej z klas szkoły powszechnej przy ul. Prostej 22-letni Edmund Kaczyński zabił swoją kochankę, 18-letnią Marię Kozłowską, biuralistkę. Edmund Kaczyński jest synem woźnego tej szkoły i ze swoją ukochaną urządził w klasie schadzki.

W niedzielę o godz. 20 Kaczyński zgłosił się w komisariacie oznajmiając, że przed chwilą zamordował swoją kochankę. Policja udała się niezwłocznie na miejsce zbrodni i w jednej z klas szkoły na ławce znalazła

ciepłe jeszcze zwłoki Kozłowskiej.

Wzywano lekarza z karetką pogotowia, jednakże ten stwierdził już śmierć ofiary zbrodniarza. Na szyi zwłok znaleziono liczne ślady podrapań i zaciśnięć ręką, a na twarzy Kaczyńskiego są podrapania, co dowodzi, że Kozłowska toczyła zaciętą walkę ze swym zabójcą.

Zbrodniarza osadzono w areszcie. W dniu dzisiejszym przed południem władze sądowo-śledcze dokonały wizji lokalnej w szkole na miejscu zbrodni. (wd)

Skazanie b. podprokuratora Dembeckiego

Toruń. (Tel. wł.) Sąd apelacyjny ogłosił wyrok w głosnej sprawie b. podprokuratora Dembeckiego z Poznania z dnia 3 października 1929 r., w którym oskarżony uznany został winnym, że w charakterze urzędowym przywłaszczył sobie 4 tys. guldenów hol., skonfiskowanych przemytnikowi Flossowi i za to skazano go na mocy

par. 350 niem. k. k. na 2 lata więzienia.

Od innych zarzutów, w szczególności od sprzeniewierzenia 2150 dol. w sprawie Trofima podsądnego uwolniono dla braku dostatecznego dowodu na to, że pieniądze te przywłaszczył sobie. (wd)

„Przelamane lody” — w Berlinie?

Ambasador Poncet u Hitlera

Berlin. (PAT.) Wiadomość o wizycie ambasadora Poncet'a u kanclerza Hitlera, ujawniona, jak wiadomo, wskutek niedyskrecji, popelnionej w Berlinie, komentowana jest obszernie przez prasę niemiecką. Depesze i komentarze, dotyczące tej wizyty, podają dzienniki niemieckie na pierwszych

stronach pod nagłówkami takimi, jak: „Wreszcie przelamano lody!” („Deutsche Ztg.“), „Start!” („Berliner Tageblatt“), „Krok naprzód” („Vossische Ztg.“) Świadczy to, że prasa przywiązuje znaczenie do faktu rozpoczęcia bezpośrednich rozmów.

Tardieu o przyszłości Francji

Paryż. (PAT.) B. premier Tardieu wygłosił w niedzielę przemówienie w miejscowości Bourg en Bresse na zebraniu federacji ugrupowań republikańskich oraz drugie przemówienie w Chambery na zakończeniu kongresu pracy pld. wschodniej Francji.

W pierwszym przemówieniu b. premier wskazał na fatalne położenie rolnictwa, przemysłu i handlu po 18 miesiącach rządów lewicowych i pod-

kreślił porażkę Francji na terenie polityki zagr. W ciągu półtora roku Francja dokonała szeregu ustępstw, np. w odszkodowaniach wojennych, uzbrojeniu Niemiec przez uznanie podstawy równouprawnienia, w sprawie zasady wzajemnej pomocy, jako podstawy bezpieczeństwa przez przyjęcie planu MacDonalda i w sprawie poszanowania traktatów przez podpisanie „paktu czterech”, który według zamia-

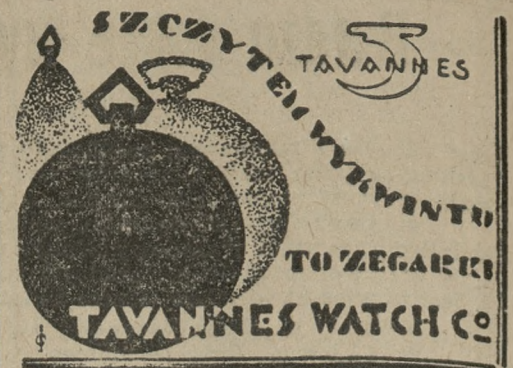
row jego twórców zmierza do rewizji traktatów.

„Wskutek „paktu czterech” — mówił dalej Tardieu — tradycyjni sprzymierzeńcy Francji, Polska i M. Ententa odwrócili się od niej.”

Również i na terenie wewnętrznym zdaniem Tardieu skutki rządów kartelu lewicowego są groźne. Mówca zaznaczył, że obecnie, po upływie tylu miesięcy, rząd lewicowy nie zdołał osiągnąć równowagi budżetowej, przyrzeczonej wyborcom. Deficyt państwa znacznie się zwiększył.

W zakończeniu Tardieu przedstawił program, w którym domaga się: 1) przywrócenia zaufania klas posiadających Francji; 2) naprawy ustroju republikańskiego przez reformę konstytucji i utworzenie silnego rządu; 3) przywrócenie Francji świadomości jej historycznej misji.

„W momencie, gdy u jej bram znajduje się rząd dyktatorski należy — mówił Tardieu — ocalić cywilizację Francji, opartą na poszanowaniu

Pg 5 367-62,476

godności i wolności jednostki.”

Tardieu zarzuca rządowi lewicowemu, że osłabił gospodarkę francuską i skazał finanse państwa na bankructwo. Polityka rządów lewicowych doprowadzić może w r. 1933, podobnie jak w r. 1914 do wojny.

Echa niedzielnych wyborów w stolicy

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa „sanacyjna” podając wyniki wyborów z Pomorza i Wielkopolski, zapatrjuje je tytułem: „Zwycięstwo obozu prorządowego”.

Natomiast „Gazeta Warszawska” oraz „Nowiny Codzienne” podkreślają

z naciskiem, że wynik wyborów w dzielnicy zachodniej oznacza zwycięstwo Obozu Narodowego. Wśród uwag zastępuje na podkreślenie szczegółów, że przy wyborach po raz pierwszy brało udział także wojsko, co niewątpliwie oddziało na stosunek głosów. (w)

Nie pozwolił żonie głosować

Za to skazano go na rok więzienia

Essen. (PAT.) Sad w Bochum skazał na rok więzienia jednego z tamtejszych obywateli za to, że nie pozwolił swej małżonce wziąć udziału w wyborach.

W Moers robotnik nazwiskiem Schwarz został aresztowany i odesłany do obozu koncentracyjnego, ponieważ podczas przemówienia kanclerza Hitle-

ra przez radio, przeszkadzał sąsiadom w wysłuchiowaniu tego przemówienia.

CHRONI OD ODMROZENIA

natychmiastowo udelikatnia i wybiela zniszczone ręce

Krem Prałatów — Perfection, ng 6448

Żołnierze niemieccy na terytorium austriackim

Wśród okrzyków „Heil Hitler” — Jeden z żołnierzy zastrzelony

Wiedeń. (PAT.) Urzędowe dochodzenia w sprawie wypadku na granicy austriacko-niemieckiej ustaliły, że złożony z 3 ludzi austriacki patrol żandarmerji posiłkowej zauważył grupę żołnierzy Reichswehry, którzy z okrzykami „Heil Hitler” wtargnęli na terytorium austriackie. Ponieważ właśnie w tem miejscu zdarzyły się kilkakrotne napady i ostrzeliwania austriackiej straży granicznej, patrol austriacki w przekonaniu, że chodzi tu o podobny napad, dali kilka strzałów, przyczem jedna z kul ugodziła w głowę żołnierza Reichswehry. Dochodzenia ustaliły, że zabity znajdował się w chwili zranienia go na terytorium austriackim, gdzie znaleziono ślady krwi.

W związku z doniesieniami nie-

mieckimi, jakoby zabity żołnierz postrzelony był na terytorium niemieckim zauważają, że doniesienie to powstało prawdopodobnie wskutek niedokładnej znajomości biegu linii granicznej w tem miejscu.

Berlin. (PAT.) Biuro Conti komunikuje, że dzisiaj poseł niemiecki w Wiedniu na zlecenie min. spr. zagr. Rzeszy, Neuratha, zgłosił protest u rządu austriackiego w związku z incydentem na granicy niemiecko-austriackiej. Poseł niemiecki zwrócił się przytem do rządu wiedeńskiego z zapytaniem, co zamierza uczynić dla ustalenia winnych oraz ich ukarania, jak również zapobieżenia podobnym wydarzeniom w przyszłości.

Aresztowanie Ciołkosza

Warszawa. (Tel. wł.) W Tarnowie odbył się liczny wiec socjalistyczny, na którym przemawiał b. pos. Ciołkosz. Zaraz po wiecu, gdy wsiadał do auta, policja otoczyła samochód, aresztowała go i odprowadziła do więzienia celem odbycia kary więziennej. (w)

Z życia akademickiego

Warszawa. (Tel. wł.) Ogólnopolski Zw. Kół Naukowych z powodu wejścia w życie ustawy o szkołach akademickich zawiesił swoją działalność.

Na konferencji prezesów stowarzyszeń akademickich powołano do życia komitet organizacji Centralnej Rady Naukowej Polskiej Młodzieży Akademickiej, któryby miał za zadanie reprezentować całą młodzież akademicką w Polsce i zagranicą. Komitet organizacyjny z dr. Wisłowskim na czele wystąpił do władz o legalizację tej instytucji. (w)

O pomoc dla eksmitowanego „Bratniaka”

Warszawa. (Tel. wł.) Bratnia pomoc politechniki wystosowała do rektora politechniki Warchałowskiego memoriał z prośbą o interwencję w sprawie eksmisji, jakiej uległa Bratnia Pomoc uniwersytetu. Memoriał wyka-

zuje, że napaść na Bratnią Pomoc była aktem czynników nieodpowiedzialnych, i zwraca uwagę, że fakt, który się zdarzył na uniwersytecie, może się powtórzyć w innych uczelniach i doprowadzić do katastrofalnych następstw dla życia akademickiego. (w)

Zamówienia angielskie

Warszawa. (Tel. wł.) Lista polskich fabryk, które otrzymają zamówienia angielskie, wynikające z elektryfikacji węzła kolejowego, obejmuje 132 zakładów przemysłowych na terenie całego kraju. Przy rozpoczęciu wykonywania zamówień z sumy 550 tys. ft. szterl. będą fabrykom udzielone poważne zasilki. (w)

Z odciętą głową

Warszawa. (Tel. wł.) W sobotę wieczorem znaleziono na torze tramwajowym przy ul. Muranowskiej kadłub chłopca bez głowy.

Jak stwierdzono, tramwaj linii Nr. 1 (jedynek!) kierowany przez motorniczego Czarnieckiego, przejechał 9-letniego Motka Malacha, przyczem w ciemności nikt nie zauważył katastrofy. Istnieje przypuszczenie, że chłopiec ucepil się pierwszego wozu, doślizgnął się i wpadł pod drugi wóz tramwajowy.

Szczątki głowy ofiary strasznego wypadku znaleziono porzucane na przestrzeni 30 metrów.

Nawrót katolicki w Hiszpanji

Nowa Hiszpanja liczy sobie ledwie dwa i pół lat wieku. Po sześciolatej zgora dyktaturze gen. Primo de Rivery, od 13. 9. 1923 do 28. 1. 1930, a nastepnie przeslo roku jessze przejsciowym prob, juz spoznionych i daremnych, nawrocenia do prawidlowosci, odbyly sie 12 kwietnia 1931 pierwsze po tylu latach wybory w Hiszpanji, mianowicie samorzadowe, ktore wykazaly tak stanowcze usposobienie ludnosci przeciw wladzy panstwowej, ze Alfons XIII opuscil 14 kwietnia 1931 kraj, a nazajutrz Hiszpanja byla republiką z p. Alcala Zamora na czele rządu.

Po wyborach kortezow jako konstytuanta 28. 6. 1931 i ogłoszeniu 9. 12. 1931 pierwszego zrbu konstytucji zostal p. Zamora prezydentem republiki, a na czele rządu stanal p. Azana, jako prezes rady ministrów, opierajac sie na wikszości lewicowej z socjalistami wlasnie. I przez dwa lata zgora szla Hiszpanja na lewo w ustawach i polityce przeciw Kosciolowi, w przebudowie spolecznej i rolnej, we wrzeniu grup skrajnych, wzniecajacych niepokoje.

Az wreszcie bylo tego za duzo zarowno wielu kierownikom mlodej republiki, bo sam p. Zamora nie tail w czerwcu rb., ze z wielka niechecia podpisuje chocby ustawy przeciw Kosciolowi, jak przedewszystkiem szerokim warstwom ludnosci, ktorej dopiekla poprzednio dyktatura, ale ktorej zaczelą rychlo dokuczac takze republika, pozbawiona umiarkowania.

Zaostrzal sie stan rzeczy i przez to, ze kortezy, wybrane jako konstytuanta, po uchwaleniu ostatecznym konstytucji powinny byly, juz w pierwszej polowie r. b., zaniechac dalszego istnienia, ale wikszość lewicowa, pod pozorem uchwalania ustaw uzupealnijacych konstytucje, upierala sie w ich trwaniu.

W kortezach tych, liczacych 470 poslow, na lewicowa wikszość rządowa skladyly grupy socjalistow 114, radykalno - spolecznych 56, akcji republikańskiej, t. j. grupy p. Azany, 43, lewicowy katolickiej 36, federalistow 3, razem ponad 250. Pośrodku bylo stronnictwo radykalne p. Alexandra Lerroux (98), ktore do pocztku roku 1932 popieralo rząd lewicowy, ale pozniej przestalo z powodu zbytnich jego skrajnosci. Dalej na prawo zas prawica liberalno - republikańska, zalożona przez obecnego prezydenta republiki p. Zamora, 30, zachowawcy okolo 40, grupy pomniejsze poszczegolnych dzielnic.

Gdy p. Azana uznal, ze oparcie jego sie kurczy, a w kraju nie ma oddzwieku, ustapil 8. 9. 1933. Wówczas p. Zamora powolal 10. 9. 33 na czolo rządu p. Lerroux, ktory stanal przed kortezami 4. 10. 1933, a widzac, ze nie ma wikszości, tegoz dnia ustapil, wydajac jednak haslo koniecznosci nowych wyborow. Na czele rządu stanal od 8. 10. 1933 p. Martinez Barrios, glowny zastepca p. Lerroux w stronnictwie radykalnym, a 9. 10. 1933 rozwiązano kortezy i rozpisano nowe wybory na 19. 11. 1933 z wyznaczeniem zebrania sie nowych kortezow 8. 12. 1933.

Wybory w Hiszpanji sa... wyborami.

W czasie walki wyborczej, prowadzonej swobodnie i naogol bez zaburzen, najzywiej wysunely sie polaczone grupy prawicy, a mianowicie katolicka Accion Popular z wybitnym przewodca p. Gil Robles, rolnicy zachowawczy i monarchisci z t. zw. „Renovacion Espanola”, jednak bez wysuwania narazie powrotu królestwa.

Waznym czynnikiem stalo sie wprowadzone poraz pierwszy w zycie głosowanie kobiet narówni z mezczyznami od 23-go roku zycia. Okazalo sie, ze na ogolna liczbe okolo 15 milionow uprawnionych do głosowania, jest mezczyzn ok. 7 milionow 200 tys., a kobiet ok. 8 milionow. Socjalisci, ktorzy byli w pierwszym rzędzie za głosowaniem kobiet, spodziewali sie wdziecznosci, ale juz w okresie wyborczym stalo sie rzecza jasna, ze kobiety w ogromnej ilosci staja w obronie odwiecznego katolicyzmu hiszpankiego przeciw lewicowej walce z nim. I podobno, wedle pierwszych wrazen wyborczych, okolo 80 proc uprawnionych kobiet stanelo do głosowania.

Powiedziano o tych wyborach: — Rozstrzyga hiszpanka Carmen. Moze nie Carmen, ktora nie jest wzorem kobiet hiszpankiej, ale rzeczywiscie Hiszpanka, przywiązana do wiary, do rodziny, do przeszlosci narodowej.

Rozstrzygal prad nawrotu do obrony katolicyzmu w mysł encykliki Ojca sw. z przed kilku miesiecy Dilectissima Nobis.

Prawo wyborcze w Hiszpanji jest dosc zawiktane. W pierwszym głosowaniu wynik jest osiagnięty, jezeli jedna z list uzyska przynajmniej 40 proc. głosow, a jezeli nie, nastepuje drugie głosowanie, w ktorem rozstrzyga juz wzglednia wikszość, a w ktorem uczestnicza juz tylko listy, majace ponad 8 proc. w pierwszym głosowaniu. Druga wlasnoscia jest to, ze lista najwiecej głosow majaca, otrzymuje trzy czwarte miejsc, a wszystkie pozostale, chocby razem miaty wiecej głosow, tylko jedna czwarta. Wikszość lewicowa wprowadzila to w mniemaniu, iz wyjdzie to jej wlasnie na dobre, lecz okazalo sie to zawodnym.

Narazie w pierwszym głosowaniu z ogolnej liczby 470 poslow, wybrano o-

koło 315. W tem 168 polaczonych grup prawicy, a 147 wszystkich innych, t. j. ok. 50 grupy środkowej p. Lerroux, ok. 50 socjalistow, a dalsza 50-tka przypada na inne grupy środka i lewicy z katolonskimi i t. d. wlasnie. Znaczy to, ze powodzenie prawicy przeslo wszelkie oczekiwania, grupy rządowej wikszości lewicowej sa starte, a w środku utrzymuje sie niezle p. Lerroux, sterujacy ku umiarkowaniu.

W drugim głosowaniu 3. 12. 33., beda sie grupy lewicy staraly z pozostalych 155 mandatow ocalic dla siebie jak najwiecej przez laczenie sie, ale w kazdym razie wikszość lewicowa w kortezach jest skonczona, a zanosi sie moze na rząd p. Lerroux z poparciem czesci środka i prawicy, czyli z odrobieniem najbardziej rażacych ustaw, przede wszystkim przeciw katolicyzmowi skierowanych.

STANISLAW STRONSKI.

Drogerje i apteki

W „Kurjerze Poznańskim” z dnia 16 listopada 1933 r. ukazal sie artykul pod tyt. „Apteki bronia swej wylacznosci zawodowej”, ktory na skutek zawartych w nim wywodow moze wprowadzic w blad nieswiadomy istoty zagadnienia ogol spoleczenstwa.

Autor wspomnianego artykulu wysuwa twierdzenie, ze drogiscie nie maja zadnych kwalifikacji do sprzedazy srodkow leczniczych. Twierdzenie to jest zupełnie chybione. Drogista bowiem po ukozczeniu praktyki zawodowej ktora trwa 3 do 5 lat, poddaje sie po odpowiednim przygotowaniu egzaminowi. Egzamin taki z zakresu chemii, fizyki, botaniki, towaroznawstwa itd. sklada przed komisja panstwową lub tez, jak na ziemiach b. zaboru pruskiego, w istniejacych szkołach drogerijnych. Na podstawie otrzymanego dyplomu ze stopniem drogisty nabywa prawo do wykonywania swego zawodu.

Od samego zarania handlu srodkami leczniczymi handel ten spoczywal prawie ze wylacznie w rekach drogistow. Do dzis dnia jessze handel hurtowy srodkami leczniczymi jest w rekach drogistow i oni tez sa glownymi dostawcami aptek. Drogista byl zawsze i dzisiaz jessze jest rzeczoznawca towarow aptecznych, gdyz uprawnia go do tego nie tylko praktyka zawodowa lecz i egzamin w tym celu wymagany.

Kwalifikacje zatem drogistow do sprzedazy srodkow leczniczych, ktorzych wydanie nie wymaga specjalnego przepisu lekarza, sa najzupelej wystarczajace. Drogiscie nie roszcza sobie prawa do wytwarzania specyfikow aptecznych lub przyrzadzania lekarstw na podstawie przepisow lekarskich, uznajac to za wylacznny przywilej aptek, lecz prawa, ktoreby ich ponownie uprawnialo do sprzedazy srodkow leczniczych, a o ktorzych mo-

wa powyzej, domagac sie beda do ostatniego tchu.

Dzieki wpływow aptekarzy, zawod drogistowski zostal juz powaznie poderwany w swej egzystencji przez wprowadzenie najrozmaitszych zakazow, a czlonkowie tegoz zawodu staczaja sie w coraz to wiksza nedze i ubostwo.

Wiemy juz dzis, jak wielka rozpietosc cen panuje miedzy drogerjami a aptekami. Mozemy sobie zatem wyobrazic, co bedzie wtedy, gdy apteki staną sie wylacznymi sprzedawcami srodkow leczniczych. Nie bez slusznosci znane zreszta jest przyslowie „drogo jak w aptece”.

Wspominajac o popularnym „Kogutku”, pisze autor ze trzeba odpowiedniego przygotowania fachowego, aby srodek ten byl wydany celowo i mial swoja wartosc lecznicza. Klient, ktory zada t. zw. „Kogutka” lub wogole srodka, ktory wydaje sie bez ograniczenia wie, w jakim celu go kupuje i nie pyta wotczas o rade. Poczow wiec ta deklamacja o hadaniu celowosci i wartosci wspomnianych srodkow, za ktore odpowiedzialny jest wytworca?

Rejestracje specyfikow leczniczych, wytwarzanych w fabrykach, uznajemy za konieczna, a takze srodkow takich, ktore wytwarzaja apteki, gdyz wotczas ona dopiero bedzie racjonalna.

Jezeli dzis przyrzemy sie, czem handluja apteki obok srodkow leczniczych, ujmymy wotczas polki, uginajace sie pod cięzarem perfum, wól kolonskich, mydel toaletowych, artykulow gospodarczych itp., a pomimo to nie chca aptekarze uchodzic za kupcow, tylko za lekoznawcow. Czw wiec naprzyklad perfumy maja wspolnego z lekoznaństwem i ze zrowiem publicznym, nad ktorem autor tak szeroko sie rozwodzi?

Nie nalezy rzucac ktod pod nogi tym, ktorzy dotychczas speiniaja swe obowiazki ku zadowoleniu spoleczenstwa, ktore bedzie wiedzialo teraz, co sadić o istocie zagadnienia.

MARJAN WIECKOWSKI.

Jaskinia gry w lokalu „Strzelca” lwowskiego

Wielka sensacje wywolalo we Lwowie odkrycie jaskini gry w lokalu miejscowego „Strzelca”. Sprawa ma tlo nastepujace:

Zwiazek strzelecki we Lwowie otrzymal od wladz administracyjnych koncesje na prowadzenie t. zw. „salo-

nu gier sportowych” w lokalu hotelu „Imperial” przy ul. Trzeciego Maja. Koncesja ta opiewala wylacznie na gry sportowe. Wlasciciel koncesji „Zwiazek strzelecki” poddzierzawil licencje niejakiemu Zimmermanowi z Lodzi, przedsiebiorcy widowiskowemu

Ambasador angielski w Paryżu, lord Tyrre, (trzeci od lewej strony) na bankiecie przedstawicieli prasy anglo-amerykańskiej.

za pewna oplata miesieczna. Jak sie okazalo, ow Zimmerman wprowadzil do „salonu” szereg gier hazardowych, jak: ruletke, gre w kostke, „Seven-Liven” itd. Zimmerman poddzierzawil „salon” Zydom Majblumowi i Gablowi.

Interes prosperowal swietnie. Zimmerman zgarnial olbrzymie sumy do swej kieszeni. Majblum, Jonas itp. zarabiali dziennie setki złotych, a ofiary hazardu zgrywaly sie do ostatniej nitki. Hazard kwitnal od wczesnych godzin rannych do poznych godzin nocnych.

Jednym slowem interes rozwinal sie na szeroką skale, a bywaly dni w ktorzych pewne jednostki przegrywaly kwoty dochodzace i do tysiacza złotych.

Ignacy Paderewski

protektorem zlotu jubileuszowego Sokolstwa zachodniej Polski

W toku wstepnych przygotowaw do wielkiego zlotu jubileuszowego, ktory urzadza Sokolstwo Wielkopolski, Pomorza i Slaska w roku przyszlym od 29 czerwca do 1 lipca w Poznaniu z okazji 50-tej rocznicy zalozenia w Inowroclawiu pierwszego gniazda sokolowego na ziemiach bylego zaboru pruskiego, wytonila sie piekna mysł, aby na protektora zlotu uprosic Ignacego Paderewskiego, jako tego, ktory tak ogromnie i niezapomniane polozyl zaslugi okolo zlaczenia z Polska jej dzielnic zachodnich i tem samym tak waznie przyczynil sie do ziszczenia sie marzen i pragnien serdecznych, ktore przeszlo lat 35 ozywialy i wzmacnialy Sokolstwo nasze w jego wytrwalej a tak ofiarnej walce z wrogim rządem zaborczym. Po znanych skutecznych i owocnych zabiegach politycznych na rzecz zachodniej Polski na terenie panstw koalicyjnych, a w szczegolnosci Ameryki, Ignacy Paderewski byl tym, ktory w dniu 26 grudnia 1918 roku przybyl do Poznania jako zwiastun wolnosci, stajac sie rownoczesnie ojcem duchowym i patronem zwycieskiego Powstania Wielkopolskiego, a pod tym jego patronatem, w pamietnym i promiennym dniu 27 Grudnia, polala sie na ulicach miasta Poznania pierwsza krew sokola sp. Franciszka Ratajczaka i Antoniego Andrzejewskiego, pierwszych poległych Sokolow-powstancow.

Te oto wzgledy serdecznej lacznosci duchowej oraz najglebszej wdziecznosci dla jednego z najlepszych i najzasluzniejszych synow Ojczyzny spowodowaly prosbe Przewodnictwa Sokolstwa Wielkopolskiego do Ignacego Paderewskiego o przyjecie protektoratu jak i osobisty udzial w poznańskich uroczystosciach zlotu jubileuszowego.

Serdeczne zaproszenie Sokolstwa, wynikajace z najczystszych uczuc patriotycznych, spotkalo sie z rownie serdecznym i zyczliwym przyjeciem. W tych dniach nadeszla na ruce prezesa Sokolstwa Wielkopolskiego, p. Wolskiego odpowiedz od p. Paderewskiego, w ktorej czelagodny nestor pisze m. in.:

„Pieknny list Sokolstwa Wielkopolskiego i wyrazone w nim uczucia wzruszily mnie glęboko. Zachowam je na zawsze we wdziecznej pamieci.”

„Przyjmuję jak najchętniej łaskawie ofiarowaną mi godność protektora Złotu Jubileuszowego Sokolstwa Zachodnich Ziemi Polski.” Sprawy swego przyjazdu do Poznania narazie p. Paderewski nie decyduje ze wzgledu na duza odleglosc terminu i mozliwe, a nie dajace sie w tej chwili przewidziec przeszkody, przy czem wszakze dodaje nastepujace, tak mile dla nas i serdeczne slowa:

„Nie potrzebuje Was zapewniac, ze pragnieniem mojem najgorętszym byloby chwile te uroczyste moc spedzic w Waszem, tak bardzo mi bliskim gronie.” — A dale: „Nawet jednak, gdyby los nie pozwolil mi cieszyc sie widokiem Waszego karnego zespolu, calym sercem bede z Wami zyczac aby Zlot Jubileuszowy wykazal tezoznosc i hart, zarowno ciela jak i ducha, ktoremi, tak sluszenie, cale Sokolstwo sie szczyti.”

Wiadomosc o przyjeciu protektoratu nad Zlotem Jubileuszowym przez p. Ignacego Paderewskiego przyjmuje Sokolstwo nasze z serdeczna radością i wdziecznością, a laczy sie z tem jessze tylko gorace zyczenie aby nie stanelo na przeszkodzie osobistemu przyjazdowi dostojnego i ukochanego Protektora na uroczystosci jubileuszowe do Poznania, a zyczenie to podziela niewatpliwie caly patriotyczny Poznan, przejety serdecznym i niewygaslem uczuciem czci i wdziecznosci dla swego bohatera pamietnych dni poznańskich 26 i 27 grudnia.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 27 listopada 1933.
 Kal. rzk.: Józefat — jutro Rufin.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
 Poniedziałek godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st C., pochmurno, wiatr wschodni ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 3 st. C., najniższa 0 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj plus 18,00 m, dziś plus 14,00 mtr.

Z POZNAŃNIA

— * **Sąd wojskowy.** Na sesji wyjazdowej wojskowego sądu okręgowego D. O. K. VII. w Kaliszu, rozpoczęła się dziś rozprawa przeciw kapitanowi 25 p. a. l. Witolowi Kapiukowi, oskarżonemu o zabójstwo swej żony w lipcu bieżącego roku. Rozprawie przewodniczył major korpusu sądowego Wanicki.

— * **Z targu.** Dnia 27 b. m. na placu Sapieżyn-kim placu:
 Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,40—3,60 zł; 1 kg twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1,50—1,80 zł; wapnowanych 1,30 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,70—1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,20—1,60 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,60 zł; kozin: 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,50 do 3,00 zł; kaczkę 2,00—3,50 zł; geś 4,00 do 6,50 zł; para gołębi 1,00—1,20 zł; indyk 3,50 do 6,00 zł; perlica 2,30—3,00 zł; królik 1,00 do 1,25 zł; zając 2,50—3,25 zł; para kurczątków 2,00—3,20 zł; bażant 1,80—2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 1 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pecek pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; 1 kg kapusty 15—30 gr; 1 kg brukselki 40—50 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg sandacza 3,00—4,00 zł; 1 kg karasia 2,00 do 2,20 zł; 1 kg karpia 2,20—2,40 zł; za ryby śniecie płacono 40—60 gr mniej.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6,40—8,00 zł.

Za owoce: 1 kg owoców sezonowych 1,60—2,40 zł; jabłek 0,40—1,00 zł; 1 kg borówek (brusznik) 1,00—1,20 zł; 1 kg gruszek 0,40—1,00 zł; 1 kg orzechów włoskich 2,40—3,00 zł; iaskowców 2,00 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu.)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **BARCIN.** (Z rady miejskiej). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej na nagły wniosek radnego p. Franc Danilewicza uchwalono wybrać obecnego burmistrza p. Piotrowskiego na 12 lat. Fakt postawienia tego wniosku jeszcze przez starą radę miejską komentuje się szeroko.

(Znak czasu). Zakłady wapienne w Wapienne z powodu brak zamówień na wapno zmuszone były zmniejszyć około 200 robotników.

— * **BUK.** (Z posiedzenia rady miejskiej). 23 bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którym wypowiedziano się za zatrzymaniem ustroju miejskiego. Na tem samym posiedzeniu uchwalono nadać em. nauczycielowi Tomaszowi Błochowi tytuł honorowego obywatela miasta.

— * **CZEMPIN.** (Srebrne gody) W ub. tygodniu srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Mikolajscy z Czempina. Na intencję jubilatów mszę św. odprowadził ks. dziekan Rusczyński.

(Z życia harcerzy). W ub. niedzielę obchodziła tutejsza drużyna harcerska Stefana Batorego 20-tą rocznicę założenia. Po uroczystej mszy św. odbyła się defilada na Rynku. Wieczorem w sali Hotelu Polskiego urządzono akademję poczem zabawę taneczną.

— * **DOBRZYCA.** (Święto młodzieży) W ub. niedzielę z okazji święta młodzieży miejscowe S. M. P. przystąpiło do wspólnej komunji św. Po południu odbyła się w sali p. Stachowiaka uroczysta akademja, na której p. Kruczyński wygłosił okolicznościowe przemówienie. Na zakończenie zabrał głos patron ks. dziekan Śniatała który zwrócił się z prośbą do miejscowego społeczeństwa o poparcie tej organizacji.

— * **GNIĘZNO.** (Niemiec o psychologii Niemców). W poniedziałek 27 bm o godzinie 19,30 w Auli Gimnazjum Męskiego Prof. Uniw. Pozn. dr. Roman Pollak wygłosił w ramach Powszechnych Wykładów Uniwersytetu Poznańskiego odczyt p. t.: „Niemiec o psychologii Niemców”. Wstęp na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

Wykrycie afery przemytu futer w Poznaniu

Przed kilku dniami wpady władze na terenie Warszawy na ślad wielkiego przemytnictwa futer z zagranicy, uprawianego przez firmę Jakob Chenciner w Warszawie (ul. Świętojerska 28). Ślady poprowadziły do Poznania i okazało się, że Żydzi — Chenciner i jego syn Józef posługiwali się fałszowanymi zezwoleniami ministerstwa skarbu na wwoz futer szlacheńskich z zagranicy.

W hotelu „Britania” w Poznaniu syn Chencinera miał dwa pokoje, z których jeden służył za magazyn futer, a drugi jako mieszkanie. Za zgodą odpowiednich władz ubikacje te opieczętały

inspektorat straży granicznej, a przy przeprowadzonej następnie rewizji znaleziono drogie futra, jak gronostaje, sobole, bobry, wydry itp. wartości co najmniej 50 tys. zł. Jak się okazało, Józef Chenciner urządził w Poznaniu filję składu futer, prowadzonego przez ojca w Warszawie. Starego Jakoba Chencinera aresztowano, młody zaś Żyd zorjentował się w porę i zbiegł. Wypadek ten bardzo wymownie ilustruje, w jaki sposób Żydzi wdzierają się do Poznania i jak urządzają sobie filje. (k)

Tragiczny powrót ze ślubu

Rozbity samochód — 4 osoby ranne

Z Łodzi donosi (z): W dniu wczorajszym na ul. Piotrowskiej miała miejsce katastrofa samochodowa, w wyniku której 4 osoby zostały ranne. Taksówką Łd. 83713 prowadzoną przez szofera Wacława Nastalka (ul. Sanocka 18) jechała 20-letnia Kazimiera Kowalska, zamieszkała przy ul. 11 Listopada 56 w towarzystwie dwóch panów. Wszyscy trzej wracali właśnie z kościółka, gdzie odbywała się ceremonia zaślubin.

Szofer znajdował się w stanie mocno pijanym. Jadąc w ruchliwym punkcie miasta robił zygzaki na jezdni. Z tej też przyczyny nastąpiło zderzenie z tramwajem linii nr. 14, prowadzonym przez motorowego Wojczaka. Samochód skrzył nieoczeki-

wanie wprost pod tramwaj i uderzony z tyłu z dość wielką siłą skręcił raptownie i wpadł na chodnik, wprost na słup podtrzymujący napowietrzne przewody tramwajowe. Wskutek zderzenia samochód został rozbity doszczętnie, wszyscy zaś jadący wyrzuceni na chodnik.

Kowalska i szofer Nastalek, tudzież dwaj dalsi pasażerowie odnieśli ciężkie obrażenia ciała. Przeprowadzono ich do pobliskiej apteki, gdzie przybyły lekarz pogotowia opatrzył rannych, poczem przewiózł Kowalską i Nastalkę do domu. Dwaj pozostali odnieśli lżejsze rany i udali się do domu o własnych siłach. Policja wdrożyła dochodzenie.

— * **GOSTYN.** (Wykłady uniwersyteckie). Jak w latach ubiegłych tak i w roku bieżącym udało się pozyskać dla Gostynia prelegentów z grona profesorów Uniwersytetu Poznańskiego. Wykłady te odbędą się w sali p. K. Jankiewicza o godz. 16. — 1) 7 grudnia br. ks. prof. Dettlof: „O Wicie Stwoszu, w 400-lecie śmierci mistrza” 2) 14 grudnia br. p. prof. T. Siłnicki: „Paryż dawny i dzisiejszy” z przedmowa. Ceny biletów: 50 gr dla uczącej się młodzieży 20 gr.

(Z rady miejskiej). Na wtorek, 28 bm, zwołał p. burmistrz zebranie rady miejskiej. Program obrad przewiduje 7 punktów, dotyczących uchwalenia lub podwyższenia podatków komunalnych.

— * **INOWROCŁAW.** (Sprawy włamania do Adrji zasądzeni). 20 b. m. stanęli przed Sądem Okręgowym na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu Heliodor Bałyna z Poznania Marjan Jedryga z Krotoszyna i Feliks Leśniewski za włamanie do restauracji Adria przy ul. Toruńskiej 5, gdzie skradli ubrania, bieliznę, wódki i papierosy na sumę 1500 zł. Małoletni Feliks Leśniewski został doprowadzony z domu poprawczego w Szubinie Sąd skazał Budynę i Jedrygę „ażdego na rok więzienia, a małoletniego Leśniewskiego na dom poprawczy.

— * **KROTOSZYN.** (Coraz „lepiej”) Mimo najrozmaitszych zapowiedzi dygnitarzy partyjno-sanacyjnych, że w sw. sfery rządowe opiekują się rolnictwem i że wskutek tego położenie wsi się polepsza, rzeczywistość posuwa się w coraz gorszym kierunku „Sanacja” tak „sanuje” wieś wielkopolską, że niezadług będzie się ona równała Łapanowu czy innej wsi w Małopolsce wschodniej lub na kresach wschodnich.

Więcej takich ekspedycji komorników i sekwestrowców, jaka miała miejsce 18 bm, w Bożęcinie, a ruina wsi jest nieuniękniona. Stale rozrzuca się po wsiach różne gazety „sanacyjne” bezpłatnie, które chwala obecną system rządzenia, ale ludność wiejska ma już dość tego wszystkiego i podejrzewa, że dzieje się to za pieniądze, które składane są przez obywateli na inne cele. To też nic dziwnego, że gdy przy ostatnich wyborach do Sejmu było w Bożęcinie 100 „sanatorów”, to obecnie ani z latarką by się „sanatora” nie znalazło.

— * **KÓRNIK.** (25-lecie „Rolnika”). — Miejscowy „Rolnik”, spółdzielnia rolniczo-handlowa, obchodził 25-lecie swego istnienia. Uroczyste walne zgromadzenie zebrał prezes p. A. Paczyński, a na przewodniczącym wybrano p. dr. Tloka, poczem członkowie zarządu pp. Grzegorzowski i Kurzyński zdali sprawę z 25-letniej działalności spółdzielni Roczny bilans z nadwyżką 2149,33 zł przyjęto i uczczono usługi długoletnich członków zarządu pp. St. Laurentowskiego i A. Słomowej. Znać należy, że tu „Rolnik” należy do rzędu tych spółdzielni, które zwycięsko przetrwały kryzys i dzielnie służą idei spółdzielczej.

— * **MARGONIN.** (Święto S. M. P.). Z okazji święta patrona młodzieży odbyła się w ub. niedzielę msza św., podczas któ-

rej okolicznościowe kazanie wygłosił ks. prob. Kaczmarek. Następnie odbyła się uroczysta akademja w sali p. Binaszkiwicz Akademję zabrał ks. patron Kaczmarek. Następnie wygłosił p. Dziekan okolicznościowy referat. Wieczorem odegrano sztukę p. t. „Na łonie natury”.

(Z Tow. Powstańców i Wojaków). Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków im. ks. M. Napijaska zebrał prezes p. Szimanowski; po odczytaniu komunikatów przyjęto na członków pp. W. Kaczmarka i Skorupkę.

(Kradzież). W ub. sobotę w nocy włamano się do sklepu p. Guzowej, skąd skradziono większą ilość towarów, wartości około 100 zł. Sprawcę kradzieży ujęto. Jest nim 20-letni Bernhard Tiesler z Margonina. W toku rewizji znaleziono u niego w mieszkaniu pod podłogą 1 karabin oraz 90 naboju.

— * **MOSINA.** („Tydzień Książki”). Komitet T. C. L. urządził 26 bm, w sali p. Hofmana z okazji „Tygodnia Książki” akademję oraz wystawę książek, połączoną ze sprzedażą tanich i dobrych książek. Referat wygłosił p. Gustowski na temat: „Książka najlepszy przyjaciel i towarzysze”.

(Z zebrania P. C. K.). Na ostatnim walnym zebraniu Polskiego Czerwonego Krzyża, oddział w Mosinie, wybrano nowego zarząd, w skład którego weszli pp.: ks. prob. Krajewski Ritterowa, Fr. Murkowski, Skibiński i Sikora.

(Kradzież). W nocy z soboty na niedzielę włamali się złodzieje do piekarni p. Woźniakowej, skąd skradli 3 kg masła, margarynę, cukier i kilkanaście bochenków chleba. Szkodę ocenia poszkodowana na 100 zł. Sprawców ujawni niewątpliwie śledztwo.

— * **OBORNIKI.** (Aresztowanie). W związku z ujawnieniem afery podatkowej aresztowano 22 b. m. właściciela tartaku p. Zofję Bojfełtów z Obornika, którą narazie ułożono w szpitalu miejskim, albowiem nagle zachorowała. W tym samym dniu obłożono ar sztem wszelkie księgi handlowe w tartaku p. Augusta Buschkego z Obornik.

— * **OSTRÓW.** (Nowe aresztowania). W nocy na 22 bm. aresztowano tu 7 młodych narodowców, Wasielewskiego Czerwokiego Pawlaka, Macieszka Piekarka Stawickiego oraz jego żonę pod zarzutem żdzierania nalepionych na domach afiszy sanacyjnych. Z wyjątkiem Piekarka, który rego po kilkugodzinnym badaniu na policji zwolniono, wszystkich innych dotąd trzyma się w areszcie. Nie zwolniono również dawniej aresztowanych Wiśniewskiego i Marcinkowskiego. Wszyscy aresztowani rozwiali tu zryw agitację za listą Obozu Narodowego nr. 4. (n)

(Zwolnienie Młodych Narodowców). Aresztowanych w nocy na 22 bm. 6 Młodych Narodowców zwolniono z aresztu. (n)

— * **OTOROWO.** (Święto młodzieży). — Po trzechdniowych rekolekcjach w ub. niedzielę przystąpiło około 250 młodzieńców do Stołu Pańskiego. Na uroczystym zebraniu prezes p. Lis, wygłosił referat „Szlakami św. Stanisława Kostki”. Oko-

KRONIKA TOWARZYSKA

Chór im. Chopina Poznań-Wilda. Lekcje odbywają się we wtorki i czwartki o godz. 20 w lokalu p. Fiedlerowej. Górna Wilda 47. Przyjmuje się nowe siły żeńskie i męskie. z 20 558

licznościowym przemówieniem i deklamacjami uczczono uroczystość św. Patrona.

— * **PNIĘWY** (Rzadki jubileusz). W dniu 21 bm. obchodził obywatel tut. miast p. Wincenty Czorkiewicz wraz z małżonką Wiktorją 50-lecie pożyicia małżeńskiego. Nadzwyczaj „troskliwa” małżonka w dzień przed obrzędkiem zapowiedziała, że nie bierze udziału ani we mszy św. ani w uroczystościach.

— * **PODGÓRZ** (Tragiczna wyprawa po węgiel). Robotnik Leonard Rajchert, lat 29, wpadł podczas kradzieży węgla z wagonu pod koła pociągu. Rajchert zmarł wskutek odniesionych ran w szpitalu towaruskim.

— * **ROGOŻNO.** (Kradzieże). W ostatnim czasie mnożą się w mieście naszym i okolicy kradzieże. W okresie od 18 do 22 listopada zanotowano policjynie aż 12 wypadków kradzieży. Złodzieje kradną wszystko, co im w ręce wpadnie jak: gotówkę, ubrania, pościel, owoc, kartofle itp. Jest rzeczą niewątpliwą, że brak pracy i zbliżająca się zima są głównymi przyczynami tych kradzieży.

(Z sali sądowej). W ubiegły czwartek odbyła się w tut. sądzie grodzkim pod przewodnictwem sędziego dr. Miśko rozprawa karna przeciw niej Mamlikowej Kazmierzowi ze Żnina o kradzież rozmaitych stempli, czyli o występek z 257 art. par. 4 k. K. Sąd skazał M. na łączną karę 24 mies. więzienia. — Pospychadę Stan. z Rogożna, oskarżonego o kradzież tełna, skazał sąd na 60 zł. grzywny wzgl. 6 dni pracy w lesie, oraz kosztą postępowania.

— * **SIERAKÓW.** (Dziecko zmarło wskutek poparzeń). Żona rybaka p. Olewskiego pozostawiła przez chwilę małe dziecko bez opieki. Wskutek nieostrożnego zbliżenia się do piecyka zajęły się rzeczy. Gdy matka wróciła do mieszkania, zastała córkę wijącą się w boleściach na ziemi i tak poparzoną, że po trzech godzinach zmarła. Również mały półtoraroczny synek doznał poważnych poparzeń na rączkach.

(Trychiny). 21 bm. znalazł oglądacza mięsa Stanisław Buszka trychiny u jednego z świni, zakupione przez rzeźnika Karola Pecha. Jest to już siódmy wypadek tego roku znalezienia trychin w naszym powiecie.

— * **SWARZĘDZ.** (Aresztowanie „Japacza kur”). Ostatnio aresztowali posterunkowi P. P. w Swarzędzu znanego „Japacza kur” Fraszczaka. Aresztowano go w chwili, gdy z miechem zabitych skradzionych kur zamierzał wyjechać na targ do Poznania.

— * **TRZEMESZNO.** (Kradzież). W nocy na wtorek u posiedziela p. Fillmana w Zieleniu pod Trzemesznem skradziono około 6 cent żyta. Policja wykryła sprawców w osobach Pawła Klatta i Zygmunta Kozłowskiego z Trzemeszna.

(Nieszczęśliwy wypadek). W środę 22 b. m. przy kradzieży węgla z wagonu Jan Waś zeskakując z pociągu który był w biegu, dostał się prawą ręką pod koła wagonu, które zmiażdżyły mu rękę po łokieć.

— * **WAGROWIEC.** We wtorek, 28 b. m. o godz. 16 w auli gimn. państwowego doc. U. P. dr. Jan Bajtowski wygłosił w ramach Powszechnych Wykładów Uniwersytetu Poznańskiego odczyt p. t. „Zwalczanie przesydy w polownictwie”. Wstęp na wykład 50 gr dla dorosłych, 20 gr dla młodzieży i wojskowych niższych stopni.

— * **ZERKÓW.** (Święto S. M. P.). W ubiegłą niedzielę miejscowe S. M. P. urządziło uroczysty obchód ku czci św. Stanisława Kostki. Podczas uroczystej mszy św. młodzież przystąpiła do Stołu Pańskiego. Podniosłe kazanie wygłosił patron S. M. P. ks. Polanowski. Wieczorem zaś w sali p. Byszowskiego odbyła się akademja, którą zebrał patron ks. Polanowski. Młodzież odegrała sztukę „Do wyższych celów jestem urodzony”.

Samochód wpadł na drzewo

Na szosie okrężnej samochód kierowany przez żonę p. Neumanna z „Hermannmuehlen” z Junikowa, najechał na drzewo i rozbił się. Rozbite szyby poraniły niebezpiecznie p. Neumannową; mąż jej odniósł lżejsze kontuzje.

Oboje poranionych przewieziono po opatrzeniu w szpitalu Działkowskiego do domu. Wskutek zderzenia, które nastąpiło podczas szybkiej jazdy, samochód został całkowicie zniszczony. (kl)

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** (Świętokradcy porzucili lup.) Przed kilku dniami niewyśledzeni sprawcy dopuścili się świętokradztwa w kościele w Sumowie. Obecnie na leżono szereg przedmiotów pochodzących z tej kradzieży, pod mos'iem w pobliżu ewangelickiego kościoła w Grywnie. Zło czynię prawdopodobnie porzucili lup, nie mogąc się go w inny sposób pozbyć.

— * **CHELMNO.** (Pożar.) W zabudowaniach rolnika Langego w Pędzewie, wybuchł pożar który zniszczył dom mieszkalny wraz z składem kolonialnym oraz stajnię i narzędzia rolnicze. Nie zdążono nawet uratować gotówki w kwocie 600 zł. przechowanej w szafie. Ogółem straty wynoszą około 15 000 zł. Poszkodowany był ubezpieczony.

— * **CHELMŹA.** (Zabójstwo z zemsty). Podczas zwłok buraków napadło kilku pijanych osobników dwóch fornał z maj. Brachowo, których pobito tak niemiłosiernie kijami, że jeden z nich zmarł w lecznicy miejskiej. Lewandowski napadnięto dlatego, że wyprosił z zabawy w Brachnowie awanturujących się robotników chełmińskich.

— (Nauka na przyszłość). Rolnik Piskorski z Trzebcza zaszedł wraz z córkami do pewnego składu żydowskiego po odzież zimową. Widząc, że Żyd zachwala towar tandetny, Piskorski opuścił skład. Będąc już na ulicy, zauważył, że w sklepie został okradziony z gotówki, wynoszącej przeszło 100 zł.

— * **NOWE.** (Za uprawianie gry hazardowej w pociągu.) Na linii Bydgoszcz—Trzemeszno pomiędzy Laskowicami a Twardą Górą, w pociągu osobowym wciągnięto trzech szulerów p. Gotówkę z Bydgoszczy do gry w trzy karty i ogroził swa cfiarę z pieniędzy i zegarka. Sprawców w osobach: Architekta z Cieszna, Wiśniewskiego z Grudziądza i Gnielkiego z Bydgoszczy, odstawiono do sądu grodzkiego w Nowem który skazał każdego na sześć miesięcy więzienia.

— (Posiedzenie rady miejskiej) Ostatnie posiedzenie rady miejskiej, pod przewodnictwem p. burm. Jabłońskiego ujęto na wstępie 15 rocznicę odzyskania niepodległości. Na przewodniczącego komisji rewizyjnej wybrano p. Jażdżewskiego. Uchwalono budżet administracyjny i przedsiębiorstw miejskich w łącznej sumie 320 775,21 zł. oraz dodatki komunalne do podatków państwowych, wedle dotychczasowych stawek, również i statut rzeźni miejskiej.

— * **ŚWIECIE n. W.** (Groźna banda włamywaczy operuje w terenie) W Osiu, pow. świeckiego, miejsc. liczącej około 3000 mieszkańców, dokonała licznych włamań zorganizowana banda, operująca tylko za gotówką i przedmiotami bardziej wartościowymi. Wszędzie wrócili wszelkie przedmioty, w poszukiwaniu za gotówką, której jednak nieznalazli. Usiłowali włamać się do Urzędu Pocztowego i restauracji Smeji. Sprawców, jak zdolano ustalić, było aż pięciu; w czasie urzędowego niehawem pościgu dwóch ujęto; trzej pozostali uciekli, lecz nazwiska ich są władzom znane. Przytrzymani zostali: Pietrykowski Stefan z Otlóczyna, karany już poprzednio ciężkim więzieniem, oraz Zwołński Józef z Aleksandrowa, także już poprzednio karany. Zostali oni odstawieni do sądu w Świeciu.

— * **ŚWIECIE.** (Dwa wypadki samochodowe). Na szosie Nowe-Grudziądz najechał samochód urzędu ziemskiego z Grudziądza 14-letniego Emila Forsta, który doznał ciężkich obrażeń. Ofiarą drugiego wypadku padła jadąca rowerem na szosie Terespol-Tuchola Ida Koch, doznając poważnych obrażeń głowy. Obie ofiary przebywają w szpitalu.

— (Nowy zarząd T. C. L.). Walne zebranie Kom. pow. T. C. L. powołało na prezesa em. starostę p. Kowalskiego Leona, zastępcą p. prof. Ludwiczaka, sekretarką p. Felczykowską, skarbnikiem p. dyr. Zakrzewskiego, bibliotekarkę p. Bukową.

— * **ŚWIECIE.** (Okropny wypadek) We wiosce Niem. Łąkie pod Świeciem uległa strasznej wypadkowi 10 letnia córeczka rolnika Pawła Neufeldta. Dziewczynka bawiła się obok sieżkarni, gdzie za pomocą zapędu manewerowego krajano sieżkę. Nagle została wchwycona przez będącą w biegu wał manewerowy za warkocz w osów tak silnie, iż wał zerwał niebezpieczliwie wraz z włosami całą skórę z głowy oraz urwał jedno ucho. Okropnie zniekształconą dziewczynkę przewieziono, w stanie nader groźnym do szpitala.

— * **TUCHOLA.** (Diamentowe godv). — Wioska Iwiec pod Tucholą obchodziła w bieżącym tygodniu diamentowe gody aż dwu sędziwych par małżeńskich. Szczęśliwymi jubilatami są pp. Grzegorz Guizman z Augustyna z Oehlów oboje po 83 lata, oraz Edward Bornhardt lat 86 z Pauliną z Doranów lat 79.

— * **WIĘCIBORK.** (Samobójstwo). — Przez powieszenie pozabawił się życia w stajni swego chlebowodcy, rolnika Kruegera, służący Leon Grabowski, lat 38. — Powodem rozpaczliwego kroku była nieuleczalna choroba w kutek której G. otrzymał wypowiedzenie.

Robotnicza Łódź pod sztandarem Obozu Narodowego

Z Łodzi donosi (z): Pomimo trudnych warunków, w jakich Obóz Narodowy pracuje na terenie Łodzi, ruch narodowy nie ustaje w swej pracy ani na chwilę, lecz przeciwnie, im więcej szykan, tem więcej ofiarności w szeregach narodowych.

26 b. m. we wsi Nowe Złotno pod Łodzią miało się odbyć poświęcenie nowego lokalu Stron. Narodowego. Zapowiedziana uroczystość zgromadziła ponad 1.000 włościan, którzy przybyli z odległych wiosek, ażeby wziąć jak najliczniejszy udział w uroczystościach. Ku ogólnemu jednemu oburzeniu zastano przed nowo wynajętym lokalem policję, która nie wpuszczała do lokalu przybywających. Jeszcze bardziej dziwne wydało się stanowisko właściciela lokalu, który mimo, że uprzednio miał zapłacony całkowity czynsz za wynajęcie sali oświadczył, że z przyczyn od niego niezależnych nie życzy sobie, ażeby się zebranie w jego sali odbyło. Zaznaczyć należy, że wspomniany gospodarz był zawożony na dzień przed zebraniem do Starostwa i miejscowego posterunku policji.

Karność i ofiarność w szeregach narodowych wyprowadza tutejszą „sa-

nację" z równowagi, gdyż spodziewano się, iż z chwilą poświęcenia lokali Stronnicstwa Narodowego, ruch narodowy zamrze.

Dzieje się jednak wręcz przeciwnie, Zamykanie lokali spotyka się ze strony społeczeństwa narodowego Łodzi z silną reakcją. W miejsce opieczetowanych lokali powstają nowe, gromadząc coraz liczniejsze zastępy nowych członków. O żywotności Stronnicstwa Narodowego w Łodzi świadczy choćby to, że w ostatnim tygodniu odbyło się na terenie miasta 12 zebrań organizacyjnych w różnych dzielnicach.

W ubiegłą niedzielę odbyło się uroczyste otwarcie i poświęcenie lokalu dzielnicowy Łódź-Sródmieście przy ul. Kopernika 45. Bezpośrednio po nabożeństwie żalobnym za spokój dusz ś. p. Waławskiego, Grodzkiego i Chudziaka udano się tłumnie do nowego lokalu, gdzie po poświęceniu i zagajeniu przez prezesa p. Konarskiego wygłosili referaty polityczne pp. mec. Kowalski i por. rez. Podgórski.

W poważnym nastroju po odśpiewaniu Roty i hymnu młodych zebranie zakończono.

Obóz Narodowy w Łodzi kroczy do zwycięstwa idei narodowej.

Zmasakrowane zwłoki kolejarza na torze

Z Piotrkowa donosi (sk): W ostatnich dniach w godzinach nocnych na torze kolejowym w pobliżu Piotrkowa na 163 kilometrze pomiędzy stacjami Piotrków—Rozprza znaleziono strasznie zmasakrowane zwłoki kolejarza. Zwłoki zauważył pierwszy syn drogowego P. K. P. Świercz, który rozpoznał w nich Jana Kozła, zamieszkałego w domku kolejowym po Rozprza, drogowego P. K. P. Przyczyny tragicznej śmierci młodego, bo zaledwie 30-letniego kolejarza, narazie spowite są mgłą tajemnicy, którą stara się rozwikłać policja.

Według zebranych na miejscu wypadku wiadomości — denat dnia tego

miał służbę i najprawdopodobniej był w Piotrkowie, gdzie — z powodu złego położenia małżeńskiego — często lubił „plawić" trapiącego go robaka w „czyściej". Możliwe, że i tego dnia Kozioł wypił nieco za dużo i idąc wzdłuż toru do domu, został najechany przez pociąg. Niektórzy przypuszczają, że rzucił się sam pod koła pociągu, do czego miały być powodem zle stosunki domowe.

Nazajutrz po tragicznym wypadku w pobliżu stacji towarowej w Piotrkowie znaleziono na zwrotnicach części poszarpanej odzieży i szczątki ciała w odległości około jednego kilometra od miejsca wypadku.

Epilog zajść przed magistratem piotrkowskim

Z Piotrkowa donosi (sk): W początkach maja rb. przed piotrkowskim magistratem doszło do smutnych zajść na tle niewypłacania zarobków i zaliczek zatrudnionym na robotach publicznych robotnikom. Do manifestacji przyłączyli się również bezrobotni. Zawezwana policja usiłowała zebrany przed gmachem magistratu tłum manifestantów rozprószyć nawoływaniem do rozejścia się, w odpowiedzi na co z tłumy padły podburzające okrzyki do nieustępowania. W szczególności zaś dużą agresywność wykazywały kobiety, towarzyszące mężom i braciom.

Kiedy wezwania policji nie odniosły skutku i tłum nie ustępował, a przeciwnie — zaczął napierać na policjantów, strzegących wejścia do magistratu — zawezwano z komisar' u

posiłki, które przybyły pod dowództwem st. przodownika Piroga i natychmiast przystąpiły do rozpraszania tłumy. W momencie przybycia „odsiecz" sytuacja była już groźna, gdyż jeden z policjantów, oczyszczający chodnik koło cukierni p. Borczyka — posterunkowy Zięba — został obstąpiony przez kilka osób, które rzuciły się na niego i poczęły go bić. Nadeszła pomoc uwolniła broniącego się policjanta z opresji, a jeden z napastujących, mianowicie Józef Myszyński (Łakowa 10), został ujęty.

Staął on przed tutejszym sądem okręgowym, oskarżony o agresywe zachowanie się w stosunku do pełniącemu służbę policjanta. Sąd skazał Myszyńskiego na 1 miesiąc aresztu.

Fikcyjny milioner fałszował czek i weksle

Z Piotrkowa donosi (sk): W dniu 24 bież. mies. w tutejszym sądzie okręgowym stanął ponownie 60-letni mieszkaniec Piotrkowa, Perec Kon, fikcyjny milioner, któremu akt oskarżenia zarzucał fałszowanie weksli na sumę kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Na przewodzie sądowym ustalono, że Perec Kon był już za podobną sprawę karany wyrokiem sądu okręgowego na 2 i pół roku więzienia. Jak ustalono — Perec Kon był właścicielem hurtowni starych szmat w Piotrkowie i posiadał skład w Łodzi. W

czasie od 1929 do 1931 roku dopuścił się fałszerstwa weksli na sumę 3.700 dolarów amerykańskich na szkodę firmy Salomon Fröhlich w Raciborzu. Kon posiadał osobistą sekretarkę, która jednocześnie była boną jego dzieci i prowadziła księgowość, Rosenblumównę, którą groźbą utraty posady (50 zł miesięcznie) zmuszał do podpisywania weksli fałszywymi nazwiskami.

Sąd skazał oszusta na 1 rok więzienia.

Z BYDGOSZCZY

— **J. Em. Ks. Prymas w Bydgoszczy.** Z okazji uroczystego Triduum na cześć Błogosławionej Katarzyny Labouré w parafii Św. Wincentego à Paulo, przybył do Bydgoszczy w niedzielę przed południem J. Em. Ks. Kardynał Hlond. Najdostojniejszego

najdostojniejszego gościa do kościoła, gdzie zasiadł w prezbiterjum na wspaniale przybranym tronie Uroczystą sumę w asyście licznego kleru odprawił ks. dzickan kanonik Stepczyński. Kazanie na cześć Błogosławionej Katarzyny Labouré i na temat znaczenia służby charytatywnej wygłosił proboszcz parafii ks. superior dr. Feicht. Po sumie, przez bogato udekorowany podwórzec obrzymiej świątyni, adprowadzono w procesji J. Em. Ks. Prymasa na probostwo, „dzie w gronie duchowieństwa i przedstawicieli władz spożył najdostojniejszy Gość obiad. W uroczystościach brały udział wielotysięczne tłumy wiernych. O godz. 3 i pół po poł. Ks. Prymas opuścił Bydgoszcz, entuzjastycznie żegnany przez parafię.

— **Koncert „Echa",** wyznaczony na 1 grudnia w auli gimnazjum im. Kopernika, obudził duże zainteresowanie wśród melomanów bydgoskich. Na program prócz produkcji chóralnych tego świętego zespołu śpiewaczego pod batutą prof. Alfreda Roeslera składają się: występ solowy artysty Teatru Miejskiego, Romana Cirina, oraz szereg utworów fortepianowych w wykonaniu znanego wirtuoza — pianisty, prof. Miejskiego Konserwatorium Muzycznego, Edmunda Roeslera. Bilety w cenie od 50 gr. do 2 zł nab'wać można już w księgarni Idzikowskiego.

— **Wieczornica Sienkiewiczowska.** W sobotę w auli Liceum Handlowego, staniem kółka literackiego tej uczelni odbyła się wieczornica Sienkiewiczowska z okazji 50-lecia „Ogniem i mieczem". Po referacie prof. Szykowskiego, który w krótkim zarysie przedstawił całokształt pracy literackiej i obywatelskiej wielkiego pisarza, usłyszeliśmy szereg recytacji wyjątków z dzieł Sienkiewicza oraz produkcje wokalne i muzyczne słuchaczy Liceum. Całość wieczoru stanęła na wysokim poziomie i wysłuchana była z żywym zadowoleniem przez liczną zgromadzoną publiczność.

— **Zebrańie Sokola.** V. Gniazdo Sokole, działające na terenie przedmieść Wilczak i Okole zwołało na 30 listopada godz. 7.30 wiecz. w sali Kleinerta przy ul. Wrocławskiej nadzwyczajne walne zebranie dla omówienia kwestji zarejestrowania od nowego roku tego gniazda lub ew. połączenia bydgoskich gniazd w jedną organizację.

— **Miejskie Konserwatorium Muzyczne** organizuje dwukrotnie, dnia 3 i 10 grudnia, popis swoich uczniów. Zysk przeznaczony na Dom Wakacyjny miejskiego gimnazjum żeńskiego im. dyr. Wandy Robieskiej w Meczyszczu. Przedsprzedaż biletów w księgarni Idzi'owskiego. Popisy odbędą się o godz. 5 po poł. w auli gimn. miejskiego im. Kopernika.

— **Wystawa kankarków.** Stow. Hodowców Kanarków i Ochrony Ptaków organizuje 8, 9 i 10 grudnia w sali Pod Lwem przy ul. Marszałka Focha doroczną swoją wystawę kanarków i ptaków śpiewających ze specjalnym działem rybek egzotycznych. Otwarcie wystawy nastąpi 8 grudnia o godz. 9 rano. Najpiękniejsze okazy uzyskają nagrody.

— **Organizacja Pań Domu.** Nowopowstała na gruncie bydgoskim Organizacja Pań Domu wybrała zarząd, na czele którego stanęły dr. Neugebauerowa, jako przewodniczącą, p. Englichtowa — sekretarką i p. Węgleńska — skarbniczką. Nowa organizacja mieć będzie stałą swoją siedzibę w Szkole Gospodarstwa Domowego przy ul. Konarskiego 5, gdzie codziennie od 5 — 6 po poł. przyjmowane są zapisy członków.

— **Diżury aptek:** Od 27 listopada do 3 grudnia apteka Piastowska (ul. Piastowska) i apteka Pod Orłem (Stary Rynek).

Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 27. 11. 1933 r.

Warunek: handel hurt., ład. wag., dost. bież. za 100 kg w złotych:

Ceny tranzakcyjne: żyto 45 tonn par. Bydgoszcz 14,70.

Ceny orientacyjne: ziemniaki jadalne 3,50—4,00.

Reszta notowań bez zmiany.

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 510 tonn, pszenicy 262 tonny, jęczmienia brow 60 tonn, przem. 202 tonny, maki żytniej 36 tonn, pszennej 23 tonny, otrab żytnich 67 tonn, pszennych 107 tonn jęczmiennych 15 tonn, grochu Folgera 20 tonn, wyki 20 tonn, peluski 30 tonn, mieszarki 15 tonn, śrutu soja 28 tonn, seradeli 15 tonn, nasion buraków cukrowych 10 tonn.

KSIĘGI STANU GWILNEGO

Z zony:

Dnia 25 bm zgłoszono: Włodzimierz Raczyński, ziemianin 56 l, Henryka Kubiakówna, 1 rok 1 mies 5 dni Stanisław Pawlicki, 1 mies. 6 dni, Bożena Piotrowiczówna, 2 lata 10 mies, Stanisław Buszka, robotnik 31 l, Michał Jasiński, ziemianin, 88 l, Stanisława Stachowiakowa, z domu Prażyńska wdowa 74 l, Franciszka Wilhelmowa, z domu Nowakówna, wdowa, 83 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pamiłnik Serca Jezusowego: Józef Bonowski, Wągrówiec 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 174 36 zł.

Na Tow. „Caritas": N. N. 0,50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 28 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„EWA”, „DJABELSKA KAROCA” I „ZAKŁĘTA KARCZMA”

Oddział poznański Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika zajmował się na ostatnim swym posiedzeniu naukowym t. zw. glazami narzutowymi w Wielkopolsce i na Pomorzu. Referentem był dr. Feliks Krawiec, który zatyłował swój temat „Flora glazów narzutowych”. Prelegent, który osobiście badał wszystkie bardziej znane glazy narzutowe w Poznańskim i na Pomorzu, pokazał zebrany szereg interesujących i pięknych przezroczystych przedstawiających osłone te zabytki przyrody z epoki lodowcowej.

Glazy narzutowe, przeważnie granity, przywleczone do nas przez lodowce ze Skandynawji, nieraz sięgają ogromnych wymiarów, bo mają do 20 m. średnicy i 4-5 m. wysokości. Kształt mają nieraz bardzo charakterystyczny, związane są często z miejscowymi podaniami i stąd zyskały nazwy, jak n. p. „Djabelska karoca” koło Szamocina, „Zakłęta karczma”, „Dwanaście Apostołów” koło Pucka,

„Ewa” w Gdyni, „Boża stopka” lub „Anielska stopka” koło Czechowa na Pomorzu i t. p. Glazy te w wielu wypadkach nadają charakterystyczne piętno krajobrazowi, toteż zasługują na ochronę. Florę ich stanowią przeważnie porosty, nisko organizowane rośliny, które wydzielają swoich kwasów powodują powolny rozkład kamieni, zamieniając je na glebę. Proces ten trwa nieraz całe stulecia. Tylko tak małe wymagające orranizmy jak porosty mogą utrzymać się na kamieniu i żywić się jego substancją. Są więc one pionierami w świecie roślinnym. Prelegent przedstawił zebrany imponujący zbiór różnorodnych porostów, zebranych na różnych glazach i opisał szczegółowo życie tych ciekawych organizmów.

Po referacie odbyła się ożywiona dyskusja, poczem prezes Poznańskiego Oddziału Tow. im. Kopernika, prof. dr. A. Wodziczko, omówił kilka bieżących spraw Towarzystwa.

TEATR

Nowy Deval w Warszawie. Niedawno wystawiona w Paryżu sztuka Devala „Towariszcz”, osnuta na życiu sowieckim, oraz emigracji rosyjskiej, będzie grana w Warszawie w teatrze Letnim. Role główne odegrają: Cwiklińska i Leszczyński. Autor świetnego „Stefka” występuje z zupełnie innym typem sztuki.

„Cezar i Kleopatra”, znana groteska Bernarda Shawa będzie wznowiona w teatrze Narodowym. Przed dziesięciu laty zgró grano ją z Junoszą jako Cezarem i Majdrowiczówną jako Kleopatą. Obecnie Cezarem będzie Maszyński, Kleopatą Jarkowska.

TYDZIEŃ KSIĄŻKI POLSKIEJ ZACZĘTY

Dzisiaj o godz. 11 przed południem odbyło się otwarcie wystawy książki współczesnej. Pokaz ten, pierwszy z szeregu imprez urządzanych w ramach Tygodnia Książki Polskiej, został zorganizowany przez księgarzy poznańskich. Wszelkie wydawnictwa czasów najnowszych są ułożone tak, aby widz miał ich łatwy przegląd. W ten sposób wystawa staje się okazją do obejrzenia najnowszych wydawnictw, które znajdują się w handlu księgarskim. Wystawa jest otwarta przez cały tydzień, zwiedzać ją można od godziny 10 do 18, księgarze udzielają na miejscu wszelkich objaśnień.

Jutro, we wtorek, będzie otwarta druga wystawa pięknej książki polskiej. Organizują ją bibliotekarze poznańscy, odbędzie się w Muzeum Wielkopolskim, obejmie piękne druki polskie od wiek XV do czasów dzisiejszych. Okazy pochodzą z Biblioteki Tow. Przyj. Nauk, Raczynskich, Uniwersyteckiej i Archiwum Archidiecezjalnego. Otwarcie jutro o godzinie 11.

MUZYKA

Prof. Z. Lisicki w Warszawie. Piszą nam z Warszawy (tw): W sali Konserwatorium wystąpił profesor poznański Konserwatorium Państwowego Zygmunt Lisicki z recitalem fortepianowym, którego program obejmował trzy sonaty: Schumannna fis-moll, Chopina b-moll i Beethovena Appassionatę. Przyjęty gorąco przez słuchaczy, musiał świetny pianista rozszerzyć program o niemało naddatków. Krytyka zajęła się żywo tym wieczorem. Felicjan Szopski w „Kurjerze Warszawskim” poddał obszernej i gruntownej ocenie stosunek prof. Lisickiego do muzyki romantycznej i klasycznej, podnosząc przejawiający się w wykonaniu programu „objektywizm doskonałego muzyka” i zaznaczając, że z trzech wykonanych sonat, beethovenowskiej należy się chyba pierwsze miejsce.

Opieńskiego „Syn marnotrawny” w Krakowie. Krakowskie Towarzystwo Oratoryjne wykonało Henryka Opieńskiego oratorium „Syn marnotrawny” pod batutą zakonnika O. Fabjana Madury. Należy przypomnieć, że piękne to dzieło było już wykonywane w Poznaniu, w teatrze Wielkim, podczas ubiegłego sezonu koncertów symfonicznych.

VARIA

„Czerwone węże”. Taki tytuł nosi opowiadanie dla młodzieży, pióra H. Boguszewskiej w bibliotece „Polska i świat współczesny”, wydawanej przez Gebethnera i Wolffa. Jest to opowiadanie z życia robotników fabryk łódzkich, a pośrednio i górnośląskich hut. Bohaterką opowiadania jest córka hutnika. W czasie strejku na Śląsku wyjeżdża z grupą dzieci do Łodzi i mieszka tu w rodzinie robotniczej. Jej oczyma ogląda czytelnik pracę fabryk łódzkich, a z jej opowiadań poznaje też pracę w hutach żelaznych. Interesująco napisana książeczka podobać się będzie napewno młodzieży. (tk)

NAUKA

Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie z odczytem: prof. dr. Jasińskiego n. t. „Podstawy leczenia kiły wrodzonej u dzieci” i dr. J. Zieffkiewicza p. t. „Obraz krwi dzieci kłopotliwych i jego zmiany pod wpływem leczenia swoistego”.

OCHRONA PRZYRODY

Niszczenie przyrody nad morzem. Kępa Radłowska jest cennym zabytkiem przyrody i należy się jej bezwzględna ochrona roślinności, fauny a nawet terenu. Wszelako na utworzenie z niej rezerwatu potrzeba dużego kapitału, nim więc się to stanie trzeba doraźnych zarządzeń ochronnych. Stan obecny grozi niepowetowanymi stratami. Od strony folwarku Radłowego wchodzi do lasu na Kępie bydło, niszczy podszycie i wprowadza chwasty, które trudno będzie później usunąć. Chodząca po lesie publiczność, wobec braku ścieżek i widocznych obwieszczeń, niszczy wiele wartościowych roślin (np. bluszcz). Stok Kępy opada strumą ścianą pianicystą ku morzu i jest osobliwością przyrodniczą, tymczasem plażująca publiczność zjeżdża po stoku w dół, powodując ciągłe obrywanie się zbocza. Do niedawna można było widzieć na plaży setki pięknych okazów „mikołajka” (ostu nadmorskiego). Dziś na całej przestrzeni pomiędzy Gdynią a Orłowiem rośnie zaledwie 6 marnych krzaczków. Przedewszystkiem należy na plaży i u wejścia do lasu od strony Radłowa postawić ostrzegawcze tablice, ogrodzić pozostałe okazy mikołajka wreszcie wyznaczyć odpowiednio miejsca na camping, którego uczestnicy z nieświadomości uczęszczać niszczą cenna roślinność. (M. I.)

„DRZWI UCHYLONE”

Pod tytułem „Drzwi uchylone” wyszedł w Warszawie, nakładem F. Hoesicka, tom poezji. Autor, występujący po raz pierwszy na tem polu, obrał sobie pseudonim Łukasz Flisa. Powróćmy niedługo do tego interesującego zbiorku. Na razie podajemy parę próbek, świadczących o oryginalnym i głębokim na świat spojrzeniu.

CISZA NA STOLE

Na biurku mojem stoi, przy donicy,
Najświętsza Panna —
Z brązu figurka; na rękach Dziewicy
Siedzi dziecina.

Tuż obok, wydepta karafka szklana,
W zakletem tem kole,
Jak wielka z kryształu hańka mydlana,
Osiadła na stole.

Dym się z cygara sący powoli,
Płynie i płynie,
Pomiędzy książkami, lampą, gazetami,
Jak mgła na dolinie.

W doniczce wędnący kwiat pelargonji
Szkariatem płonie,
Jakby wypieki śmiertelnej agonji
Począł w swem łonie;

Otworzył parasol liścia szeroko,
Jakby padało,
Sprzęty na stole patrzą mi w oko,
Jakby się coś stało!

W otwartej książce literek czcionki,
Zszeregowane,
W górę i w dół wyciągają ogonki —
Nieprzeczytane.

Nad niedopitą szklanką herbaty,
Jak w lesie nad wodą,
Zwisają z wazonu jesienne kwiaty,
Mdlejąca uroda.

Świat ten zakłęty, liliputowy,
Zamarłym gestem
Próżno chce złamać materji okowy
I spytać: kim jestem?

Drzwi tego świata nikt nie otwiera,
Nikt nie zamyka.

PARĘ CIEKAWYCH KSIĄŻEK

Autobiografia jednej osoby, napisana przez drugą? — Dwie Amerykanki w Paryżu — „Róża jest róża jest róża jest róża” — Z bohomy na wojnę — Książka o tańczącym niedźwiedziu — Nikomu nie dogodził — Przedwojenny Lawrence.

Dziwny tytuł nosi książka, która wyszła niedawno w Londynie. Brzmi on: „Autobiografia Alicji B. Toklas. Przez Gertrudę Stein” (Lane, 1933). W gruncie rzeczy jest to autobiografia dwóch kobiet, Amerykanek, które spędziły długie lata w Paryżu, obracając się w kołach artystów, często początkujących. Ale tymi początkującymi byli np. Picasso i Matisse. Stąd ogromna obfitość interesujących szczegółów o powstaniu różnych nowoczesnych kierunków sztuki np. kubizm. Lecz i same centralne postacie tj. Alicja Toklas i Gertruda Stein są zajmującym osobistościami. Znajdą się na ludziach, są złośliwe w swych sądach, nie wstydzą się swego kabotynizmu i lubią sobie robić reklamę. Ich ekscentrycznym amerykańskim naturom odpowiadało cygańskie życie Paryża. Szczytem ekscentryczności zaś jest sam styl Miss Stein, pełen niezwykłych, często udanych (a często nieudanych) efektów i niespodzianek. Tak np. motto książki brzmi: „Róża jest róża jest róża jest róża” (co ma symbolizować wszechobejmującą potęgę piękna). Słyszmy też, że Miss Toklas „rozmawiała z żonami genjuszów, którzy nie byli genjuszami, lub z żonami genjuszów, które nie były żonami”. Śmiałą nowością jest bojkot wielkich liter w książce, wydanej w Anglii.

Epilog „Autobiografji” stanowią wrażenia z wojny — coprawda pozafrontowe, gdy Miss Stein wstąpiła jako ochotniczka do kolumny samochodowej. Z żołnierzami dawała sobie równie dobrze radę, jak z malarzami. Słuchali jej bardziej, niż oficerów.

Znany poeta angielski F. L. Lucas napisał sztukę „Niedźwiedz tańczy” (The Bear Dances) na temat stosunków sowieckich, w której wprowadził postaci bolszewików i przeciwników bolszewizmu. Sztuka beznadziejnie padła na scenie, a jej książkowe wy-

W następnym Dziale:
125 LAT OD SAMOSIERY
przez
Janusza Staszewskiego.

W ciszy przedmiotów zegarek tylko
Tyka i tyka...

TANCERKA W DANCINGU

W nagim tańcu
Na samym krańcu
Smukłej stopy
Biegiem antylopy
Okrażyła salę.

Uda wytrwale
W rytm trotta
Drgały.
Białe jak glob miesięczny
Biodra
Szczodra
Odstonila ręką.
Zakolysała się męka
Ust.

Nie potknij się
Na śliskiej sali!
Nie podadzą ci ręk
Niewidzialni, biali
Aniolowie.

Sprzedane ciało
To zakwitło,
To zapłakało,
To jak kość słońca
Teżalo,
To się czem okryć
Nie miało.

A nogi w takt bzdury
Bezczącego oboju
Wierzgały
Przed pijanym
Noe
Publiczności.

KOLENDA

Wśród ludzi z rozszerzonymi żrenicami
Jest — kiedy myślą, że są zupełnie
sami.
Choć żaden z nich nie wspomni go,
nie wezwie,

danie (Londyn, Cassel, 1933) spotkało się z gwałtownymi atakami ze wszystkich stron. Autor komunistycznej i antimilitarystycznej książki francuskiej „Ogień”, Henryk Barbusse, zarzucił Lucasowi, że ohydnie oczernia bolszewików. Jedno z pism anglo-indyjskich nazywało go znów komunistą in statu nascendi. Sam autor przypisuje niepowodzenie swego „Niedźwiedzia” brakowi zainteresowania dla poważniejszych problemów i dla osnutych na nich utworów. W przedmowie do książkowego wydania skarży się, że równocześnie z premierą „Niedźwiedzia” grano w teatrze Drury Lane operetkę na tle życia pensjonarek, która kończy się zbiorową sceną w negliżu oraz wyprzedzeniem. Tam — jak powiada — poszli wszyscy krytycy, a o „Niedźwiedziu” pisali na niewidziane...

Przed paru tygodniami D. H. Lawrence'a pod zbiorowym tytułem „Miłość pośród stogów siana” (Love among the Haystacks, and other pieces, Secker, 1933). Są to rzeczy stare, jeszcze przedwojenne, dotychczas jednak drukowane tylko w luksusowym wydaniu i w bardzo ograniczonej liczbie egzemplarzy. W porównaniu z późniejszymi dziełami autora, szczególnie z ostatnich lat życia, odznaczają się one większym zrównoważeniem artystycznym i wykończeniem stylu, nie widzi się w nich również tej tendencji do wyzywania opinji publicznej, chociażby użyciem pewnych wyrazów, jaką później odznaczał się Lawrence. Tomik mieści również jego zwięzły życiorys przez Dawida Garnetta. (W. T.)

Dr. Władysław Tarnawski.
Lwów.

Książki nadesłane

H. Gaertner i A. Passendorfer: „Poradnik gramatyczny”. Lwów — Warszawa, 1933. Książnica-Atlas.

Gustaw Morcinek: „W zadymionem słońcu”. Warszawa, 1933. Gebethner i Wolff.

Cezary Lechita: „Źródło kryzysu gospodarczego i bezrobocia. Środki poprawy.” Grudziądz, 1933.

Marjan Grotkowski: „Źródła światła”. Warszawa, 1933. Gebethner i Wolff.

Wesoło do nich się zwróci i odezwie —
Ze znów się rozejrzę, szukając sąsiada
I go odwiedzą; — ten rad wita,
rozgaduje, opowiada.
... Zamieszkał między nami.

Wśród tych, którzy spracowani wnoszą
ze dworu
Błoto, zamieszkuje onego wieczoru.
Śniegiem wpięrow nakrywszy
z wysokiego nieba
Rzuconym — jak obrusem, gdzie trzeba
i jak trzeba,
Zabrudzoną, niedomytą, przez rok cały
ziemię.

By godnie do wilji siadło ludzkie
plemię
... Zamieszkał między nami.

Z czernią, i różną podmiejską hołotą
Zasiadł; nie miga mu w rękę złoto;
Nie naniósł węgla, nie napełnił misy,
Nie przyniósł kiełbasy, stół pozostał
łyśy.

Nie umiał go dzbaniem, nie zastawił
półmiskami;
Przyszedł z opłatkiem, z dzieciątkiem,
z nadziejami.
... Zamieszkał między nami.

Nie wskazał niczego i nic nie rzecze,
Tylko spogląda na nędze człowiecze,
I na dzieciątka w kolebce kwilenie,
I na rzucające się po suficie cienie.
— I wstał i odszedł — ale rzekłszy
wszędzie,
Ze na przyszły rok znów przybędzie
i będzie
... Mieszkał między nami.

Gdyśmy pozostali między sobą sami
Długieśmy snuli przypuszczenia —
i z myślami
Się bili. Tymczasem dzieciątko kwili
W kołysce. Trzeba, byśmy dla niego
żyli.

Dla dni, w których jasno się ono
zaśmieje,
Dla nadziei: jako, że od zwątpień nie
gorsze są nadzieje
... Zamieszkał między nami.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ofensywa w Prusach Wschodnich

Hasło „Drang nad Osten“ było niedawna dewizą polityczną Niemiec, której nie odpowiadały fakty z zakresu demografii. Ludność niemiecka, jako taka, nie „pchała się na wschód“. Raczej odbywał się proces migracji ze Wschodu na Zachód, tj. z okolic rolniczych ku okręgom przemysłowym. Objaw ten wyraźnie odbił się na Prusach Wschodnich, które z roku na rok pustoszały i wyludniały się.

Rządy przedhitlerowskie zdawały sobie sprawę z tego stanu rzeczy (czego dowodem m. in. „Osthilfe“), ale nie wytworzył żadnego, na wielką skalę opracowanego planu przywiązania ludności wschodnio-pruskiej do jej ziemi.

Taki plan powstał dopiero, za rządów narodowo-socjalistycznych. Ustanowiono specjalną komisję, t. zw. Landesplanungsstelle, której poruczone następujące prace: gruntowne przestudowanie istniejących warunków gospodarczych Prus Wschodnich, opracowanie szczegółowych planów industrializacji oraz wreszcie czuwanie nad harmonijną współpracą wszystkich zainteresowanych czynników w zakresie przebudowy struktury gospodarczej tej prowincji.

Projektowana przebudowa struktury jest niezmiernie śmiała. Mimo braku podstawowych surowców (węgiel, żelazo), Prusy Wschodnie mają się przekształcić z wybitnie rolniczego okręgu na okręg rolniczo-przemysłowy.

Oczywiście, w pierwszej linii wzięto pod uwagę konieczność rozbudowy „naturalnych“ przemysłów wschodnio-pruskich: drzewnego i włókienniczego. Obok przemysłu tartaczno-go ma powstać drzewny przemysł przerobczy (meble, materiały budowlane). W zakresie przemysłu włókienniczego ma być wskrzyszony przemysł lniany, posiadający w Prusach Wschodnich pewne tradycje z ubiegłego stulecia. Nadto program industrializacji przewiduje rozwój drobnego przemysłu metalurgicznego, przemysłu spożywczego, skórzanego i ceramicznego.

Rzecz godna uwagi: industrializacja wschodnich Prus ma oprzeć się na tak „modnej“ dziś zasadzie decentralizacji. A więc: niema być wielkich ośrodków przemysłowych, a przeciwnie; ma istnieć możliwość osiedlania się robotników na roli. Zakłady przemysłowe mają być drobne, zatrudniając najwyżej 50—60 robotników. Fabryczki te mają, o ile możliwości, leżeć blisko źródeł surowcowych i terenów zbytu.

Jak widzimy, na lotnych piaskach mazurskich ma powstać las rzadko rozrzuconych kominów. Dzieło uprzemysłowienia Prus Wschodnich ma się przyczynić waleń nie tylko do wzrostu liczby ludności niemieckiej, ale i do wzmocnienia podstaw tej odskoczni, skierowanej ku Wschodowi, jaką jest najbardziej wschodnia prowincja Niemiec.

Z WYDAWNICTW

(w) **Stawy Wiejskie.** Budowa i użytkowanie. Część techniczna opracował inż. J. Suwaczynski, część hodowlaną inż. Wł. Kołder. Stron 94, rysunków 94. Nakładem „Przewodnika Ubezpieczeniowego“. Książka ta, wydana w związku z akcją Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w kierunku zaopatrzenia osiedli w wodę dla celów przeciwpożarowych, informuje wyczerpująco o urządzeniu stawów, które jednocześnie mogą przynosić zyski jako gospodarstwo rybne. Powinna ona spotkać się z jak najszerszym poparciem czynników, którym zależy na wzmoczeniu bezpieczeństwa ogniowego i żyzności wsi i miasteczek. Część techniczna książki zawiera ogólne wytyczne dla oceny możliwości budowy stawów i instrukcje dotyczące wykonania na miejscu koniecznych robót ciesielskich i ziemnych; część hodowlana zawiera, oprócz wiadomości z biologii i fizjologii ryb, także wskazówki dotyczące obsady, karmienia, odłowu i t. p. czynności związanych z prowadzeniem gospodarki rybnej w specjalnych warunkach, jakie przedstawiają stawy pożarowe. Książkę nabywać można w administracji „Przewodnika Ubezpieczeniowego“ (Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Warszawa, ul. Kopernika 36/40) w cenie zł 2,—.

Krótkie informacje gospodarcze

— Zbiory kawy w Brazylii w r. 1933 są szacowane na 206 milionów worków, co znacznie przekracza początkowe szacowania, obliczone na 17 milionów worków.

Oto, jak dziecko Twoje powinno pielęgnować zęby...

Racjonalne pielęgnowanie zębów i jamy ustnej jest szczególnie u dzieci niezmiernie ważne, dlatego też powinna Pani uważać, by dziecko Jej czyściło zęby regularnie pastą Colgate. Pasta ta usuwa gruntownie resztki jedzenia z najdrobniejszych nawet szczelin i zakamarków między zębami,

do których szczoteczka dotrzeć nie może. Ponadto nadaje zębom nieskazitelną białosć. Dzieci chętnie używają tej pasty, zachwycając się bowiem doskonałym jej smakiem i aromatem, które dają tak świeży i czysty oddech.

Colgate-Palmolive Sp. z o.o.

Nieczysty oddech pochodzi często z pozostałych między zębami resztek jedzenia. Colgate zapobiega temu gruntownie.

Zł. 2.-
i
Zł. 1.-

Wyrób polski

Wymawiać: Kolget

O przyszłość rolnictwa Polski Zachodniej

W tych dniach odbyło się w Poznaniu posiedzenie Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Rolnictwa i Przemysłu Rolnego Zachodniej Polski, na które przybył minister rolnictwa dr. Nakoniecznikow - Klu-kowski w towarzystwie dyr. departamentu ekonomicznego Adama Rosego i dyr. Centralnego Biura do Spraw Finansowo - Rolnych Stanisława Lipskiego.

Pierwsze programowe przemówienie wygłosił b. minister Leon Pluciński, podkreślając odrębną strukturę organizacyjną rolnictwa ziem zachodnich. Prelegent zwrócił również uwagę na ścisłą współpracę organizacyjną rolniczych z instytucjami samorządu gospodarczego na terenie ziem zachodnich i uwypuklił wzajemne uzupełnienie się w pracy tych dwóch typów życia organizacyjnego rolnictwa.

Dyrektor Morawski przedstawił tendencje kół rolniczych zachodniej Polski do uzupełnienia wysiłków polityki gospodarczej rządu dla złagodzenia skutków kryzysu rolnego w drodze samorządnej inicjatywy rolników. W szczególności zostały podkreślone te wysiłki w dziedzinie organizacji produkcji i zbytu węgla, jęczmienia, ziemniaków, przetworów ziemniaczanych i przetworów roślin oleistych. Wreszcie mównica zwrócił uwagę na potrzebę uzupełnienia pomocy organizowanej przez rząd dla rolnictwa przez zniesienie tariff kolejowych i uregulowanie spłaty zaległości z tytułu świadczeń socjalnych.

Ostatni z programowych mówców inż. Witold Okoniewski stwierdził że akcja finansowo - rolna przyniosła wydatne rezultaty rolnictwu Zachodniej Polski; musi być ona jednak uzupełniona wytrwałą pracą nad podniesieniem opłacalności produkcji rolnika, a także postanowieniami, przy pomocy których uzupełnione zostaną istniejące jeszcze luki w zakresie oddłużenia rolnictwa.

Po wysłuchaniu referatów zabrał głos p. minister, wyrażając w swej odpowiedzi zadowolenie, iż mógł wysłuchać bezpośrednio postulatów rolnictwa ziem Zachodniej Polski i podkreślił, iż docenia wartość samorządnej inicjatywy rolniczej, zmierzającej samodzielnie do zwalczania skutków kryzysu rolniczego. Równocześnie podkreślił, iż orientuje się dobrze w fakcie, że rolnictwo ziem Zachodniej Polski przoduje zarówno w tej inicjatywie, jak również w konsekwentnym i planowym jej realizowaniu.

Dyrektor Rose udzielił wyjaśnień z zakresu polityki zbożowej oraz z zakresu prac nad zawieraniem umów w dziedzinie wymiany międzynarodowej artykułów rolniczych.

Wreszcie dyr. Lipski stwierdził, że Centralne Biuro do Spraw Finansowo - Rolnych czuwać będzie w dalszym ciągu nad realizacją wszystkich ustaw finansowo-rolnych oraz podkreślił, że wiele ze zgłoszonych w referatach dezyderatów znajdzie w p. ministrze zdecydowanego rzeczownika. Mównica zgodził się, że dla planowej realizacji prac nad oddłużeniem rolnictwa potrzebne jest: zastosowanie dostatecznych rygorów wobec instytucji, które do pewnego określonego terminu nie przeprowadzą układów konwersyjnych z rolnikami, nowelizacja rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej dla zapobiegania skutkom trudności płatniczych w rolnictwie w kierunku przyspieszenia i uproszczenia procedury oraz właściwego ustosunkowania do ustaw konwersyjnych. W końcu mównica stwierdził, że akcja finansowo - rolna nie będzie z pewnością prowadzona ani jeden dzień dłużej niż tego będzie wymagała sytuacja gospodarcza rolnictwa, ale też napewno ani jeden dzień krócej.

KRONIKA GOSPODARZA

SYTUACJA BANKÓW PRYWATNYCH W PAŹDZIERNIKU

Po przejściowym obniżeniu stanu wkładów we wrześniu w związku z mobilizacją kapitałów na cele lokaty w pożyczce narodowej, w październiku nastąpił w bankach dalszy wzrost sumy wkładów oszczędnościowych oraz sald kredytowych na rachunkach bieżących. Ogółem suma tych kapitałów wzrosła z 293 milionów zł do 298 milionów zł, a więc o 5 milionów złotych. Te nowe fundusze zostały zużyte na zwiększenie sumy udzielonych przez banki kredytów, głównie w kredycie otwartym, łącznie z 481.1 miljn. zł do 486 miljn. zł, a więc o 5 miljn. zł. Rezerwy kasowe i sumy do dyspozycji w bankach, objętych ankietą, wzrosły w październiku b. r. o 0,5 miljn. zł do 15,2 miljn. zł, spłaciły również one swe zadłużenie redyskontowe w wysokości 2,8 miljn. zł.

Banki więc nadal dążyły do utrzymania wysokiego pogotowia kasowego, liczyły się bowiem z tem, iż salda kredytowe na rachunkach bieżących zostaną przez

klientów bankowych wycofane w gotówce, m. in. w celach spłaty rat pożyczki narodowej. Z tego też względu nie mogły banki wykorzystywać w pełnym rozmiarze posiadanych wolnych funduszy na rozszerzenie akcji kredytowej.

Wkłady oszczędnościowe w spółdzielniach kredytowych.

Według biuletynu Państwowej Rady Spółdzielczej na dzień 1 października 1933 r. suma wkładów oszczędnościowych w 4.949 spółdzielniach kredytowych, należących do związków rewizyjnych, w dniu tym wynosiła 258.956.000 złotych (w końcu poprzedniego kwartału — 261.512.000 zł). Ilość osób oszczędzających wzrosła z 505.013 do 514.674, jednakże suma wkładów spadła o 2.556.000 zł, a przeciętna wysokość wkładu zmalała z 508 zł do 503 zł. Zadłużenie członków z tytułu zaciągniętych pożyczek wynosi 479.899.000 zł.

KREDYT ANGIELSKI DLA EKSPORTERÓW DRZEWA POLSKIEGO

Dowiadujemy się, że Polska Agencja Eksportu Drzewa (Paged), znajdująca się prawie w całości w rękach państwa, otrzymała od grupy banków angielskich krótkoterminowy kredyt w wysokości 400 tysięcy funtów szterlingów, czyli ponad 11 1/2 milj. zł., na sfinansowanie eksportu drzewa polskiego do Anglii i w celu zabezpieczenia transakcyj eksportowych przed wahaniami kursu funta.

Oprocentowanie pożyczki wynosi 5/8% w stosunku rocznym (oficjalna stopa Banku Angielskiego), prowizja 2%, koszty administracyjne 1/2%. Ogólny koszt pożyczki wynosi przeto zaledwie 3 1/8%, czyli kredyt ten jest najtańszy ze wszystkich, jakie kiedykolwiek zagranicą otrzymaliśmy. Zauważyć przytem należy, że kredytu udzielała — poza British Overseas Bank,

który przeprowadził już szereg transakcyj z Polską — instytucje, które dotychczas operacji finansowych na naszym rynku nie dokonywały, a więc Union Bank of Scotland, Glyn, Mills & Co, oraz Brown-Shipley Bank.

Polska Agencja Eksportu Drzewa, która otrzymała wspomniany kredyt angielski, wywoziła przez obydwa porty polskie od października 1932 r. do września 1933 r. łącznie 452.051 m³ drzewa i materiałów drzewnych, w czem 322.557 m³, t. j. 71,2% całego eksportu przez Gdynię, a 130.194 m³ czyli 28,8% przez Gdańsk. Głównym odbiorcą tego drzewa była Anglia, dokąd wywieziono w wymienionym okresie 295.656 m³ czyli 65,3% całego eksportu. Drugie miejsce zajmuje Belgja (75.394 m³ i 16,7%, trzecie Holandia (18.009 m³ i 4%),

czwarte Francja (14.326 m³ i 3,2%). Mniejsze ilości wywieziono do Egiptu, Afryki Południowej, Syrii, Palestyny, Danii, Szwecji, Hiszpanji i Włoch.

Z KRAJU

(k) **W sprawie pogłosek o sprzedaży koncernu dr. Roman May.** W sprawie kursujących w Poznaniu pogłosek o sprzedaży koncernu dr. Roman May w obce ręce, Agencja „Zachód“ donosi, że według jej informacji, jako jedyny poważny reflektant mogą być traktowane „Mościce“, natomiast fabryka Giesche w Katowicach-Bogucicach, nie wchodzi w rachubę. (AZ)

(k) **Ilość licencji domokrajnych maleje w Wielkopolsce.** Z zestawień statystycznych wynika, że na terenie województwa poznańskiego wydano w r. 1931 — 1.265 licencji na sprzedaż towarów sposobem okręgowym, zaś w r. 1932 tylko 999 licencji. Licencja jest ważna tylko na obszar województwa, na który została wydana. Jeżeli posiadacz licencji chce na terenie innego województwa prowadzić handel okręgowy musi uprzednio uzyskać wizę danej władzy wojewódzkiej. I tutaj również ilość wydanych przez poznański urząd wojewódzki licencji znacznie zmalała. Licencji takich na Wielkopolskę wydano w r. 1928 — 516, 1929 — 263, 1930 — 177, 1931 — 143, 1932 — 117. (AZ)

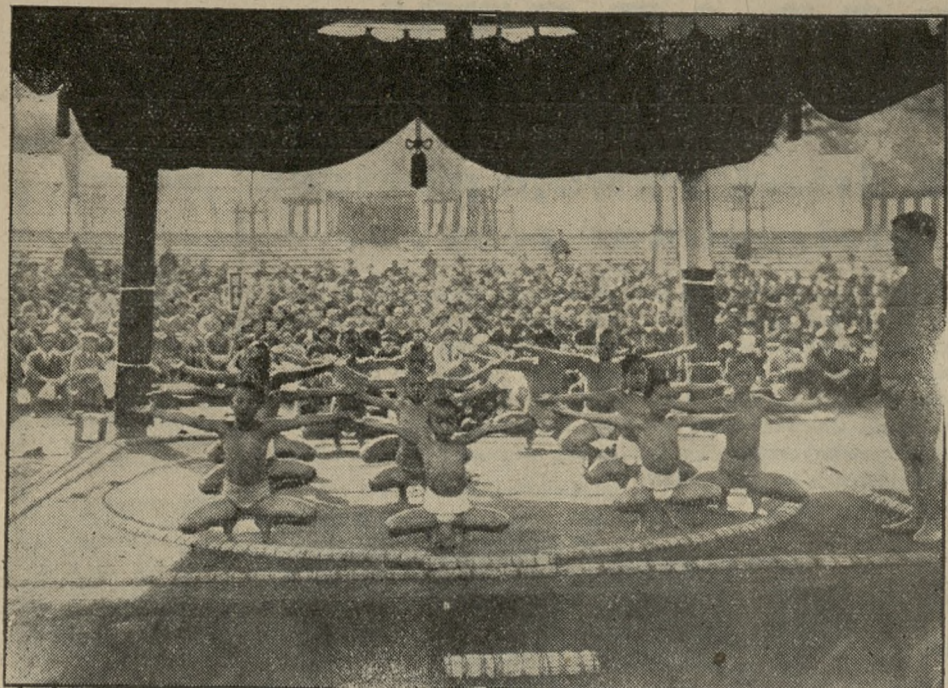
(k) **Polskie bekon“ marki „Made in Germany“ na rynku angielskim?** Tutejsi przemysłowcy bekonowi informują, że w czasie ostatnim pojawiły się niespodziewanie na rynku angielskim bekon. z Niemiec, zaopatrzone znakowaniem „made in Germany“. Niemcy, jak wiadomo, nie posiadają nadprodukcji trzody chlewnej, stąd też nie mogły dotychczas brać jakiegokolwiek udziału w dostawie własnych bekonów do Anglii, obecnie zaś po raz pierwszy wystąpił z większymi partiami bekonów Wszelkie dane przemawiają za tem, że Niemcy ze sprządzanych z Polski wieprzy rozpoczęli produkcję bekonów na eksport — najciekawsze jednak, jak się to Niemcom kalkuluje — czyżby polscy eksporterzy oddawali Niemcom trzodę chlewną do dalszego przerobu i dalszego eksportu na specjalnych, zniżonych warunkach? (AZ)

(k) **Gdańszczanie utrudniają przywóz piwa.** Między gdańskim związkiem browarów a związkiem restauratorów niemieckich okręgu gdańskiego zawarta została umowa, na podstawie której członkom związku restauratorów dozwolony jest jedynie wyszynk piwa krajowego. Import piwa zagranicznego dozwolony jest za każdorazowym pozwoleniem związku. Naruszenie postanowień umowy karane będzie wysoką grzywną konwencjonalną. Zaznaczyć należy, że Wolne Miasto sprwadzało dotąd także większe ilości piwa polskiego.

Z ZAGRANICY

(z) **Wywóz maszyn niemieckich do Z. S. R. R.** Niemiecki Związek Przemysłu Maszynowego ogłosił ciekawe sprawozdanie o eksporcie maszyn do Rosji Sowieckiej. Maszyny sprzedawane do Rosji, są naskutek żądań rosyjskich bardzo wysokiej jakości, jednakże są tak źle używane tam, że trwałość tych maszyn w Rosji w stosunku procentowym od ich trwałości w Niemczech szacowana jest następująco: motory Diesla 85 proc., frezarki 40 proc., inne obrabiarki 55 proc., prasy 25 proc., maszyny rolnicze 15 proc., traktory 20 proc., maszyny elektryczne 45 proc., maszyny parowe 80 proc., maszyny dla przemysłu włókienniczego 50 proc.

(z) **Bojkot Niemiec w Egipcie.** Wypadki w Niemczech odbity się również głośnym echem w Egipcie, który stanowiąc poważny rynek zbytu dla włókiennictwa niemieckiego. Przeciwno importowi niemieckich towarów włókienniczych podjęta została energiczna akcja, w wyniku której eksport ten doznał poważnego osłabienia. Wykorzystując ten moment rząd czeskosłowacki poparł wysiłki włókiennictwa czeskiego, zmierzającego do opanowania tego rynku. W tym celu przy poselstwie czeskiem w Kairo otwarta zostanie stała wystawa prób i wzorów włókiennictwa czeskiego oraz zorganizowane będzie specjalne biuro informacyjno-propagandowe.

Wielkie święto sportów narodowych w Japonii odbyło się na olbrzymim stadionie świątyni Meidzi koło Tokio, w którym uczestniczyli wszyscy sportowcy japońscy. Na zdjęciu: uczniowie szkół wyższych wykonują ćwiczenia ewdług tradycji staro - japońskiej, poprzedzając zapaśników.

Bandy rozbójnicze na Korsyce ciągle jeszcze grasują

Cheć się poddać policji pod pewnymi warunkami

Nie przebrzmiała jeszcze echa wylapania wielkich i zorganizowanych band rozbójniczych na Korsyce, gdy niedalek jak przed miesiącem w pobliżu miasta Coti Chiavari został śmiertelnie zraniony niejaki Usciat. W związku z tem zabójstwem wypłynęło na wierzch ponownie nazwisko bandyty Bornea, słynnego członka jeszcze słynniejszej bandy rozbójniczej Spada.

Bornea „nie chadza” nigdy sam. Jego nieodłącznym towarzyszem jest Morazzani. Ciekawy to związek: przedstawiają bowiem sobą biegunowe sprzeczne charaktery, a żyją z sobą jak bracia.

Morazzani znalazł w Bornea protektora i mistrza. Sam bowiem pochodzi z „dobrej” rodziny, która jednak jak wiele rodzin korsykańskich splynęła krwią częstych „wendec”. Bornea przedstawia sobą mocny typ człowieka. A jego żandarmka przeszłość wielokrotnie ułatwiała jemu i towarzyszo- wi znalezienie wjściu z najbardziej skomplikowanych sytuacji.

Morazzaniemu we wzajemnym stosunku przypadła wyłącznie rola podwładnego. Nie przychodziła ona mu z trudem, gdyż oprócz szacunku dla siły i wielu innych „zalet” mistrza posiadał dla niego podziw bez granic.

Andrzej Spada przysporzył bezlik trosk policji korsykańskiej. Lecz Bornea spowodował ich znacznie więcej. Dzień w dzień cierpliwość władz wystawiana była na ognio- we próby. Bornea pozwalał sobie na wymyślne sztuczki i stale był... nieuchwytny.

Przy końcu lata dwaj przyjaciele - rozbójnicy przełożyli widac nad koczowniczość bardziej osiadły tryb życia.

Przyjmowano ich wszędzie gościnnie. Liczna rodzina Bornea nie wypierała się swego słynnego krewniaka, również i rodzina Morazzaniego nie zapomniała o swym członku, który kochał romantyczny żywot korsykańskiego bandyty.

Owa przyjaźń i serdeczność, którą byli otoczeni obydwa towarzysze, niesłychanie

utrudniała zadanie policji. Na Korsyce mało jest prowokatorów a ztradycy miejsca pobytu bandytów są nadzwyczaj rzadkie i przez ogół mieszkańców potępiane.

Pobłażliwość ta jednak nie przeszkadzała bynajmniej wiekiemu napływowi skarg na czyny Bornea i Morazzaniego, które zawsze stały w spieczności z kodeksem karnym.

Dlatego w wielkie zdumienie wprawiało całe społeczeństwo gotowość poddania się

200.000 nauczycieli angielskich podpisało rezolucję przeciwko 10-procentowej obniżce pensji, wprowadzonej od r. 1931. Podpisy te zebrano na arkuszach kancelaryjnych, oprawionych w 40 grubych tomów. Ten okazały demonstracyjny bagaż wręczono w tych dniach premierowi Mac Donaldowi. Wrażenie wywołał potężne.

bandytów policji, o ile uwzględni ona ich naiwne warunki. Z punktu widzenia bowiem Korsykan. bandytyzm nie jest żadnym przestępstwem.

Narazie sprawa jest w zawieszeniu. Policja sądzi, że najlepszym sposobem na wylapanie rozbójników byłoby pieniądze, gdyż otworzyłyby usta milczącej zawziętej ludności, wśród której winni się ukrywa ją. Ale że pieniędzy niema, więc Bornea i Morazzani nadal korzystają ze swobody, umykając z ręce miejscowej policji, która nie dała odpowiedzi na ich niezbyt skromne żądania.

Studenterja na całym świecie

Liczba studentów i studentek na wyższych zakładach naukowych całego świata sięga 2 350 000. Z tej liczby 40% czyli 975 584 osób przypada na Stany Zjednoczone. Na drugim miejscu pod względem liczby studentów znajduje się Z. S. R. R., liczy on mianowicie 272 125 osób obojga płci uczących się w wyższych zakładach naukowych. Dalsze miejsca zajmują Niemcy z liczbą 138 010 studentów, Francja 89 940, Polska 49 770, Italia 47 723, Anglia 37 438. Najmniejszą liczbę studentów posiada Alaska (U. S. A.), a mianowicie 86, w Islandji liczba ich dochodzi tylko do 160. Jeśli chodzi o stosunek proporcjonalny do ogółu ludności, prym trzymają w tym względzie Stany Zjednoczone, gdzie proporcja ta wyraża się 7,92%. Na Łotwie stosunek ten wyraża się cyfrą 4,98%, w Estonji cyfrą 2,97%, w Rumunii 2,07%, w Belgji 1,36%, w Anglii 0,83%, w Polsce 1,55%.

Stosunek kobiet do mężczyzn wśród studenterji wyraża się w największej proporcji w Stanach Zjednoczonych, t. j. cyfrą 52 1/2%. W Europie stosunek ten zmienia się na niekorzyść im dalej posuwamy się na południe. Gdy w Finlandji stosunek studentek do studentów wyraża się cyfrą 33,5% w Polsce 28,6%, na Łotwie 29,1%, w Rumunii wynosi 27,9%, w Jugosławji 22%, w Italji 13,8% w Grecji 7,4%. W Indjach i Egipcie kobiety stanowią tylko 1,8 do 2% ogólnej liczby studenterji.

Największą liczbę studentów cudzoziemców wykazuje Austria 34,1% ogółu studentów dalej Szwajcaria z liczbą 28%, Francja 22%, Belgja 19%, Czechosłowacja 16,1%. Anglia 10,8%.

W rzędzie zaś krajów które wysyłają zagranicę studentów na studia, znajdują się w pierwszym rzędzie Bułgarja, Litwa i Węgry. K.

Przezwrot w mechanice

Uczony amerykański Mikołaj Tesla, znany ze swych badań nad telegrafem bez drutu i nad promieniami kosmicznymi oświadczył w prasie nowojorskiej, że w najbliższym już czasie odda do publicznego użytku swój ostatni wynalazek polegający na tem, że wszelkiego rodzaju maszyny, dzięki wyzyskaniu energii kosmicznej, będą mogły być puszczane w ruch po kosztach tysiąckrotnie niższych od obecnych. Stary uczony oświadczył dzień nikarzom, że jego wynalazek stanowi głęboki przewrót w obecnym systemie ekonomicznym świata gdyż węgiel, benzyna, gaz i inne materiały palne stana się zbędne we wszystkich zastosowaniach mechanicznych.

„Zasada, na której opiera się mój wynalazek, oświadczył uczony przed akademją naukową w Nowym Jorku jest taka, że umożliwia wyzyskanie nieograniczonej energii istniejącej wszędzie dokoła nas. Poza tem energję tę można przesyłać przez zwykłe kable telegraficzne a także przez radio do jakiegobądź cześci świata. Podczas gdy obecnie energję wytwarzają i przesyłają skomplikowane mechanizmy, ja uczynię ją dostępną dla wszystkich, łatwą w użyciu i tańszą od chleba powszedniego. Niedaleki jest już dzień, dodał uczony, w którym mój wy-

„JEJ BLOND WŁOSY tak mnie oczarowały, że się z nią ożeniłem”

To brzmi romantycznie; lecz jakże często szczęście uśmiecha się tylko do blondynek, które umieją zachować złocisty, jasny odcień swych blond włosów. Delikatna struktura naturalnych blond włosów wymaga jednak szczególnej pielęgnacji. Trzeba używać dla go Stablond, specjalny szampono dla blondynek. Nie pozwala włosom ściemnieć, i przywraca także ściemniałym lub spliwiałym blond włosom ich pierwotny jasny złocisty odcień. Nie zawiera żadnych barwników, ani henny, jest wolny od sody i wszystkich szkodliwych substancji. Już pierwsze próby dają zdumiewające wyniki. Włosy stają się puszyste i miękkie jak jedwab. Z górą milion Amerykanek i teraz tysiące blondynek w Polsce stosują Stablond z najlepszym wynikiem. Proszę spróbować jeszcze dziś. Wszędzie do nabycia.

STABLOND

Specjalny szampono dla blondynek
Wylączna sprzedaż na Polskę: E. Klapholz, Kraków, Zwierzyniecka 7.

nr 6 726

nalazek wkroczy i dokona przewrotu w dziedzinie zastosowań handlowych.”

Oświadczenie cenionego uczonego wzbudziło olbrzymie zainteresowanie sfer naukowych i przemysłowych w Stanach Zjednoczonych. Zdaniem techników należy oczekiwać bliższych danych o epokowym wynalazku z drugiej strony, powaga i głęboka wiedza prof. Tesli zasługują na największą uwagę. Przed paru laty — jak przypomina „New York Herald” — rząd amerykański obdarzył wynalazcę za usługi na polu nauki i jego doświadczenia w dziedzinie wiedzy kosmicznej złotym medalem fundacji Edisona. S. F.

W Szkocji

Mac Nab wędruje po targu ze swym psem. Pies zbliżył się zanadto do kosza z homarami. Jeden z nich łapie kleszczami psa za ogon; pies zmyka w galopie.

— Panie, przywołaj pan swojego psa z powrotem! — wola handlarza.

— Ani mi się śni, wolaj pani na swojego homara! (Tit - Bits)

Nasze dzieci.

— Ja chodzę spać z kurami.
— Ciociu, a jak ty włazisz na grzędę. (Le Rire)

DZIŚ
i
JUTRO

nieodwołalnie ostatnie 2 dni

BIAZA
LILJA

w kinach

APOLLO i METROPOLIS

nr 6703

APIASKI ŚMIETANKOWE

A. PIASECKI S. A. nr 6307

„Dziewczeta w mundurkach” (w Teatrze Nowym) z niezrównaną małą Jadzią Andrzejewską w roli Manueli. Zdjęcie przedstawia scenę III obrazu przymierzanie mundurku.

Jak dziennikarz nabrał twórcę „Pajaców”

Leoncavallo chciał nabrać swego sąsiada a sam wpadł

Znany, światowej sławy muzyk, autor „Pajaców” Ruggero Leoncavallo, bawiąc kilkanaście lat temu w Manchester, zauważył na słupach reklamowych zapowiedź, że właśnie owego wieczoru dawano jego dzieło „Pajace” w miejskim teatrze muzycznym. Nie znając nikogo w mieście, w którym musiał się zatrzymać, by czekać na powracającą z Londynu żonę i nie wiedząc, jak i gdzie spędzić samotny wieczór, postanowił udać się do opery i w tym celu zakupił sobie zawczasu miejsce parterowe. W przedstawieniu, przygotowanym z wielką starannością, brały udział wybitne sily śpiewacze, to też nic dziwnego, że publiczność dawała wyraz swemu zadowoleniu hucznymi oklaskami, wywołując niezliczone razy wykonawców po zapadnięciu zasłony.

Autor, siedzący niepoznany w pierwszych rzędach, zauważył tuż kolo siebie starszego pana, który podczas trwania przedstawienia okazywał i wyrażał swój entuzjazm w sposób wręcz żywiołowy. Po opuszczeniu kurtyny, nieznanym widz wyraził swój zachwyt słowami, skierowanymi jakby do sąsiada: „To istne arcydzieło, wspaniała opera!” Słyszac do Leoncavallo wpadł na zabawny pomysł:

— Jest pan tego pewny? — zapytał się

ognistego sąsiada. — Ja sam jestem muzykiem i znam się na rzeczy.

— Co też pan opowiada! — odrzekł niezadowolony.

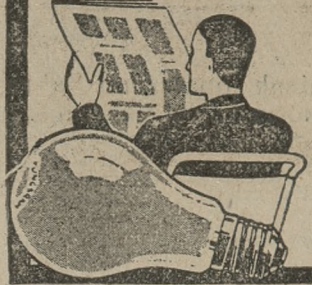
— Wiem co mówię — oświadczył na to Leoncavallo — i zaraz to panu udowodnię. A więc duet I aktu, to Gounod, żywcem odpisane z „Romeo i Julja”. Finał o marne naśladownictwo Verdigo. A co do słynnej arji, to nic więcej — jak fragment sonaty Berlioz.

I nie bacząc na osłupienie drugiego, pozdrowił go krótko i napuszony wyszedł z teatru.

Następnego dnia Leoncavallo opuszczał Manchester. Przed wejściem do wagonu zakupił ostatni numer „Manchester Guardian”, by zobaczyć, co prasa pisze o tem przedstawieniu. Jakież było jego zdziwienie, gdy na pierwszej stronie gazety ujrzał następujący tytuł:

„Co sądzi Leoncavallo o swych „Pajacach”. — Wyrzuty sumienia autora, który przyznał się do plagiatu”. Rozentuzjowany widz poprzedniego wieczoru był, jak się okazało, lrytykiem muzycznym lokalnej gazety, który poznał autora i miał się dać nabrać — sam nieświadomie „nabrał” Leoncavallo.

Pragniesz dobrego oświetlenia,

lecz trudno Ci wybrać odpowiednią żarówkę. Dowodem właściwie pojętej oszczędności będzie, gdy kupisz szlachetną, pełnowartościową i ekonomiczną żarówkę, która zużywając mało prądu, da dużo światła —

TUNGSRAM

ng 6 637

Z TEATRU

TEATR NOWY: Dziewczeta w mundurkach. Sztuka w 3 aktach (12 obrazach) Christy Vinsloe. Przekład Ireny Grywińskiej. Z występem Jedy Andrzejewskiej.

W pewnym internacie szkolnym dla dziewcząt z arystokracji, w Niemczech, zdarzył się straszny wypadek: jedna z uczennic popełniła samobójstwo. O tragedii tej różnie mówiono; p. Christa Vinsloe zaszła podobno za kulisy tej smutnej sprawy i historję całą przedstawiła w swym repertażu pt. „Dziewczeta w mundurkach”. Rzecz wzbudziła w świecie sensację, równocześnie w Niemczech wywołała oburzenie. Zarzucono tam autorce (która jest Angielką) uprzedzenie do powojennego szkolnictwa niemieckiego i chęć poniżenia Niemiec w opinii zagranicy. Więcej niż krytyka stosunków szkolnych, autorka naraziła się Niemcom przez to, że zwróciła światu uwagę, iż w Niemczech życie toczy się pod hasłem odwetu: szkoła ma wychować Niemki na żelazne kobiety, aby mogły być matkami bohaterów.

Oto treść sztuki: W imię hasła odwetu przełożona zakładu, panna von Nordeck zur Nidden, zaprowadziła w szkole niesłychanie ostry rygor, według szablonu koszarowego. Była jednak kiepskim pedagogiem, więc nie udało się jej zdobyć prawdziwego posłuchu, a tem mniej szacunku: wychowawice bały się jej jak diabła, a za plecami nasmiewały się i przedrzeźniały ją. Największej powagi wśród uczennic zażywała nauczycielka von Bernburg, bo choć również ostra, jednak była sprawiedliwa i dziewczęta widziały w niej nie dręczycielkę, lecz godną zaufania przewodniczkę. Inne nauczycielki przeważnie były na modłę przełożonej, a najgorsza panna von Kesten, szpieg i totumfacka. Do szkoły oddano sierotę bez matki, Manuele, dziewczę zdolne, lecz bardzo wrażliwe. Zajęła się nią troskliwie panna Bernburg, to też sierota pokochała ją gorąco. Kiedyś, po teatrze szkolnym, w którym Manuela chlubnie się odznaczyła, wyprawiono dziewczętom biesiadę z ponczem. Manuela upiła się i w przesadnych słowach zwierzyła się koleżankom z swej miłości do nauczycielki. Rozmowę podслуchała von Kesten i sprowadziła przełożoną. Babsko to dopatrzyło się w stosunku uczennicy do nauczycielki perwersji, urządziło skandal i zagroziło dziecku najsroższymi karami. To ostatecznie doprowadziło do katastrofy. Jednak gdyby nie zandarmka łapa przełożonej, wszystko mogło być skończyć się dobrze. Inteligentna Bernburg niewątpliwie zdawała sobie sprawę, że przeczulenie Manuely ma podkład cho-

roblivy, a byłaby umiała skłonności te, oczywiście podświadome u dziecka, wyszukać wychowawczo i nakierować ku dobremu.

Jak widać, utwór stawia przed oczyma widzów poważne zagadnienie, a nasławiła je po myśli nowoczesnych teorii pedagogicznych. Opinie swoje wyraża autorka przez usta panny Bernburg w obrazie ostatnim.

Przedstawienie Teatr Nowy przygotował bardzo starannie Reżyserowi, p. dyr Rudkowskiemu, wypadła wrazić całkowite uznanie. Bardzo liczną obsadę stanowiły same kobiety (w afizurze widniały w kilku miejscach gwiazdki). Role główne wykonały panie: Roma Andrzejewska (przełożona), Ina Sawicka (panna Bernburg) i młodościany gość Teatru Jadzia Andrzejewska (Manuela). Wszystkie te trzy role są popisowe.

Największe zainteresowanie wzbudziła oczywiście p. Jadzia Andrzejewska. Talent jej, niewątpliwie poważny, uwidatnił się szczególnie w obrazach VI, VII, VIII, XI. Interesujące najbardziej były jej występy w zestawieniu z grą p. Sawickiej — z jednej strony talent samorodny, żywiołowy, przystem niemal improwizacja, z drugiej gra opanowana w każdym ruchu i odcieniu głosu, opracowana inteligentnie przez wszechstronnie przygotowaną artystkę.

P. Roma Andrzejewska jako przełożona i p. Taborska jako von Kesten pokazały bardzo umiejętnie typy interesujące udatną charakterystyką. Z reszty obsady wysunęła się na plan pierwszy p. Janina Porębska żywiołowa werva.

Dekorator p. Worsztynowicz miał pracowite zadanie i spełnił je bardzo dobrze.

Publiczność dopisała: już dawno nie widziano tak przepelnionego teatru. (wu)

PIJ CIE WINA KRAJOWE

TYLKO

GWARANTOWANE ZNAKIEM ZWIĄZKOWYM

Pr 5 818-46.2

Wychowywać

W domach nędzarzy jest często nie tylko smutno, jest też często grzesznie. Zło jest chętną towarzyszką biedy. Namawia do kradzieży, do rozpusty, do pijaństwa, do waśni... Dzieci patrzą, słuchają. Młode duszyczki paczą się, psują.

Rodzice nie umieją, nie mają czasu, albo poprostu nie chcą naprowadzać na drogę właściwą. A tym dzieciom trzeba stanowczo przyjść z pomocą, trzeba wskazać drogę, pomóc. Działła w tym względzie wiele Poznański Okręg „Caritas” przez swe ochronki i świetlice. Działają inne organizacje, ale to nie wystarczy i to nie tworzy zupełnej atmosfery domu. Dziecko trzeba przyciągnąć, otoczyć atmosferą dobrej, zdrowej rodziny.

Tu się otwiera dla ludzi miłosiernych wielka misja. Organizuje się akcja dożywiania dzieci przez branie ich na obiady. Niechże każda rodzina weźmie takiego dzieciaka, niech da mu nie tylko łyżkę stawy, ale i serce miłujące i słowo dobre. Ważna to placówka wychowawcza, ważne postanowienie.

Mówiła kiedyś mała Jadzia, że... u tych państwa to jak w niebie, bo i pomówią ze mną tak dobrze... tak dobrze... Czasem grają na fortepianie; bawię się też z ich córeczką... A zabawki... cud! Ta pani mówi, że zawsze trzeba być dobrym. — Teraz chcę też być koniecznie grzecznym — to później będę aniołem.

„Świt”, miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem, ukazał się jako dwumiesięcznik za listopad i grudzień w 40 stronach. Wśród obfitego materiału zasługują na szczególną wzmiankę: artykuł Radymana t. O walce z nowoczesnym pogaństwem, prof. Wodziezki t. Rola podnień w życiu człowieka, Paradoxy, Harcerstwo a ruch przeciwalkoholowy (artykuł dyskusyjny!), dr. Posadzego: Przemówienie na obradach Związku Nauczycieli Abstynentów, dr. Wojtkowskiego: Z czasów najgłębszego upadku Polski, sprawozdanie z V ogólnopolskiego sejmiku przeciwalkoholowego i Dział młodzieży Przedplata roczna wynosi zaledwie 4 zł. Adresować należy: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.

SPORT

Przed spotkaniem piłkarskim w Niemczech

SKŁAD POLSKI

Warszawa. (PAT). Na stadionie Legji rozegrano wobec 3.500 widzów ostatni treningowy mecz piłkarski naszej reprezentacji przed wyjazdem na spotkanie z Niemcami. Walczyła reprezentacja Polski z drużyną kombinowaną, jednakże w składzie tych drużyn kpt. PZPN uczynił liczne zmiany, które miały wyjaśnić formę poszczególnych graczy i części zespołów.

Zwycięstwo odniosła drużyna reprezentacyjna 6:4 (2:1) ale dopiero po przedłużeniu meczu. W czasie przepisowym drużyna kombinowana niewiele ustępowała reprezentacji. Ostatecznie kpt. PZPN ustalił następujący skład drużyny reprezentacyjnej na mecz z Niemcami.

Bramka: Albański (Pog.); obrona: Martyna (Leg.) i Bulanow (Pol.); pomoc: Kotlarczyk II, Kotlarczyk I (Wisła) i Mysiak (Crac.); atak: Urban (Ruch), Matjas (Pog.), Nawrot (Legja), Pazurek (Garb.) i Włodarz (Ruch). Rezerwowi: Kurek (Ruch), Pajak (Cr.), Dziwisz (Ruch), Smoczek (Garb.). Ze strony Polski sędzią bocznym będzie p. Rutkowski.

DRUŻYNA NIEMIECKA

Berlin. (PAT). W niedzielę wieczór ustalili niemiecki zw. piłkarski skład reprezentacyjnej drużyny na mecz z Polską w Berlinie. Skład ten jest następujący: bramkarz Jacob (Regensburg); obrona Haringer (Monachium) i Krause (Hertha Berlin); pomoc Janes (Fortuna Düsseldorf), Bender (Fortuna Düsseldorf) i Appel (B. T. V. 92); atak Leher (Augsburg), Lachner (Monachium), Hoheman (V. f. L. Bebrath) i Kobierski (Fortuna Düsseldorf). Bramkarzem rezerwowym jest Riehl. Sędzią będzie Szwed p. Otto Ohlssen.

„IKP” i „Skoda” 8:8

Łódź. (PAT). Odbył się tu mecz bokserki o drużynowe mistrzostwo Polski między warszawskim klubem „Skoda”, a łódzkim „I. K. P.”. Zawody zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym 8:8. Poszczególne spotkania dały następujące wyniki (według kolejności wag):

Pawlak (IKP) pokonał na pkt. Czerneckiego; Spodenkiewicz (IKP) zwyciężył na pkt z Müllerem, (remis byłby sprawiedliwszy); Cyran (Sk.) wygrał z Nikonorowem przez poddanie się tego ostatniego w 3 kole; Bakowski (Sk.) zremisował z Taborkiem; Seweryniak (Sk.) pokonał Banasiaka na pkt.; Chmielewski (IKP) wygrał z Pisarskim; Antczak (Sk.) wygrał w o. ze Stahlem, który nie miał wagi; Stibbe (Sk.) zremisował z Krencem. Ze względu na wyniki remisowy odbędzie się spotkanie rewanżowe w Warszawie.

Hokej na lodzie

Zwycięstwo Krakowa. Na sztucznym lodzie w Katowicach odbył się w niedzielę mecz międzymiastowy w hokeju na lodzie między reprezentacjami Krakowa i Śląska o puchar inż. Rudowskiego. Mecz zakończył się wysokim zwycięstwem reprezentacji Krakowa 8:1 (5:0, 2:1, 1:0). Zespół krakowski był o klasę lepszy od przeciwnika. Na specjalne wyróżnienie zasługuje w drużynie krakowskiej trójka ataku: Kowalski, Wołkowski i Nowak, najlepszy dziś bodaj atak hokejowy w Polsce. Ci trzej gracze strzelili wszystkie bramki dla swej drużyny. Honorowy punkt dla Śląska uzyskał Lorek. (PAT)

Reprezentacja Berlina bawiła w sobotę i niedzielę w Pradze, gdzie rozegrała dwa mecze. W pierwszym dniu berlińczycy przegrali ze Spartą 2:2 (0:2, 0:0, 2:2). W niedzielę kombinowany zespół Sparty i Slawi, w skład której wchodził 3 Kanadyjczyk pokonał zespół berliński w stosunku 4:0 (3:0, 1:1, 0:0). (PAT)

Piłka nożna

Po treningowym meczu kapitan Związku Polskiego Związku Piłki Nożnej ustalili następujący ostateczny skład Polski na mecz z Niemcami.

Bramka: Albański (Pogoń Lwów). Obrona: Martyna (Legja) i Bulanow (Polonia).

Pomoc: Kotlarczyk II, Kotlarczyk I (Wisła) i Mysiak (Cracovia).

Za kilka dni!

Przepiękny romans filmowy

KRÓLEWSKI KOCHANEK

Frederick March
Claudette Colbert

ng 6 729

Atak: Urban (Ruch), Matjas (Pogoń), Nawrot (Legja), Pazurek (Garbarnia) i Włodarz (Ruch).

Rezerwa: Kurek (Ruch), Pajak (Cracovia), Dziwisz (Ruch), Smoczek (Garbarnia) i Ciszewski (Cracovia).

Kierownikiem ekspedycji będzie gen. Bończa - Uzdowski (prezes Polskiego Zw. Piłki Nożnej), poza tem wyjeżdżają kapitan związkowy P. Z. P. N. p. Kałuża referent prasowy związku Mossin, oraz członkowie zarządu P. Z. P. N. plk. Głabisz mjr. Loth, plk Rudolf, kpt. Mikolski, mjr. Grudzień i p. Wolamin

Sędzia bocznym ze strony Polski będzie p. Rutkowski.

Wraz z ekspedycją wyjeżdża wycieczka dziennikarska (PAT)

Odwolany mecz. Wyznaczony mecz eliminacyjny o wejście względnie utrzymanie się w lidze p. n. między lwowskimi Czarnymi a wileńskim kl. Śmigły został odwołany w ostatniej chwili przez PZPN z powodu kilkustopniowego mrozu. Termin następny na razie nieokreślony. (PAT)

RADJO

Wtorek, dnia 28 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.55 audycja poranna z Warszawy; godz. 11.35 program na dzień bież.; godz. 11.40 tr. z Warszawy; godz. 11.50 wiadom. bież.; g. 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 — 13.20 tr. z Warszawy; godz. 13.20 płyty gramof.; godzina 13.59 sygnał czasu; godz. 14.02 notow. zieldy pien i cen targ. wiadom. gosp. roln.; godz. 15.25 — 17.50 tr. z Warszawy i Wilna; godz. 17.50 skrzynka roln.; godz. 18.00 — 19.00 tr. z Warszawy; godz. 19.00 program na dzień następny; godz. 19.05 rozmaitości; godz. 19.25 — 20.00 tr. z Warszawy; godzina 20.00 — 23.00 „Fatinitza” — operetka w 3 aktach Fr. Suppęgo (tr. z Teatru Wielkiego w Poznaniu); godz. 23.00 tr. z Warszawy; godz. 23.05 płyty gramofonowe.

Warszawa (442 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 zespół salonowy Banaszewskiego; godz. 15.25 wiadomości o eksporcie polskim; godz. 15.40 muzyka salonowa i lekka z plw.; godz. 16.25 skrzynka P. K. O.; godz. 16.40 wśród książek — wzgl. prof. Henryk Mościcki; godz. 16.55 recital śpiewacz Haliny Dudzińskiej; godzina 17.25 wędrowka mikrofonu po drukarni Józefa Zawadzkiego w Wilnie pt. „Jak powstała książka” (tr. z Wilna); godz. 17.50 „Bieżące wiadomości rolnicze” — wygłosi p. Józef Plątek; godz. 18.00 „Klucze notęgi i wiedzy” — dr Edward Woronicki; godz. 18.20 koncert kameralny w wyk. zespołu Wilkomirskich; godz. 19.25 felieton aktualny; godz. 19.40 wiadomości sportowe; godz. 19.47 dziennik wieczorny; godz. 20.00 operetka „Fatinitza” Suppęgo w przebraniu „Jatrnik” Sienkiewicza (w skróceniu), kwadrans literacki; godz. 23.05 muzyka taneczna z dancingu Oaza; orkiestra pod kier. Freda Melodysty

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

KRONIKA FILMOWA

O czym wszyscy mówią...

W tem filmie jest wszystko. I przepych wystawy, i ciekawa treść humor, pogoda, dowcip nie pozbawiony satyrycznego zacięcia, no i doskonała gra artystów.

Ale w jakim filmie?

W „KRÓLEWSKIM KOCHANKU”,

w którym koncert gry aktorskiej dają: piękna uroczą i wytworna Claudette Colbert oraz słynny Frederick March.

„Królewski Kochanek” wyswietlany będzie w dniach najbliższych w kinach „APOLLO i METROPOLIS”. ng 6 730

Młodość — Wdzięk i Urodę zapewnią każdej Pani

PUDER ABARID

Roślinny, nielusty, doskonale matuje cerę, odżywia ją, upiększa i nadaje jej świeżość i urok młodości. ng 6 474

PUDER ABARID

W PODRÓŻY I PRZY PRACY
PASTILLES VICHY-ETAT
GUKIERKI DO SSANIA ZASTĄPIA CI NATURALNA WODE VICHY

ng 6 728

W niedzielę, dnia 26 listopada 1933 roku, rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 21 wiosnie życia, nasza najdroższa, najlepsza i nigdy niezapomniana córka, siostra, szwagierka, ciocia i siostrzenica, ś. p.

Marja Halinka Pankau

Dziecko Marji

Nabożeństwo żałobne odbędzie się przy zwłokach w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu w środę, 29 bm., o godz. 10-tej, poczem pogrzeb na cmentarz parafjalny.

zg 20 576

Poznań, Kowanówko, Rgielsko, Bydgoszcz.

ul. Onufrego Kopczyńskiego 7.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal” Towarowa 25. Tel. 31-80.

W ciężkim i nieutulonym smutku pogrążeni rodzice, siostry i bracia.

W sobotę, dnia 25. bm. o godz. 14, rozstała się z tym światem w 79 roku życia, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa i najukochańsza matka, teściowa, siostra ciocia i babka, ś. p.

z Bujakiewiczów

Anna Biskupska

Wprowadzenie zwłok z domu żałoby do kościoła parafjalnego odbędzie się w czwartek, dnia 30. bm. o godz. 9.30, po nabożeństwie żałobnym odprowadzenie i złożenie zwłok do grobowca rodzinnego.

Strapiona

rodzina.

ng 6732

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Jarocin, Ostrzeszów, Gdynia, Gniezno, Krobica, Poznań.

W niedzielę, dnia 26 listopada 1933 r. o godz. 1.30, zasnęła w Bogu, w 63 roku życia, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, siostra, teściowa i babka, ś. p.

z Jasińskich

Jadwiga Przybyłowiczowa

Eksportacja zwłok odbędzie się w środę, dnia 29. bm. o godz. 9.30 z domu żałoby Owieńska, mieszkanie stary zakład do kościoła parafjalnego, poczem nastąpi pogrzeb.

W głębokim żalu pogrążeni

rodzeństwo i rodzina.

Owieńska, Poznań, Bydgoszcz, dnia 27. 11 33

dg 20 573

W sobotę, dnia 25 listopada 1933 r., zmarł w Mogilnie, opatrzony Sakramentami św., w 83 roku życia nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Stanisław Brzozowski

długoletni honorowy cechmistrz
cechu ślusarskiego w Poznaniu.

Wyprowadzenie zwłok do kościoła św. Klemensa w Mogilnie odbędzie się w środę, dnia 29 listopada br. z domu żałoby o godz. 10, poczem pogrzeb.

zg 20 572

rodzina.

Mogilno, ul. Kościuszki nr. 3.

Poszukuję
odbiorcy masła i jaj.

Oferty do Kurjera Poznańskiego
pod zg 20 568

Azbest, uszczelnienia,
„Mongrabit”

specjalnie tanio tylko

GRABIANOWSKI

Wolności 11. Tel. 45-10.
4g 2271

Reprezentacja Samochodów

SKODY

Poznań, ul. Strzelecka 14, tel. 13-41

Wykonuje remonty samochodów wszystkich marek
fachowo po cenach umiarkowanych.

Poleca specjalną oliwę SHELL na porę zimową do
silników, skrzynek biegu i dyferencjałów.

Opony Pirelli, Englebert i Stomil

Buduje i przerabia karoserje.

Kosztorysy wysyłamy bezpłatnie na żądanie.

Pg 5 819-48.11

Poważne przedsiębiorstwo poszukuje

rutynowanej stenotypistki

stenografującej polsko-niemiecko. Reflektuje się tylko na sily pierwszorzędne. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 48.12 Pg 5820-48.12

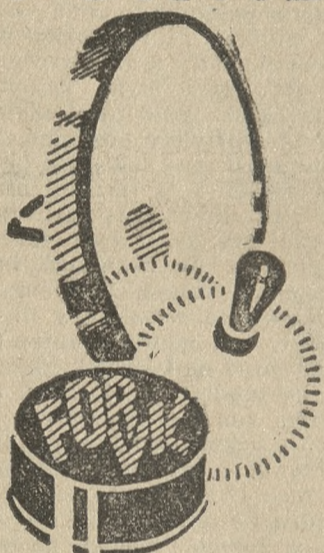
SKŁAD

na drogerję i kolonjalkę w Gostyniu w rynku, w którym od przeszło 25 lat takie przedsiębiorstwo istniało zaraz do wynajęcia. Bliższe wiadomości: Henrykowa Czabańska, Gostyń. ng 6699

Rządca-administrator

potrzebny na majątek 1600 mg. na posadę kawalera Reflektanci, którzy mogą wykazać się dłuższą samodzielną praktyką na podobnych stanowiskach, zechcą zgłosić się z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 570.

5 FLEURS FORVIL

PUDER DLA PIĘKNEJ PANI

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, usiłujących pudry o ładząco podobnych opakowaniach i nazwach, sprzedawać zamiast oryginalnego pudru 5 Fleurs Forvil Paris.

Oryginalny puder 5 Fleurs Forvil Paris posiada napis na denku

„POUDRE FORVIL”
Polecamy wszechświatowej sławy wody toaletowej i perfumy 5 Fleurs Forvil Paris oraz inne zapachy.

Uchwała. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek Firmy Jan Solecki, Fabryka Korków i wyrobów korkowych w Poznaniu, Górna Wilda 160, zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 Dz. Ust. R. P. nr. 27 poz 244 ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 16 grudnia 1933 r. godz. 10 przed Sądem Grodzkim w Poznaniu ul. Młyńska 1a pokój nr 29. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 21 listopada 1933. Sąd Grodzki. ng 6237

W MOULIN ROUGE

Wieczór Atrakcyjny

Moc niespodzianek — ruletka tańca
piękne podarunki — Nagrody dla pań i panów

Pg 5 817-48.1 Syenna o kiestra

BRACI DORJAN

pod kierownictwem wybitnego pianisty i dyrygenta

ALEKSANDRA DORJANA

Ceny przystępne! Wstęp wolny!

Nieruchomość

z przedsiębiorstwem restauracyjnym i koncesją — hurt i detal — w najkorzystniejszym położeniu miasta powiatowego blisko Poznania sprzedam z powodu zmiany stosunków rodzinnych. Oferty Kurjer Pozn. zg 20 574.

Kamienicę

na Wildzie, rok budowy 1905 z dochodem ustawowym 23 000,— zł, bez długu sprzedam za ca 150 000,— zł względnie przyjmę pożyczkę 100 000,— zł Oferty uprasza Młyńska 2 m. 18. Tel. 11-66. Pg 5821-57,439

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
1 t. d. = 1 słowo
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

1. SPRZEDAŻE

Salonik

mały mahoni maszynowy tanio od 2-4. Pocha 78 IV prawo zdg 90 815

Szafa myśliwska

tanio na sprzedaż 20 — telefon 68-58 komoda oraz szafka. zdg 90 892

Skrzydło

Fenrich, czarne, prawie nowe nadzwyczajny instrument z powodu wyjazdu na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 90 878

Dom

z powodu śmierci meta sprzedam 8 pokojowy czarna weranda, murywany garaż, piękny ogród, altana i t. d. El Olszewska Mogilno Rynek 10. zdg 90 478

Lokomobila Lanza

50-60 koni 10 atmosfer kocioł 30 powierzchni ogrzewania, rok budowy 1909 w pełnym porządku zaraz do sprzedania. Leon Barcziński Gniezno Trzemeszeńska 55 zdg 90 477

Junkersa

gazowy piec kąpielowy sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 90 125

Sprzedam

pianino, czarne, symbolicznie mahoniowa, ładnie debowa 12 osób jak nowe Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 235

Meble

najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski przy Krzyżu. zdg 90 288

Projekcyjny

aparatus kondensator 120, duzo przeżroczysty, bardzo tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 764

Resztówka

136 m. rowe dom 8 pokojowy inwentarzem przy mieście powiatowym 40 000 wpłaty 28 000 Ratajczak Poznań Stary Rynek 48 zdg 90 885

Sprzedaj komisową mebli używanych

wszelkiego rodzaju — kompletne pokoje — pojedyncze meble — skutecznie szybko — tanio — sumiennie tylko Poznański Dom Komisowy, Dom nikańska 3, telefon 24-42 Pg 5 790-47.95

Dubeltówkę

16, Mała Garbary 7a m 8. zdg 90 703

Magazyn mebli Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 5427-33.97

Młyn parowy w najlepszej okolicy Poznania...

Kolonjalke w obszernym mieszkaniu w mieście...

Futro skunksowe dobrze utrzymane...

Chevrolet limuzyna, jak nowy, daszek amerykański...

Futra karakulowe w wielkim wyborze oraz szrebce...

Wysprzedaż całkowita Geny likwidacyjne...

Parabelum nowe sprzedam Adres Kurjer Poznański...

Gramofony - Płyty mechanizmy - reparacje poleca...

Pianola pozytywki, wazony, umywalnie...

Pranie, pranie wleka rzecz - Na Pocztowa chętno...

Walizki szkolne 1,40 Czyste, Szkolna 11...

Taniol Partię szafek nocnych, umydalek...

Radjo 5 lampowe prad stały anoda Philipsa...

Książki najtaniej, Antykwarjat Woźna 19...

Skład kolonialny dzierżawa 100, centrum...

Skład kolonialny tanio, miasto powiatowe...

Futro meskie nowe średnia figura okazanie...

2 szafy żelazne dobrze utrzymane na sprzedaż...

Pokój męski styl Flamandzki czarny dąb...

Restaurację ładnie urządzone i dobrze zaprowadzone...

Antyki tanio, Młyńska 4, Stolarnia...

Singera damskie (określe) Szyperska 3...

Łóżka metalowe, kuchnia siedem części okazanie...

Skład fryzjerski damsko-męski, z mieszkaniem...

Futro meskie, czarne wydra tanio, Plac Bernardyński...

Sypialnie jawor kanadyjski, wyprzedaje...

Skład kolonialny magiel, słiczne mieszkanie...

Kurtke czapki skórzane Dychtowiec, Zielona 3...

Skrzydło Irmiera na sprzedaż, Wielkie Garbary...

Gabinet komfortowy tanio sprzeda Szymczyńska...

Księgarnia centrum Poznania dobrze zaprowadzone...

Bernardyn młody tanio, Przybylski, Rybaki 20...

28 listopada 29 listopada 30 listopada wyjątkowe ceny...

Meble najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13...

Śrutownik walcowy 300 m/m Stille C. A. 3...

Lokomobile „Ransomes” 10 konna, sprzedam...

Pianino Wierzbiciele 6, m. 6, zdg 91 005

Majątek 570 mórg, pięknie położony, 35 km od Poznania...

Waga automatyczna Olland - tanio sprzedam...

Maszyna damska, Dominińska 1 - 7, zdg 91 054

Walcówkę cukiemnicza (3 walcie) sprzedam...

5. KUPNA Wille 5-6 pokojowa kupie Poznań przy tramwaju...

Poszukuje kupna motocyklu w dobrym stanie...

Gabinety - sypialnie jadalnie kupuje plac wysokie ceny...

Piec kaflowy przenośny dobrze utrzymany kupie...

Pianino dobrze utrzymane kupie do 500 zł...

Szafy żelazna dobra kupie, Oferty Kurjer Poznański...

Kupię transport choinek gwiazdkowych, Zgłoszenia...

Palto ubranie inteligentny poszukuje, figura większa...

Złoto stare zegarki, lancuski, branzoletki...

Pianino używane, lenze kupie w cenie 500-750 zł...

6. KAMIENICE Kamienica w centrum Poznania na sprzedaż...

Kamienice sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański...

Kamienica Poznań, czynsz roczny 11 500...

Kamienice naranżnikowa korzystnie sprzedam...

Kupię kamienice nie śródmieście, wpłata do 50 000...

Kamienice wille różnej cenie, Kaweckie, Jeżycka 14...

7. PIENIADZ Poszukuję 2 tysiące pożyczki gwarancja...

8. DO WYNAJĘCIA 300 wolnych mieszkań, składów, stróżówek...

Sześciopokojowe II piętro Spokojna 12, duże słońce...

6 pokoi pokoi kuchnia, pokoi służej wprost od gospodarza...

Mieszkanie pokój kuchnia, Marszałka Focha 137...

Trzypokojowe komfort Górczyn, Bosa 19, gospodarz...

Pokój kuchnia, Jeżyce, Hoffmanna Urbanowska 7...

Jednypokojowe dwupokojowe, trzypokojowe - czynsz miesięczny...

Próżny pokoi IV piętro samotny wynajem...

Matejki 58 7-pokojowe, narzeciw Parku Wilsona...

Pięciopokojowe komfortowe, I piętro, zgóry - Działyńskich 7...

Dwupokojowe słońce parkiet czynsz miesięczny...

Pokój kuchnia Zabikowo, Poniecki Poznań...

Pokój i kuchnia od zaraz Górczyn, Ostrobramska 37...

3 pokoje kuchnia, śródmieście 600, zgóry...

500 mieszkań wolnych, Wojciecha 2, mieszkanie 1...

Dwupokojowe z kuchnią zaraz, Gen. Pradzińskiego 47...

5 pokojowe I piętro, wolne, gospodarz, Długa 3...

9. SZUKA MIESZK. poszukuje 2 pokoi i kuchni od gospodarza...

3-4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza...

Nowożeńcy poszukują pokoju kuchnia wprost od gospodarza...

Urzędnik kolejący szuka pokoju kuchni, ewent. próżnego...

3-5 pokoi poszukuje centrum, Oferty Kurjer Poznański...

Poszukuje się mieszkania 4-5 pokoi sonecznych...

10. ZAMIANA MIESZKANIA 27 Grudnia soneczne, balkon...

4 pokojowe Skarbowska 2, m. 6, zdg 90 880

Zamienie czteropokojowe, komfortowe, Wierzbiciele...

11. POKOJE UMEBL. Ratajczaka 11a, wejście 6, m. 98...

Pokój Ratajczaka 11a, wejście 6, m. 98, zdg 90 951

Próżny umeblovany, Matejki 4, m. 9, zdg 90 123

Panom utrzymaniem 80 zł, Skryta 7 - mieszkanie 7...

Ładny czysty ciepły elektryczność i ciepła woda...

Pokój Maleckiego 12 m. 13, zdg 90 225

Słoneczny centralnem Matejki 55, mieszkanie 5...

Inteligentnym Wielkie Garbary 4-8, zdg 89 564

Ratajczaka 11 a, m. 92, dwuosobowy, zdg 90 798

Komfortowy Kwiatowa 6 - 8, zdg 90 790

Elegancki dwuosobowy utrzymaniem, Kreta 6...

Dwuosobowy Woźna 9 m. 6, zdg 90 816

Niekrepujący używaniem kuchni, Sew. Mielżyńskiego 22...

Ul. Ostroga pokój komfort, ewil, utrzymaniem wolny...

Dwuosobowy jeden, Łakowa 16 I, prawo, zdg 90 844

30 zł klatki, elektryczność, Wyspiańskiego 21...

Pokój solidnemu panu utrzymaniem - bez, Plac Nowomiejski 10a...

Gwarna 17, m. 9, zdg 90 828

Pokoje umebł, intelig. paniom, Skarbowska 18...

Pokój elektrycznością 2 panom lub małżeństwom...

Pokój duży piękny panu, Plac Wolności 9...

Jedno- lub dwuosobowy, Sw. Józefa 6, m. 10...

Niekrepujący panom, ciepły, Babińskiego 7, m. 1...

Lepszym panom utrzymaniem, Wierzbiciele 6...

Który z samotnych pracujących panów chciałby mieć...

Pokój fortepianem W. Król, Jadwigi 2, m. 19...

Pokój Słowackiego 20 m 10, zdg 90 875

Komfortowy 1 lub 2 panom, Podgórna 6 m. 6, zdg 90 871

Pokój dwom panom, Półwiejska 28 I, prawo, front...

Sympatyczny frontowy klatki, Pościel pożądana...

Pokój pierwszego Kopernika 5 m. 9, zdg 90 864

Pokój ładny tanio, Wierzbiciele 32 - m. 5...

Ratajczaka 11 a, m. 85, dwuosobowy, zdg 90 860

Pokój klatki Gwarna 8 m. 12, zdg 90 856

Przecznica 5, mieszkanie 3, zdg 90 855

Ratajczaka 10 m. 3 pokój, zdg 90 853

Pokój wynajme, Dąbrowskiego 10, m. 16, zdg 90 819

Okazja skład bławatów tow krótkich prowadzony 13 lat...

Klatki jeden lub dwuosobowy do wynajęcia...

Pokój elektryczność panu, Mostowa 5 a m. 8...

Dwuosobowy Focha 29, m. 7, przy dworcu, zdg 90 792

1-2 pokoje umeblovane lub próżne, utrzymaniem bez...

Dwuosobowy Matejki 4 m. 7, zdg 90 934

Zielona 3, m. 9, zdg 90 933

Ładny elektryczność zaraz, Strusia 3, m. 7...

Pokój dwuosobowy, Ratajczaka 9 m. 11, zdg 90 928

1-2 tania, Skryta 14 m. 3, zdg 90 925

Dwuosobowy niekrepujący telefon z utrzymaniem - bez...

Frontowy Rybaki 12, m. 24, zdg 90 917

Jedno- dwuosobowy tanio, Pościel pożądana...

Pokój paniom, Wielkie Garbary 33 II, prawo...

Mickiewicza 5 m. 9, pokój zaraz, zdg 90 907

Pokój tanio Święty Roch, dom Plotkowiaka...

Pokój Masztalarska 8 m. 9, zdg 90 987

Rzeczypospolitej 2, mieszkanie 7, zdg 90 975

Pokój panu Strzelecka 18, m. 11, zdg 90 971

Pokój soneczny, Maleckiego 13, m. 5, zdg 90 963

Pokój 1-2, Prusa 19, m. 10, zdg 90 963

Kraszewskiego 19 - 10, zdg 90 964

Romana Szymańskiego 9, mieszkanie 9, zdg 91 051

Elegancki Cieszkowskiego 8 m. 9, zdg 91 041

Pokój emerytowi dobrem utrzymaniem praniem...

Niekrepujący miły jedno - dwuosobowy, Górna Wilda 15...

Pokój utrzymaniem (bez) Pocztowa 28 m. 6...

Mały 3 Maja 5 m. 13, zdg 91 034

Słoneczny tanio Plac Bernardyński 1, m. 5, zdg 91 027

Grudnia 4 m. 4, zdg 91 007

Dwuosobowy pierwszorzednym utrzymaniem, światłem 80...

Pocztowa 2, próżne komfort centralne, Wiadomość...

Pokoiku skromnego zupełnie niekrepującego poszukuje...

Pokoju próżnego z używaniem kuchni, okolica św...

Pokoju około 30 zł na stałe śródmieście domu...

Niekrepującego pokoju z klatki najchętniej św. Wojciech...

Niekrepującego pokoju w kulturalnym domu poszukuje...

13. LOKALE 2 pokoje frontowe przy św...

Skład dwa okna wystawne duże suche piwnice...

4 i 3 pokoje na biura, Pocztowa 30 - Firma...

14. DZIERZAWY Wydzierżawie skład próżny z...

Dzierżawy 1000 mórg 45 000; 700 mórg 25 000...

15. LETNISKA i UZDROWISKA Sanatorium „Sanato”...

20 LICYTACJE Sierota lat 56, na posiadzie...

21. ZGUBY Karakulowy kolarz czarny...

Kostrzyn W piątek 24, bm. pomiędzy godz. 2...

Teke wzorami czwartek wieczorem siódma...

22. ROZMAITE Akuszerka Kleinwächterowa...

Giała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty...

Dla Pań koszule dzienne i nocne, halki, kombinacje...

Poważna fabryka założony w miastach ponad 100 000...

22. ROZMAITE Akuszerka Kleinwächterowa...

Giała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty...

Dla Pań koszule dzienne i nocne, halki, kombinacje...

Poważna fabryka założony w miastach ponad 100 000...

22. ROZMAITE Akuszerka Kleinwächterowa...

Giała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty...

Dla Pań koszule dzienne i nocne, halki, kombinacje...

Poważna fabryka założony w miastach ponad 100 000...

22. ROZMAITE Akuszerka Kleinwächterowa...

Giała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty...

Dla Pań koszule dzienne i nocne, halki, kombinacje...

Poważna fabryka założony w miastach ponad 100 000...

22. ROZMAITE Akuszerka Kleinwächterowa...

Krawcowa
szyje bardzo dobrze poszukuje
szycia poza domem. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 90 835

Klinika
kalek oraz reparacje wszelkich
zabawek ul. Dąbrowskiego 79.
zdg 80 820

Chłopczyka
5-letniego oddam na wychowanie
dobrej rodzinie. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 947

Futra
najnowsze modele, blamy, lisy
oraz różne skórki kupuje się naj-
taniej w magazynie futer. St.
Piotrowski, Poznań, Szkolna 9
dg 2002

Za 1,—
pisze wszelk. wnioski skarbowe
podatkowe sądowe — Wodna 7
mieszkanie 9. r 4 419

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 27. 11.
TEATR POLSKI: Dziś —
„Fanny”.
Wtorek, 28. 11. „Pan
Goldhab”.
TEATR WIELKI (Opera):
Dziś — przedstawienia
niema.
Wtorek, 28. 11. „Fatynia”.
Środa, 29. 11. „Fatynia”.
Czwartek, 30. 11. „Cyru-
lik Sewilski”, gościnnie
występ Marji Kurenko.
TEATR NOWY: Dziś —
„Dziewczęta w mundur-
kach” z Jadzią Andrzej-
ewską.
Wtorek, 28. 11. „Dziew-
częta w mundurkach” z
Jadzią Andrzejewską.
Środa, 29. 11. „Dziewczę-
ta w mundurkach” z Ja-
dzią Andrzejewską.
Września, wtorek, 28. 11. „Jak
się zdobywa gotówkę”.
Bydgoszcz, wtorek, 28. 11.
TEATR MIEJSKI: „Moja
siostra i ja”.
Środa, 29. 11. Obchód li-
stopadowy z „Warsza-
wianką” Wyspiańskiego.

KINA
APOLLO **METROPOLIS**
NASZE
KINA **PROGRAMY**
NAJTAŃSZE **NAJLEPSZE**
nr 5 4189

KINA
Poznań, poniedziałek, 27. 11.
APOLLO: „Biała lilja”.
COLOSSEUM: „Zła dziew-
czyzna”, Dolores del Rio,
i kolorowy dodatek „Kró-
lestwo Neptuna”.
CORSO: „Tajny Detektyw”.
METROPOLIS: „Biała lilja”.
ORZEŁ: „Czterech ucieki-
nierów” i „Teraz albo
nigdy”.
ODEON: „Zła dziewczyna”,
Dolores del Rio, i koloro-
wy dodatek „Królestwo
Neptuna”.
PROMIEN: „Poskromienie
złośnicy”.
RENAISSANCE: „Na pod-
niebnym szlaku”.
ROXY: „Miłość Węgierska”.
SFINKS: „Dziewczę z kra-
jny burz”.
SŁONCE: „Miss Flora”.
TECZA-LAZARZ: „Jej Eksce-
lencja miłość”.
TECZA - Wilda: „Boczną
Ulicą”.
WILSONA: „Pod Fałszywą
Flagą”.
Bydgoszcz, wtorek, 28. 11.
ADRIA: „Sherlock Holmes”.
APOLLO: „Człowiek, który
wzrósł” i „Miki spełnia
dobry uczynek”.
BALTYK: „Rycerze mroku”
i „Legion pograniczny”.
KRYSTAL: „Uśmiech szczę-
ścia”.
MARYSIENKA: „Ostatnia
eskapada” i „Precz z te-
ściową”.
REWJA: „Jego Ekscelencja
subjekt”, na scenie rewja
p. t. „Bomby nad Byd-
goszczą”.
SŁONCE: „Markiz d'Eon”
na scenie rewja „Gwi-
dzemy - kryzys”.

23. OZENKI!

Kawaler
lat 28 szuka żony cośkolwiek go-
tówki dla wspólnego dobra — po-
żądane. Oferty Oredownik
d 2236

Właścicielka
folwarku, posiadająca wszelkie
walory, zapozna agronoma z wyż-
szym wykształceniem, wyrobie-
niem życiowym i towarzyskim,
przystojnego, do 33 lat w celu
matrymonialnym. Gotówka ca. 40
tys. potrzebna na spłatę rodziny.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 90 470

Przystojnych
dwóch przyjacieli średniego wzro-
stu lat 31, 24 z powodu braku
znajomości poszukują pań w celu
matrymonialnym. Oferty (bezano-
nimowe) możliwie z fotografią do
Kurjera Poznańskiego
zdg 90 873

Która
panna dopomoże wynalazcy sfi-
nansować pewien wynalazek? —
Potrzeba pięćset złotych. Związek
małżeński niewykluczony. Oferty
do Kurjera Poznańskiego
zdg 90 818

Znajomości
matrymonialne w zamożnych sfer-
ach ułatwiam dyskretnie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 91 047

24. NAUKA

Tańców
nowoczesnych i narodowych wy-
uczę w kompletach oddzielnie.
Szkoła tańców Antoszewskiego
Zielona 3. zg 90 567

Kursy kroju
szycia robót ręcznych warun-
ki bardzo korzystne. Marji Magla-
leny 1 m 7. dg 20249

Kto
użyciel lekcji wieczorowych języ-
ka angielskiego najchętniej z
niemieckiego. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 800

Korepetycji
za pokój lub obiad poszukuje.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 934

25. MUZYKA

Poszukuje
planina do ćwiczenia Wilda.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 869

Panieni
ucze tańca (prywatnie) Zgłosze-
nia Jezuicka 8 do składu,
zdg 90 783

Trio
niewszorzedne wolne. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 905

Fortepianu
i solowa udzielam lekcji począt-
kującym famio. Oferty Kurjer
Poznański zdg 91 015

26. ROZRYWKA

„Zła dziewczyna”
z Dolores del Rio kolorowy do-
datek „Królestwo Neptuna” to
najnowszy program kin Odeon
i Colosseum. Pg 5 792-47.81

Kino „Corso”
Tajny Detektyw. zdg 90 857

Para kochanków
z siódmego nieba — Janet Gay-
nor i Charles Farrel w kinie
„Sfinks” w filmie „Dziewczyna
z Krajny Burz”. zdg 90 953

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Ekspedjentka
bufetowa przyjmie posade tylko
za utrzymanie. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 745

Panienska
język niemiecki do dzieci szuka
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 219

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do
wszelkich prac domowych. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 461

Samodzielna
czysta z dobrem gotowaniem do
starszych osób od 1. 12. br. po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 795

Kucharka
starsza z wszelką pracą domową
poszukuje posady od 1. 12. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 803

Krawcowa
dzielnia poszukuje pracy w domu
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 805

Krawcowa
przychodnia, wprawna poszukuje
posady 1.50 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 849

Szukam
posługi z gotowaniem. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 891

Dzielnia
ekspedientka niek. cukiernicza z
kaucją szuka zajęcia. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 90 710

Młody
żelazniak, posiadający praktykę
w branży kolejowej z dobrmi
poleceniami poszukuje jakiegokol-
wiek miejsca w Łaskawie oferty
prosze do Kurjera Poznańskiego
pod zdg 90 310

Krawcowa
dzielnia poszukuje posady do do-
mach Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 859

Higienistka
egzaminowana na wieś
pójdzie zaraz Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 822

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posady lub
posady. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 90 883

Sierota
na wkrocie uczniwa, chętna szuka
posady od 1. 12. lub 15. 12. 33.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 940

Kobieta
poszukuje przedświątecznego
sprzątania. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 940

Pracznka
uczniwa poszukuje prania. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 941

Posługaczka
młodsza polecona szuka posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 737

Panienska
wykształcona franc. niemiecki,
muzyka zajmie się dziećmi za
pokój ewent. obiady. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 90 781

Dziewczyna
poszukuje posady wstępnego,
szyciem praniem prasowaniem
kurs gotowania. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 785

Panienska
do dzieci kilkoletnia praktyka i
niemieckim poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 789

Książkowa
maszynistka z niemieckim po-
szukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 790

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady za-
raz Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 90 932

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 927

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego po-
szukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 923

Służaca
poszukuje posady od 1 do wszyst-
kich prac domowych najchętniej
na majątek. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 90 922

Poszukuje
posługi do wszystkiego i prania
od 1. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 910

Dziewczyna
uczniwa z dobrmi świadectwami
poszukuje posady Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 906

Pierwszorzędny
odpowiedzialny szofer - mechanik
obejma posade stała. Wymaga-
nia skromne. Łaskawe oferty
Bydgoszcz Grunwaldzka 39 A.
Pospiech dla Andrzeja Michała-
ka. zdg 90 155

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego szuka
pracy od zaraz lub 1. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 621

Krawcowa
szuka pracy poza dom. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 616

Sierota
panna, lat 19, ukończyła naukę
zakresu szycia, haftów, robótke
ręcznych, szuka pracy za utrzy-
manie. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 90 607

Panienska
poszukuje bezpłatnej praktyki
rzeźniczej Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 552

Dziewczyna
ze wsi zdrowa uczniwa, mająca
wszelkie prace, gotowanie posu-
kuje posady najchętniej do star-
szego państwa. Łaskawe oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 845

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem z do-
brmi świadectwami; poszukuje
posady do wszystkiego. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 836

Przyjme
posługę całodzienną lub godzinę
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 832

Dziewczyna
młodsza uczniwa pracowita szu-
ka posady do wszystkiego. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 933

Posługaczka
szuka posługi przed południem.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 820

Pomocnik
handlowy branży kolonialnej i
delikatessów z dobrmi świadect-
wami i kursem kszółkowości
szuka posady Łaskawe zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 90 201

Panienska
do dzieci z dobrem świadectwa-
mi poszukuje posady. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 90 954

Krawcowa
dobra tania poszukuje posady w
dom. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 817

Krawcowa
kilkoletnia pracowniczka firmy
Herse poszukuje pracy w dom.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 903

Młodsza
dziewczyna z bardzo, dobrem go-
towaniem, dobrze polecona szuka
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 988

Dziewczyna
z gotowaniem do wszelkich prac
domowych szuka posady od 1. 12.
33. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 90 982

Nauczycielka
szkół Polka konwersacja francuska,
niemiecka muzyka szuka
posady prywatnej. Wymagania
skromne. Marszałka Pocha 38,
mieszkanie 11 front. Zofia Bie-
nental. Osobiście od 3-5.
zdg 90 980

Gospośnia
z dobrem świadectwem poszuku-
je posady od 15 12 albo 1. 1. 34.
do dwóch lub 1 osoby. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 976

Dziewczyna
dobre świadectwa poleceniem
przyjme posade. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 977

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 974

Rybak
własna sieć poszukuje obciążania
mniejszych wód na procent.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 970

Poszukuje
posady do wszelkich prac domo-
wych lub posługi Oferty Kurjer
Poznański zdg 91 035

Dziewczyna
poszukuje posady na pół dnia.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 083

Mężatka
przyjme posługę. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 91 011

Starsza osoba
znająca szycie i prasowanie
szywanej bielizny oraz chów dro-
biu — poszukuje posady na ma-
jątku. Łaskawe oferty uwrzasza
do Kurjera Pozn. zdg 90 938

Piekarz
młodszy, cośkolwiek cukiernic-
twa, z porządnie rodziny, bez
kawczy szuka posady Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 90 894

Poszukuje
posady z gotowaniem za skrom-
nym wynagrodzeniem. — Oferty
Kurjer Pozn. zdg 91 062

Służaca
z gotowaniem poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 057

Ogrodnik - szofer
lat 29 z długoletnią praktyką —
dobremi świadectwami; zna pro-
wadzenie elektrowni; poszukuje
posady zaraz lub później. Łas-
kawe zgłoszenia. Goźdźnin
poczta Gebice powiat Mogilno.
zdg 89 387/8

Ekspedjentka
sierota szuka posady do piekar-
ni pomocy domowej wymagania
skromne. Oferty Oredownik
zdg 90 787

Ślusarz - instalator
kawaler, po wojskowości, z do-
brmi świadectwami, poszukuje
posady w warsztatach maszyno-
wych, także w mylnie, z kaucją.
Albin Olesieński, Rydzyna Straż-
nica 73. r 4 463

Zwolniony
z dniem 31 III r 1931 do pu-
blicznej manifestacji; antynie-
mieckiej natury dyskusyjnej z
powodu stałych ustępstw polity-
cznych wobec Niemców — po-
szukuje zajęcia biurowo-admini-
stracyjnego umiarkowane wynag-
rodzenie. Był miejski prakty-
kant sekretarski stanu wolnego
lat 27 Edmund Kostrzewski,
Bydgoszcz Jagiellońska 5/8
zdg 89 355/6

Gospośni - kucharka
młodsza z lepszej rodziny z do-
brim gotowaniem — pečeniem
ciast zaprawa sumienna czysta
szuka pracy od 1 XII Oferty
Kurjer Poznański zdg 89 609

Dziewczyna
skromna, uczniwa z prowincji
poszukuje posady do wszy-
kiego od 1. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 198

Kucharka
z dobrem gotowaniem długolet-
niemi świadectwami zajmie się
wszelką pracą domową poszukuje
posady od 1 12 lub 15 12. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 947

OTYLI ŻYJA KRÓCEJ...

Ich serca otłożone wata tłuszczu pracują z wysiłkiem wy-
czerpując się i odmawiają posłuszeństwa wcześniej.
Otyłość spowodowana jest złą przemianą materji oraz zabu-
rzeniem czynności gruczołów dokrewnych.
Tylko Ziola Magistra Wolskiego „Degrosa” zawiera jod orga-
niczny w postaci rośliny morskiej Yahanga, który wprowadzony
do organizmu pobudza gruczoł tarczowy do należytej pracy powo-
dując szybkie spalanie nadmiernego tłuszczu. Sa one skutecznym
środkiem przeciwko otyłości i nie wymagają specjalnej diety.
ZIOLA ze znak. ochr. „DEGROSA”
Do nabycia w aptekach i drogerjach (skład apt. lub w wy-
twórni Magister Wolski, Warszawa, Ziola 14. Objasniające bro-
szury wysylamy bezpłatnie. ng 6293

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z goto-
waniem 1 12 Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 102

Młodszy
pomocnik piekarski poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 608

Osoba
starsza czysta zna doskonale
pracę domową przyjmie posade
gdzie niema pani domu Oferty
Kurjer Poznański zdg 89 578

Panienska
nawkrocie uczniwa poszukuje po-
sady służacej od zaraz lub 1 12.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 89 583

Początkująca
ekspedientka branży rzeźniczej
poszukuje posady Oferty Ku-
rier Poznański; zdg 89 949

Uczennica
z prowincji szuka posady do pie-
karni lub cukierni. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 89 915

Dziewczyna
jako przychodnia na posługę od
1 grudnia lub później szuka pra-
cy Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 842

Sierota
uczniwa poszukuje posady eks-
pedjentki 12 lat praktyki cukier-
niczej zaraz Mejsceowość obio-
letnia Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 489

Krawcowa
rutynowana z pierwszorzędnych
magazynów świadcziwa długo-
letnią praktyką szycie suknie pla-
szcze kostiumy futra według
najnowszych modeli paryskich —
szuka posady po domach na wy-
jazd Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 90 171

28. WOLNE MIEJSCA

**Praktykanta
biurowego**
ładnym charakterem pisma po-
szukujemy od zaraz. Oferty wła-
snoręczne życiem Kurjer Poz-
nański zdg 90 779

Fryzjerka
i uczennica potrzebne. Adres
wskaze Kurjer Poznański
zdg 90 914

Fryzjerka
potrzebna Płonka. Aleje Mar-
cinikowskiego 3a. zdg 90 913

Bony
do dzieci 3 i 4-letnich poszukuje
znajomość języka francuskiego
szycia. Podanie pensji warunków
do Kurjera Poznańskiego
zdg 90 556

Służący
kawaler, rutynowany z dobrem
świadectwami; poszuk wany na
majątkość w Poznaniu zaraz
Tylko oferty z podaniem warun-
ków będą uwzględnione. Zgłosze-
nia do Kurjera Pozn. dg 2272

Wychowawczyni - bony
rutynowanej znająca język fran-
cuski z dobrym akcentem poszu-
kuje się od zaraz. Zgłoszenia z
podaniem referencji i warunków
do Kurjera Poznańskiego
zdg 90 839

Potrzebny
chłopiec do posytek Probiernia
27. Grudnia 5. zdg 90 837

Uczniwa
posługa z praniem potrzebna.
Marynarska 17 parter.
zdg 90 841

Fryzjerka
lub pomocnik damsko-męski, do-
bry ondulator potrzebny zaraz
L. Szymański, Gostryn 5 w Da-
cha 2. zdg 90 868

Osoba
obeznana z pracą w składzie
potrzebny lat 28-40 potrzebna
Ul. 3 Maja 8 m. 20. zdg 90 866

Uczennica
do krawiectwa na rok po-
trzebna. Półwiejska 36, mieszka-
nie 19. zdg 90 859

Uczennica
potrzebna. Prania Słońce, Plac
Działowy 11. zdg 90 955

Poszukuje
wspólnika lub współniczkę do sa-
mochołu handl. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zdg 90 973

Dziewczyna
samodzielna w wieku około 30 lat
potrzebna od zaraz na dobra pra-
cy do Warszawy. Zgłoszenia
przyjmuje Poznań Gen. Kosci-
skiego 14 m. 9. zdg 90 972

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszyst-
kiego potrzebna Ossowska Aleja
Szelągowska 23. zdg 90 913

Służaca
potrzebna, Marszałka Pocha 84,
m. 13. rz 4 462

**Sprzedawców
sprzedawczyni**
gotówki 3 zł Szwajcarską 12 —
m. 7. zdg 90 944

Fryzjer (ka)
dobra siła na stałe Podgórna 14
zdg 91 050

Kelner
kaucja 300-400 nocny lokal po-
rzebny 1-12 Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 91 046

Pomocnik
gastronomiczny kaucja 200 zł.
lokal nocny Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 91 042

Panienska
niemia roczne dziecko z opraniem
Zgłoszenia świadectwami, foto-
grafia Kurjer Poznański
zdg 91 024

Młodsza
panienka do krawiectwa meskie-
go. Mostowa 34 — 9. zdg 91 021

Fryzjerka
może się złożyć. — Górna Wil-
da 15. zdg 91 013

Gorzelnik
potrzebny dobrze polecony, na
czas kampanji. Zgłoszenia Poz-
nań Mińska 12, mieszkanie 4.
zdg 91 014

Posługaczka
czysta, uczniwa pracowita, świadc-
twa, Kreta 7, m. 9. Szulcowa
zdg 91 074

Dzielnego
podróżujacego fabryka musztar-
dy. — Adres Kurjer Poznański
zdg 91 072

Krawczyźnie inteligentne
mogą otrzymać stałą prace —
Skarbowska 4 — 15 (5-8), (10-2),
zdg 91 063

Humor zagraniczny

— A co twój mąż cały dzień robi?
— Przebacza mi!

(Le Rire — Paryż). S. F.

Przedpłata

na miesiąc grudzień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnośnieniem do
domu w Poznaniu z 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie z 4.14, kwartalnie z 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 7.50, w innych
krajach z 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów ani odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej
120 gr, przed wiadomościami potencyjnie 200 gr, od 1-lamowego mili-
do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroją;
Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych; słowo nagłówkowe (tłuste)
25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicą między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe
wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.